

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2014

Македонски Телеком АД - Скопје и Т-Мобиле Македонија АД Скопје

ПОДГОТВЕНИ ЗА ИДНИНАТА

СПОДЕЛИ ДОЖИВУВАЊА

 TECHNOLOGY

 LEADERSHIP

 СОДРЖИНА

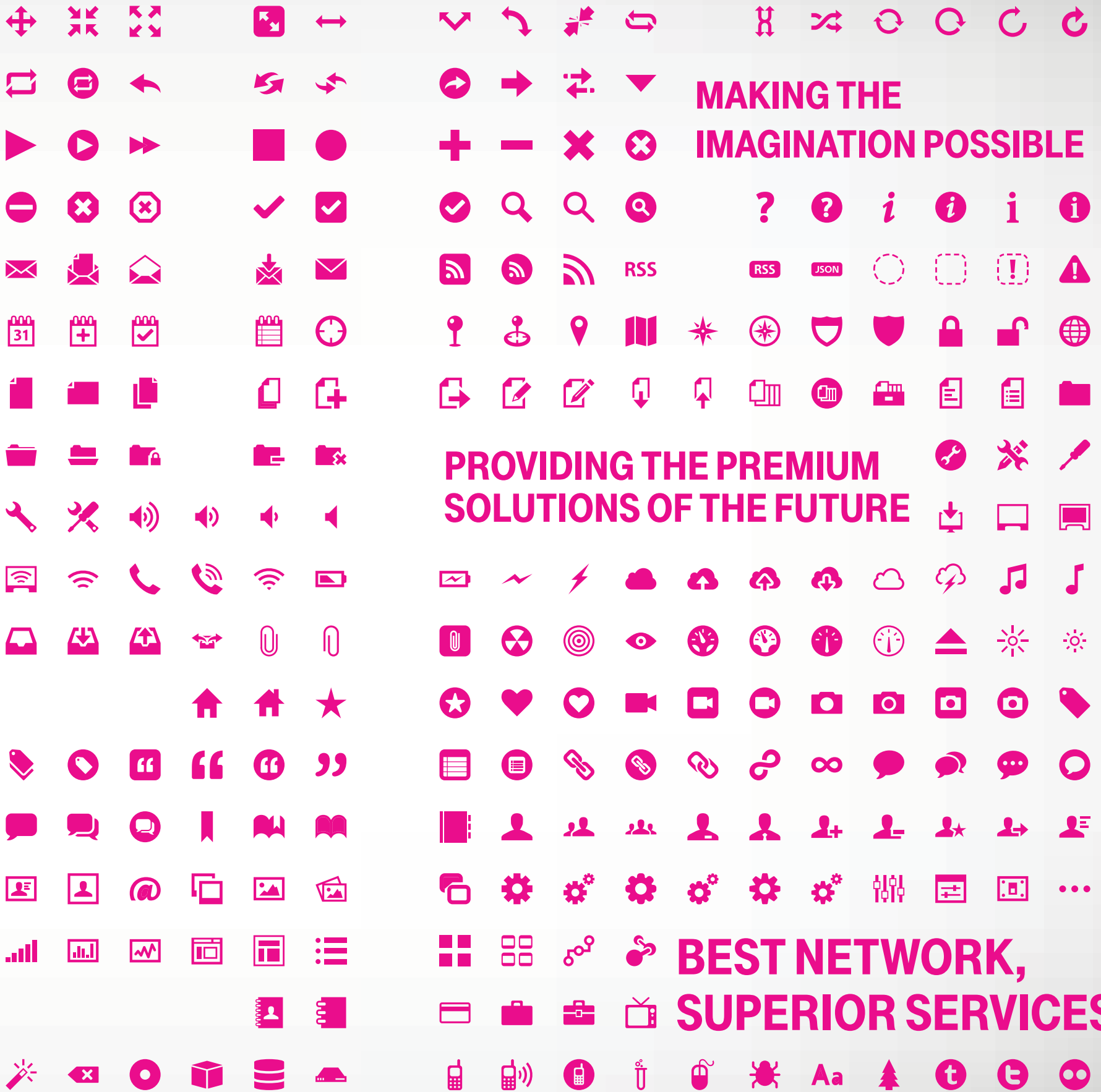
- 04 ■ **КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ**
- 10 ■ АКЦИОНЕРСКА СТРУКТУРА НА ДВЕТЕ КОМПАНИИ
- 14 ■ ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ДВЕТЕ КОМПАНИИ
- 20 ■ ДО НАШИТЕ АКЦИОНЕРИ
- 22 ■ ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ
- 30 ■ **ПАЗАРНО ОКРУЖУВАЊЕ**
- 38 ■ **ИНОВАЦИИ И ИНФРАСТРУКТУРА**
- 44 ■ **КРЕАТИВНОСТ, КОНКУРЕНЦИЈА И ПРОМОЦИЈА**
- 48 ■ **ОСТВАРУВАМЕ, РАСТЕМЕ И УСЛУЖУВАМЕ**
- 54 ■ **ПОДДРЖУВАМЕ, ПОМАГАМЕ И ИНВЕСТИРАМЕ**
- 57 ■ **НАШАТА СТРАТЕГИЈА ЗА 2015 ГОДИНА**
- КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ**

**READY
FOR CHANGES,
READY
FOR THE FUTURE**

**BEST
CUSTOMER
EXPERIANCE**

**MAKING THE
IMAGINATION POSSIBLE**

**PROVIDING THE PREMIUM
SOLUTIONS OF THE FUTURE**

**BEST NETWORK,
SUPERIOR SERVICES**

КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

МЕНАџМЕНТ И РАКОВОДЕЊЕ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ

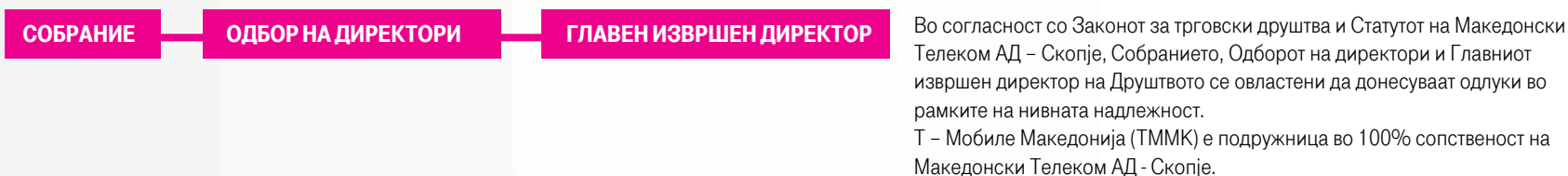
Во согласност со законските прописи и Статутот на Македонски Телеком АД – Скопје (Македонски Телеком/Друштвото), органи на Македонски Телеком се Собранието и Одборот на директори.

Корпоративното управување на Македонски Телеком има за цел да биде поголема транспарентност преку обезбедување на следните информации:

- Надлежности на Собранието на Македонски Телеком АД - Скопје
- Улоги, одговорности и членови на Одборот на директори
- Независниот ревизор
- Други релевантни информации (акти на Македонски Телеком и управување со ризици)

СТРУКТУРА НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ

Македонски Телеком АД – Скопје е акционерско друштво за електронски комуникации со едностепен систем на управување, како што следува:

СОБРАНИЕ

СОБРАНИЕТО ДОНЕСУВА ОДЛУКИ САМО ПО ПРАШАЊА КОИ СЕ КАТЕГОРИЧНО УТВРДЕНИ СО ЗАКОНОТ ЗА ТРГОВСКИ ДРУШТВА И СТАТУТОТ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ, А ОСОБЕНО:

1. Измени на Статутот на Друштвото
 2. Одобрување на годишната сметка, на финансиските извештаи и на годишниот извештај за работењето на Друштвото во претходната деловна година, одлучување за распределба на добивката и определување на износот и начинот на плаќање на дивидендите
 3. Определување на начинот на покривање на загубите направени во пресметковниот период, дополнително одобрување на начинот на користење на средствата од резервниот фонд
 4. Избор и отповикување на членовите на Одборот на директори и утврдување на надоместокот кој ќе им се исплаќа на неизвршните членови на Одборот на директори за нивната работа
 5. Одобрување на работата и на водењето на работењето со Друштвото на членовите на Одборот на директори
 6. Менување на видот и класата на акциите и промена на правата врзани за одделни видови и класи акции
 7. Зголемување и намалување на акционерскиот капитал на Друштвото
 8. Издавање на акции и други хартии од вредност
 9. Избор на овластен ревизор за ревизија на годишната сметка и на финансиските извештаи
 10. Трансформација на Друштвото во друга форма на Друштво и за статусните промени на Друштвото
 11. Одобрување на големи зделки во согласност со Статутот
 12. Измени на структурата на имотот на Друштвото, ако книговодствената вредност на релевантниот дел од имотот, засегнат со измената, надминува 10% (десет проценти) од нето вредноста на имотот на Друштвото, утврдена во неговите последни финансиски извештаи
 13. Престанок на Друштвото
 14. Други прашања утврдени со закон или со Статутот на Друштвото
 15. Усвојување на Деловник за својата работа
- Собранието на Друштвото не може да одлучува за прашања од областа на управувањето и раководењето на Друштвото, што спаѓаат во надлежност на Одборот на директори.

СТРУКТУРАТА НА АКЦИОНЕРИТЕ

АКЦИОНЕРИ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД ЗАКЛУЧНО СО 31.12.2014

ИМЕ НА СОПСТВЕНИК	БРОЈ НА АКЦИИ	ВО %
Каменимост АД Скопје (во ликвидација)	48.877.780	51,00
Влада на РМ	33.364.875*	34,81
Македонски Телеком АД (сопствени акции)	9.583.878**	10,00
IFC	1.711.219	1,79
Други малцински акционери	2.301.029	2,40
Вкупно	95.838.781	100,00

* Вклучувајќи ја приоритетната кумулативна акција (златна акција) со номинална вредност од 9.733 денари во сопственост на Владата на Република Македонија. Златната акција има едно право на глас и посебни права во согласност со Статутот на друштвото. Има ограничување за трговски и нетрговски трансфер.

** Во согласност со Законот за трговски друштва (член 338), правата од стекнатите сопствени акции мируваат.

КАЛЕНДАР НА НАСТАНИ

СЕДНИЦИ НА СОБРАНИЕТО НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ ВО 2014 ГОДИНА

ДАТУМ	НАСТАН
29.03.2014	Годишно Собрание на Македонски Телеком
30.09.2014	Седница на Собранието на Македонски Телеком
20.12.2014	Седница на Собранието на Македонски Телеком

ДОБРЕДОЈДОВТЕ ВО НАШИОТ СВЕТ ОСТВАРУВАМЕ, НО СЕ СТРЕМИМЕ ДА ПОСТИГНЕМЕ УШТЕ ПОВЕЌЕ

НАШАТА ВИЗИЈА

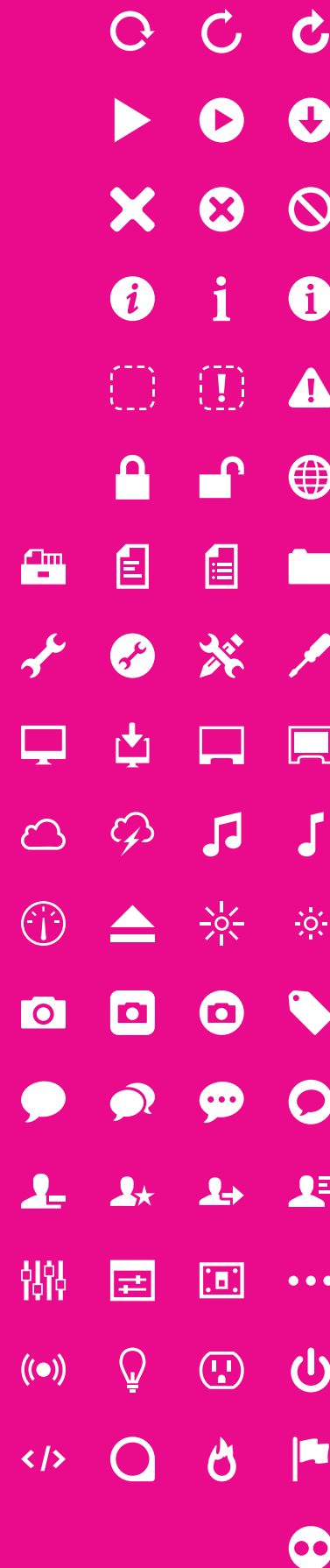
Нашата визија е да го збогатиме личниот и професионалниот живот на луѓето и да им обезбедиме најдобро корисничко искуство преку нашите конвергирани телекомуникациски услуги. Сакаме да им помогнеме на луѓето и на бизнисите во Македонија да сонуваат поголеми соништа, да достигнат повисоки цели и подобро да работат и да живеат преку нашите конвергирани телекомуникациски услуги.

Се стремиме да бидеме водечка македонска телекомуникациска компанија и најсигурен партнер на нашите корисници, секаде и во секое време.

Ние сме дел од Групацијата ДТ којшто се води според највисоките стандарди во светот. Го подобруваме личниот живот и продуктивноста на граѓаните. Им помагаме на луѓето да го живеат животот до максимум. Го поддржуваме развојот на бизнисите и економијата во Македонија. Колку повеќе успеваме да обезбедиме најдобри услуги и технологија, толку поуспешни ќе бидат македонските граѓани и економија.

Целосно сме усогласени со визијата на нашата матична компанија ДТ, која се стреми да биде водечка европска телекомуникациска компанија со најдобра мрежа и најдобро корисничко искуство.

ЗАТОА ПЛАНИРАМЕ, СЕ СТРЕМИМЕ И РАБОТИМЕ ИДНИНАТА Е ПОБЛИСКУ ОТКОЛКУ ШТО МИСЛИМЕ ...

ДО НАШИТЕ АКЦИОНЕРИ

**“ПОДДРЖУВАМЕ
ОКРУЖУВАЊЕ КОЕ
ПОТТИКНУВА ИНОВАЦИИ И
ИНВЕСТИЦИИ.”**

Телекомуникацискиот сектор вртоглаво се менува. Само најдобрите, најбрзите и најиновативните компании успеваат да фатат чекор со промените, да се наметнат на пазарот и да бидат лидери во индустријата. Доколку погледнеме наназад, можеме отворено да кажеме дека групацијата Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија се горди што се предводници на иновациите во Македонија. Едноставно, ние го трасираме патот на телекомуникациските трендови во државата. И токму тоа нè прави единствени и уникатни на пазарот!

Во 2014, преземавме важни акции и ја затворивме годината во подобра состојба. Воспоставивме нови технолошки трендови на пазарот на кои може да се гледа како на трендови од историско значење и со кои свртивме нови страници во нашето работење. Иако се соочивме со големи предизвици, направивме крупни чекори, подеднакво важни не само за нас, туку и за општеството. Согласно светските трендови, последните години се свртивме кон нови бизниси. Ставивме акцент на мобилниот интернет, cloud решенијата, како и на модерните апликации кои што ги следат потребите на новото динамично време.

Во изминатата година, по модернизирањето на нашата мрежа, базирана на All IP, отидовме чекор понапред во нашето работење. Први на пазарот воведовме деловни IP производи и бизнис решенија, со што на овој сегмент на корисници директно им ги испорачавме придобивките од мрежата на иднината.

Впрочем, со нашата All IP и 4G мрежа, на корисниците им отвораме целосно нов свет на неограничени можности кои што ги нуди интернетот, во кое било време, каде и да се наоѓаат.

Современиот живот бара поедноставување на процесите и услугите, поедноставување на секојдневието и животот, воопшто. Токму затоа, на нашите корисници им овозможивме конвергираните услуги. Креиравме услуги со перформанси за сите членови на едно модерно семејство, задоволувајќи ги на тој начин комуникациските потреби на целото семејство. На огромно задоволство, први во групацијата Дојче Телеком воведовме конвергиран производ и за бизнис корисниците, со којшто, компаниите имаат комплетно комуникациско решение за водење на својот бизнис. Секојдневно вложувајќи во збогатувањето на нашето портфолио, како за приватни така и за деловни корисници, ја подобрихме нашата позиција и како провајдер на решенија со премиум квалитет и како систем интегратор на пазарот.

Во оваа насока, особено е важно да потенцираме дека компанијата во улога на авангарден субјект на полето на телекомуникациите, со голем ентузијазам работи и на проекти кои го модернизираат општествениот живот и придонесуваат кон идејата за Скопје како „паметен град“. Всушност, нашата соработка со ЈСП, со кои работиме на воведување на систем

Во 2014 година продолжи нашата успешна приказна за создавање на нови партнерства. Како компаниии ги прифаќаме сите креативни идеи кои доаѓаат од фирми чиј основен домен на работа е ИКТ и нудиме заеднички иновативни cloud решенија преку кои оставаме траен белег во општеството. Свесни сме дека информациите кои што го обиколуваат светот само во еден ден, се зголемуваат рапидно. Влегуваме во ера на „поврзано општество“, коешто има зголемена потреба од Cloud решенија. Затоа, потенцијалните партнери можат да сметаат на нас во секое време. Ние и во иднина ќе се потпираме на вештините и иновативноста на македонските компании. Заеднички ќе го

менуваме светот во кој што живееме и работиме, заеднички ќе ја градиме иднината во која технологијата ги брише сите граници. Повеќе од јасно е дека потребите и навиките на луѓето се менуваат од час во час. Животот станува се покомплициран, а ние сме фокусирани да го поедноставиме со понуда на паметни и интегрирани комуникациски решенија. Се обидуваме секогаш да бидеме чекор понапред и да обезбедиме услуги коишто ќе ги задоволат и најпребирливите корисници.

Во истовреме, ќе сметаме дека сме успеале доколку нè разликуваат на пазарот како иновативни оператори коишто ги носат последните технолошки решенија, кога во исто време и ќе воспоставиме високи стандарди и достоинствени работни услови за секој вработен. Само со поддршката на вработените, нашите цели се остварливи.

Затоа, предизвик ќе биде компанијата во наредниот период да продолжи по нагорниот пат со креирање на нови бизниси и услуги, со цел повторно да имаме тренд на пораст на приходите, а во меѓувреме

ќе станеме поефикасни и поефективни во обезбедувањето на задоволството не само на корисниците, туку и на задоволителни резултати за акционерите и заинтересираните страни.

При тоа, да не забораваме дека условите за работа на пазарот дополнително ќе се заоструваат. Нè очекува ново консолидирање на пазарот, се менуваат трендовите во секторот, а ние ќе мора да се прилагодиме на нив. Годината што претстои ќе биде навистина предизвикувачка. Сепак, ние мора да бидеме подготвени за иднината, а нашата стратегија е јасна: да обезбедиме најдобро корисничко искуство преку лидерство во технологијата. Ние навистина го збогатуваме приватниот и професионалниот живот на луѓето преку најдобро корисничко искуство со нашите конвергентни телекомуникациски услуги. Оваа наша визија, која е целосно во хармонија со целите на Дојче Телеком, е наша идеја водилка во акциите кои планираме да ги преземеме и во 2015 година. Патот е веќе трасиран, само треба сите заедно да се насочиме кон остварување на една цел, да останеме таму каде што сме, на врвот!

Андреас Маиерхофер,

Главен извршен директор на
Македонски Телеком АД-Скопје

Жарко Луковски,

Главен извршен директор на
Т-Мобиле Македонија АД Скопје

НАЈДОБРА МРЕЖА
СУПЕРИОРНИ УСЛУГИ
СТАБИЛНИ ПРИХОДИ И
ОДРЖЛИВ БИЗНИС

ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на директори на Македонски Телеком АД – Скопје управува со Друштвото во рамките на овластувањата определени со Законот и Статутот, како и овластувањата што изречно му се дадени од Собранието.

Правата и обврските на Одборот на директори, во согласност со Законот за трговски друштва, се регулирани со Статутот на Друштвото.

- Членовите на Одборот на директори ги избира Собранието на Друштвото на Македонски Телеком АД - Скопје.
- Претседателот на Одборот на директори го избира Одборот на директори на Македонски Телеком АД - Скопје од редот на своите неизвршни членови.
- Структурата, изборот, овластувањето и работењето на Одборот на директори се утврдени со Статутот на Македонски Телеком АД - Скопје и Деловникот за работа на Одборот на директори.
- Тела формирани од страна на Одборот на директори се: Одбор за ревизија и Комитет за наградување
- Членовите на Одборот за ревизија и Комитетот за наградување ги избира и ги разрешува Одборот на Директори на Македонски Телеком.
- Работењето на овие тела се дефинира со деловникот за работа што ги регулира нивните надлежности, состав и активности. Овој деловник за работа го донесува Одборот на директори.
- Правата и обврските за донесување на одлуки од страна на Одборот на директори, во согласност со Законот за трговски друштва се регулирани со Статутот на Македонски Телеком.

Во рамките на овластувањата определени со Законот за трговски друштва и Статутот на Македонски Телеком, Одборот на директори управува со Друштвото и се состои од 14 (четиринаесет) членови, од кои 13 (тринаесет) се неизвршни членови и еден е извршен член кој го носи називот Главен извршен директор. 4 (четири) од неизвршните членови се независни членови на Одборот на директори.

ДЕЛОВНИК ЗА РАБОТА НА ОДБОРОТ НА ДИРЕКТОРИ

Врз основа на одредбите од Статутот на Македонски Телеком АД – Скопје, Одборот на директори го усвојува својот Деловник за работа, којшто го уредува начинот на работење на Одборот на директори, имено:

1. Подготовката на состаноците, свикувањето на состаноците, текот на работата за време на состаноците, начинот на одлучување (одложување, откажување и затворање на состаноците).
2. Записници од состаноците, права и обврски на членовите и другите учесници во работењето на состаноците, како и
3. Други прашања поврзани со работењето на Одборот на директори, во рамките на овластувањата доделени со законот и со Статутот на Македонски Телеком АД.

Членови на Одборот на директори во 2014 година

Македонски Телеком АД - Скопје

Оливер Костуранов- Неизвршен член и Претседател
Назим Буши-Неизвршен член и Заменик Претседател
Жрко Луковски-Неизвршен член
Горан Ивановски-Неизвршен член
Валтер Голдениц-Неизвршен член
Атила кесег-Неизвршен член
Михаел Франк- Неизвршен член
Сузан Крогман- Неизвршен член
Томас Панхас- Неизвршен член
Андреас Маиерхофер-Извршен член и Главен извршен директор
Миклош васили-Независен член
Франк Полц- Независен член
Манијил Јаковлеску– Независен член
Александар Стојков- Независен член

Т-Мобиле Македонија АД Скопје

Андреас Маиерхофер- Претседател и Неизвршен член
Валтер Голдениц - Неизвршен член
Михаел Франк- Неизвршен член
Атила кесег- Неизвршен член
Сузан Крогман- Неизвршен член
Небојша Стајковиќ- Неизвршен член
Иванчо Вучевски- Неизвршен член
Гзим Острени- Неизвршен член
Ирена Мишева - Неизвршен член
Владимир Здравев-Независен член
Франк Полц- Независен член
Томас Панхас-Независен член
Жарко Луковски-Извршен член и Главен извршен директор
Славко Пројкоски-Извршен член и Главен оперативен директор

Членови на ОД на Македонски Телеком АД – Скопје кои дале оставка/биле отповикани во текот на 2014 година:

1. Оливер Костуранов, Неизвршен член на Одбор на Директори, со мандат заклучно до 23.11.2014
2. Тило Куш, Извршен член на Одбор на директори, со мандат заклучно до 31.01.2014
3. Михали Немет, Неизвршен член на Одбор на директори, со мандат заклучно до 31.03.2014
4. Јанош Сабо, Неизвршен член на Одбор на директори, со мандат заклучно до 31.03.2014
5. Горан Ивановски, Неизвршен член на Одбор на директори, со мандат заклучно до 29.11.2014
6. Томаш Вагани, Независен член на Одбор на директори, со мандат заклучно до 31.03.2014
7. Миклош Васили, Независен член на Одбор на директори, со мандат заклучно до 26.11.2014

ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ

ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ НА ДИРЕКТОРИ ВО 2014 ГОДИНА

Оливер Костуранов,
Претседател и неизвршен
член на ОД

Назим Буши,
Заменик Претседател и
неизвршен член на ОД

Жарко Луковски,
Неизвршен член на ОД

Валтер Голдениц,
Неизвршен член на ОД

Михаел Франк,
Неизвршен член на ОД

Сузане Кругман,
Неизвршен член на ОД

Томас Панханс,
Неизвршен член на ОД

Андреас Маиерхофер
Извршен член на ОД и
Главен извршен директор

Атила Кесег,
Неизвршен член на ОД

Франк Полц
Независен член на ОД

Манојил Јаковлески,
Независен член на ОД

Миклош Васили,
Независен член на ОД

Александар Стојков,
Независен член на ОД

Горан Ивановски
Неизвршен член на ОД

ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ НА T-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ

ЧЛЕНОВИ НА ОДБОРОТ НА ДИРЕКТОРИ ВО 2014

Андреас Маерхофер
Претседател и неизвршен
член на ОД

Валтер Голдениц,
Неизвршен член на ОД

Михаел Франк,
Неизвршен член на ОД

Атила Кесег,
Неизвршен член на ОД

Небојша Стајковиќ,
Неизвршен член на ОД

Иванчо Вучевски,
Неизвршен член на ОД

Ирена Мишева,
Неизвршен член на ОД

Гзим Острени,
Неизвршен член на ОД

Сузане Кругман,
Неизвршен член на ОД

Владимир Здравев,
Независен член на ОД

Франк Полц
Независен член на ОД

Жарко Луковски,
Извршен член на ОД и
Главен извршен директор

Славко Пројкоски,
Извршен член на ОД и
Главен оперативен директор

Томас Панханс,
Независен член на ОД

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ

ОД ЛЕВО НА ДЕСНО: СЛАВКО ПРОЈКОСКИ, ЛАЗАР ПОПОВСКИ, БРАНКО СТАНЧЕВ, БОЖИДАР ПОЛДРУГАЧ, АНДРЕАС МАИЕРХОФЕР,
ГУСТАВ МАЛЕР, МОИРА ХОМАН, АЛЕКСАНДАР ПОПОВСКИ, МИРОСЛАВ ЈОВАНОВИЌ

МЕНАЏМЕНТ КОЛЕГИУМ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА АД СКОПЈЕ

T-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА АД - СКОПЈЕ

ОД ЛЕВО НА ДЕСНО: СЛАВКО ПРОЈКОСКИ, ЛАЗАР ПОПОВСКИ, БРАНКО СТАНЧЕВ, БОЖИДАР ПОЛДРУГАЧ, ЖАРКО ЛУКОВСКИ, ГУСТАВ МАЛЕР, МОИРА ХОМАН, АЛЕКСАНДАР ПОПОВСКИ, МИРОСЛАВ ЈОВАНОВИЌ

АНДРЕАС МАИЕРХОФЕР - ГЛАВЕН ИЗВРШЕН ДИРЕКТОР НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ

Андреас Маиерхофер е главен извршен директор на Македонски Телеком АД-Скопје, од 1 февруари, 2014. Во исто време е избран и за претседател на Одборот на директори на Т-Мобиле Македонија.

Г-динот Маиерхофер, доаѓа во Македонија од позицијата главен извршен директор на Мобител, Бугарија, каде бил на чело на компанијата од 2009 година до 2013 година. Во истата компанија бил на позицијата главен маркетинг директор од 2007 до 2009 година.

Во 2011/2012 година бил претседател на Надзорниот одбор на M-Networks. Од 2004 до 2007 година работел во Si.mobil Словенија, на позициите главен оперативен директор од 2004 до 2006 и главен извршен директор од 2006 до 2007 година.

Г-динот Маиерхофер има искуство во телекомуникацискиот бизнис повеќе од 20 години. Во својата успешна кариера бил и директор за кориснички услуги, раководител на сектор за наплата и билинг, како и сопственик и менаџер на проект за односи со корисници. Роден е во Виена, Австрија, каде и се школувал на Правниот факултет, а дипломирал на факултетот за менаџмент во Св.Гален, Швајцарија.

ЖАРКО ЛУКОВСКИ - ГЛАВЕН ИЗВРШЕН ДИРЕКТОР НА Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА

Г-дин Жарко Луковски својата кариера во Македонски Телеком и во Т-Мобиле Македонија ја започнува во ноември 2006 година, кога станува Претседател на Одборот на директори на Македонски Телеком АД - Скопје. Неговиот ангажман како прв човек на највисокото одлучувачко тело на Македонски Телеком, како и извонредните познавања од телекомуникациската индустрија, во септември 2007 година, го носат на позицијата Главен оперативен директор на Т-Мобиле Македонија, којашто ја врши до 1 април 2010 година, кога оди скалило погоре и станува Главен извршен директор на Т-Мобиле Македонија.

Од неговото доаѓање на највисокото раководно место во компанијата сè досега, направени се повеќе значајни чекори во насока на нејзино унапредување, меѓу коишто и воведување на мобилно плаќање за првпат на македонскиот пазар, како и имплементација на 3G и 4G мобилната мрежа, со што Т-Мобиле Македонија прераснува во технолошки супериорна компанија во својот домен.

Г-дин Луковски е дипломиран електроинженер со огромно искуство во телекомуникациската и ИТ индустријата при што раководел со неколку релевантни компании на полето на ИТ. Во текот на својот професионален развој, Луковски работел со различни светски брендови како на македонскиот така и на меѓународниот пазар, стекнувајќи се на тој начин со широка меѓународна експертиза.

Тој, воедно, имал активно учество во голем број проекти коишто одиграле важна улога во утврдувањето на денешната ИКТ индустрија во Македонија.

СЛАВКО ПРОЈКОСКИ – ГЛАВЕН ДИРЕКТОР ЗА ФИНАНСИИ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА

Г-дин Пројкоски ја започна својата кариера во Македонски Телеком во 1995 година, каде бил назначуван на повеќе менаџерски позиции, главно во областа на финансиите, меѓу кои Извршен директор на Областа за контрола и Раководен директор за финансии. Врз основа на резултатите постигнати во рамките на неговото работење во Македонски Телеком, тој на 1 октомври, 2007 година, беше назначен на позицијата Главен директор за финансии на Македонски Телеком.

Г-дин Пројкоски е дипломиран електроинженер и има големо искуство во телекомуникациската индустрија. Тој од 15 март 2010 година ја извршува функцијата Главен директор за финансии на Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија, а од 8 април 2013 стапи и на функцијата Главен оперативен директор на Т-Мобиле Македонија.

ГУСТАВ МАЛЕР- ГЛАВЕН ОПЕРАТИВЕН ДИРЕКТОР ЗА ПРИВАТНИ КОРИСНИЦИ ВО МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА

Г-дин Густав Малер е Главен оперативен директор за приватни корисници во Македонски Телеком и Т-Mobile Македонија, почнувајќи од 1 декември 2013 година. Густав Малер доаѓа во Македонски Телеком од позицијата Директор за кориснички услуги во Маѓар Телеком. Тој се стекнал со диплома за трговија од Колеџот за трговија во Будимпешта и со MBA диплома од Oxford Brookes универзитетот. Својата кариера започнал да ја гради во различни унгарски и меѓународни компании на позиции во областите за продажба и маркетинг. Во 1999 година, се приклучил на унгарскиот мобилен оператор Westel, како дел на тимот за продажба. Во 2001 година, развојот на неговата кариера го носи во Македонија, на позицијата Директор за продажба во Мобимак.

Од 2004 година, тој бил одговорен за индиректната продажба на Т-Mobile Унгарија како Заменик директор за продажба, а подоцна ја презел одговорноста за интегрираните фиксни и мобилни продажни активности, до 2009 година.

Во периодот 2008 – 2009 година, покрај својата позиција, Малер раководел со проектот на Маѓар Телеком за Next Generation Fixed Access (развој на оптика и ED3). Од 2009 година до назначувањето во Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија, тој бил на позицијата Директор за кориснички услуги на Маѓар Телеком.

АЛЕКСАНДАР ПОПОВСКИ - ГЛАВЕН ОПЕРАТИВЕН ДИРЕКТОР ЗА ДЕЛОВНИ КОРИСНИЦИ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА

Г-дин Поповски е дипломиран правник и магистер по бизнис администрација од Универзитетот Шефилд во Грција. Ја започнува својата кариера во Пивара Скопје, каде се стекнал со богато професионално искуство во областа на продажба извршувајќи повеќе раководни позиции, меѓу кои комерцијален директор, како и Директор за регионална продажба во Coca Cola Хрватска и директор за Trade marketing во Карловачка Пивара, Heineken Group Хрватска.

Во компанијата доаѓа во 2008 година како Извршен директор на Сектор за продажба на Т-Мобиле. Од 2010 година е одговорен за продажбата за деловни корисници на Македонски Телеком и Т-Мобиле како Директор на Сектор за деловни и ВИП корисници на Македонски Телеком и Т-Мобиле од каде што доаѓа на позицијата Главен оперативен директор за деловни корисници на Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија.

БРАНКО СТАНЧЕВ - ГЛАВЕН ДИРЕКТОР ЗА КОРПОРАТИВНИ ПРАШАЊА НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ

Г-дин Бранко Станчев е Главен директор за корпоративни прашања на Македонски Телеком и Т-Мобиле, почнувајќи од 1 октомври 2014 година

Бранко Станчев има значително искуство од над 14 години во различни области на телекомуникациите, вклучувајќи ги речиси сите сегменти на маркетинг, како и областите на големопродажба, регулатива и технологија.

Дипломирал електроника и телекомуникации на Електротехничкиот факултет во Скопје, а исто така е магистер по телекомуникации и магистер по бизнис администрација (MBA).

Својата инженерска кариера ја започнал во 1997 година и работел во повеќе индустрии, по што во 2002 година влегува во сферата на телекомуникациите како Раководител на Секторот за телекомуникации во Агенцијата за електронски комуникации.

Во Т-Мобиле е од крајот на 2002 година, каде како резултат на неговата посветеност на работата и успешното спроведување на важни локални и меѓународни проекти, напредува во кариерата. Набргу станува Извршен директор за маркетинг услуги, цени, големопродажба и регулатива во Т-Мобиле Македонија на таа позиција останува до крајот на 2010 година.

Во меѓувреме, неговите одговорности беа проширени со одговорностите и во Македонски Телеком кога ја презеде позицијата на Извршен директор за цени и CRM водете компании, која ја извршуваше до 2013 година. Оттогаш па се до неговото последно унапредување во Главен директор за корпоративни прашања на 1 октомври 2014 година, тој раководеше со Секторот за маркетинг и комуникации во двете компании.

ЛАЗАР ПОПОВСКИ - ГЛАВЕН ДИРЕКТОР ЗА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА

Г-дин Поповски има диплома по деловна економија од Универзитетот „Кирил и Методиј“, Македонија и е магистер по деловна администрација од Универзитет на Луивил, Кентаки, САД.

Во Македонски Телеком доаѓа од позицијата Директор на Агенцијата за млади и спорт каде придонесе за остварување на националниот интерес низ развој на спортот како општо препознатлива вредност преку која, покрај останатите придобивки, се претставува и афирмира Република Македонија во меѓународни рамки.

Својата кариера ја започнал во приватниот сектор, извршувајќи високи менаџерски позиции во продажба, бизнис план и анализа, внатрешна ревизија и контрола и човечки ресурси во повеќе реномирани компании.

Г-дин Поповски е истакнат спортист, четирикратен олимпиец во кајак-слалом, избран за спортист на годината во Македонија во 1999 година и добитник на наградата „13 Ноември“ на Град Скопје, награда која се дава на поединци со исклучителни достигнувања и промоција на Република Македонија.

МИРОСЛАВ ЈОВАНОВИЌ - ГЛАВЕН ДИРЕКТОР ЗА ИТ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И НА Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА

Г-дин Јовановиќ е експерт во делот на информатички технологии со диплома за инженер по компјутерска наука и ИТ.

Во текот на неговиот ангажман на различни раководни позиции во Македонија и во Србија, бил посветен на ИТ менаџмент и имплементација на големи ICT системи во јавниот сектор, а како Главен директор за информатика во Министерството за финансии бил заслужен за успешната имплементација на многу проекти, меѓу кои и проектот „е-буџет“.

Пред назначувањето за Главен директор за ИТ на Македонски Телеком во април 2009 година, г-дин Јовановиќ работел како како Експерт за клучни долгорочни прашања – информатички системи за финансиско управување во Србија, проект на ЕУ.

На 15 март, 2010 година, тој беше назначен на позицијата Главен директор за ИТ на Т-Мобиле Македонија, а за Главен директор за ИТ на Македонски Телеком беше назначен на 15 октомври 2011 година.

МОИРА ХОМАН – РАКОВОДЕН ДИРЕКТОР ЗА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Својата досегашна кариера г-ѓа Хоман целосно ја посветила на работата во областа на човечки ресурси. Родена е во Хрватска, своето образование го стекнува во Хрватска и Велика Британија и поседува диплома по психологија.

На позицијата доаѓа со искуство од речиси 20 годишно работно искуство во полето на човечки ресурси во различни индустрии - од банкарство, хотелиерство до телекомуникации.

Во Македонски Телеком доаѓа од Хрватски Телеком каде вршела повеќе раководни позиции во областа на човечките ресурси, прво како директор на Секторот за управување со односи со вработените, а од 2009 година како Оперативен директор на Секторот за развој на компетенции за човечки ресурси. За време на својот професионален ангажман во Хрватски Телеком и Македонски Телеком, г-ѓа Хоман реализирала голем број меѓународни проекти и иницијативи забележани во рамки на ДТ групацијата.

БОЖИДАР ПОЛДРУГАЧ – ГЛАВЕН ДИРЕКТОР ЗА ТЕХНИКА НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА

Божидар Полдругач е именуван за Главен директор за техника на Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија од 1 мај, 2014 година. Г-динот Полдругач доаѓа од позицијата Главен директор за техника и ИТ од Хрватски Телеком, со богато дваесетгодишно искуство во разни области на телекомуникациските и информатичките технологии. Кариерата во телекомуникациите ја започнал во Хрватска пошта и телекомуникации, во 1993 година. Неговите извршни позиции вклучувале одговорности за деловните и техничките аспекти на мрежите и информатичките технологии, за активности за односи со корисници, билинг и сметководство на приходи, наплата и управување со злоупотреби.

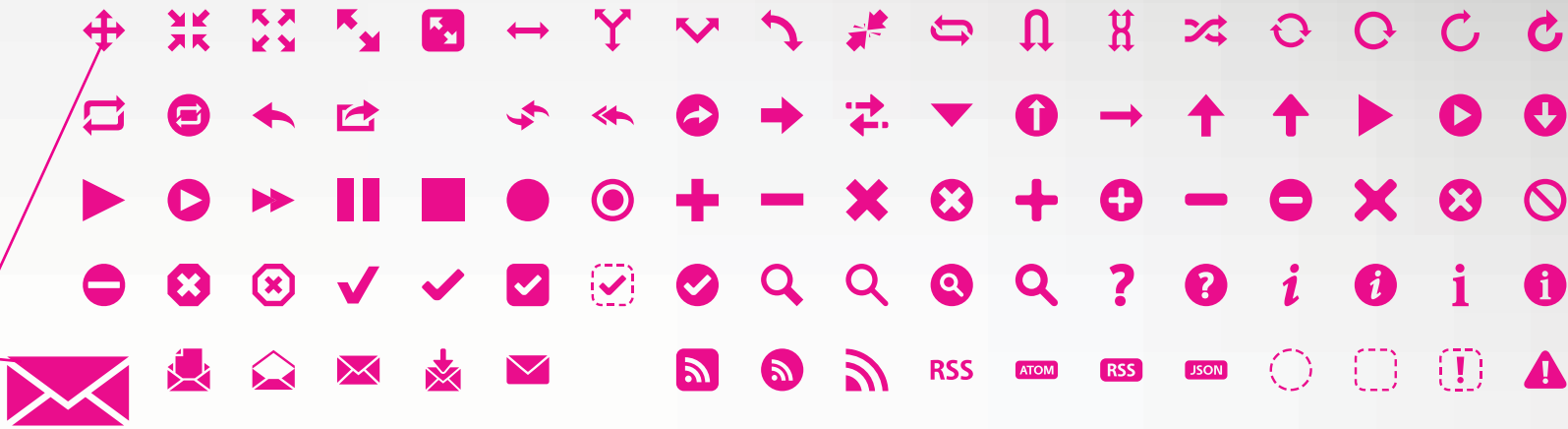
На меѓународен план, Божидар е активно вклучен во деловните и технолошките активности на Дојче Телеком, а од март, 2012 година, тој е одговорен оперативен лидер на програмата за ИП трансформација на Дојче Телеком/ЕУ. Пред да стапи на позицијата Главен директор за техника тој беше член на Управниот одбор и Главен директор за техника и Главен директор за ИТ за Групацијата Т-ХТ во Хрватска, позиција која успешно ја извршуваше од март, 2007 година.

ПАЗАРНО ОКРУЖУВАЊЕ

Македонски Телеком е главен давател на услуги на фиксна телефонија во Македонија. Целите на Македонски Телеком за претстојните години се фокусирани на тоа да биде лидер на полето на технологијата во Македонија и да обезбедува квалитетни услуги по атрактивни цени со цел да остане подготвена за конкуренцијата.

Македонски Телеком обезбедува традиционални телекомуникациски услуги на фиксна телефонија и услуги за содржина во рамките на делокругот на фиксната мрежа, како и широкопојасни услуги и интегрирани решенија, вклучувајќи и телевизија преку Интернет протокол (во понатамошниот текст: „IPTV“).

Во јануари 2014 година, Македонски Телеком успешно го заврши проектот за целосна IP трансформација и последниот корисник на јавната комутирана телефонска мрежа (“PSTN”) беше мигриран на IP Multimedia Subsystem (“IMS”) платформата. IMS платформата овозможува користење на различни напредни и иновативни услуги во фиксната телефонија.

Т-Мобиле МК е водечки давател на услуги од мобилна телефонија во Македонија којшто е посветен на обезбедувањето на современи технологии и нудењето на напредни услуги што се во согласност со највисоките технолошки стандарди и стандардите за услуги.

Во 2014 година, приходите од мобилни говорни услуги учествуваа со 36,8% во вкупните приходи, а 20,2% од вкупните приходи на Групацијата беа генерирани од фиксните говорни услуги. Услугите за Интернет и податочни услуги од фиксна телефонија учествуваа со 13,5%, а приходите од неговорни услуги од мобилна телефонија учествуваат со 9,4% во вкупните приходи. Приходите од IPTV учествуваа со 5,5% во вкупните приходи.

На крајот на 2014 година, Македонски Телеком имаше 242.789 говорни пристапни фиксни линии во споредба со 266.620 на крајот на 2013 година. Густината на корисници на фиксната телефонија се движеше на сличен начин и се стабилизираше на 13,4% на крајот на 2013 година. Бројот на вкупен DSL пристап се зголеми на 190.451 на крајот од 2014 година, во споредба со 185.514 на крајот на 2013 година. Бројот на корисници на

IPTV на крајот од 2014 година достигна 98.216 корисници (вклучително 3 Play, само IPTV и 2 MAX), што значи зголемување од над 12% во однос на крајот на 2013 година. Бројот на FTTH корисници достигна 28.031 корисници на крајот на 2014 година. Т-Мобиле МК имаше корисничка база од 1.197.242 на крајот од 2014 година, во споредба со 1.195.250 на крајот од 2013 година. Густината на претплатници на пазарот на мобилна телефонија во Македонија е над 106,7%, што покажува тренд на поседување на повеќе SIM картички од страна на едно лице. Како резултат на заситеноста на пазарот, Т-Мобиле МК става посебен фокус на задржувањето на корисниците со цел да го заштити уделот на пазарот.

Македонскиот пазар на мобилна телефонија беше окарактеризиран со високо конкурентни кампањи и понуди во 2014 година. Како резултат на зголемената конкуренција и со цел да се спречи одлевање на корисници и да се поттикне користењето на услугите, Т-Мобиле МК воведо различни кампањи, тарифни модели и дополнителни услуги што се посебно дизајнирани со цел да им се излезе во пресрет на потребите на претплатниците со фокус на вредноста наместо на цената. Овие понуди се наменети за различни кориснички сегменти.

Во 2014 година, Т-Мобиле МК воведо неколку производи по кои Т-Мобиле МК се разликува на пазарот на мобилна телефонија и кои обезбедуваат дополнителна вредност за корисниците.

Т-Мобиле МК постојано работи на креирање на пазарна побарувачка за мобилен интернет и стимулирање на користењето на мобилни податочни услуги преку тарифни модели за уреди/ податочни услуги.

Македонскиот пазар на мобилни услуги, под влијание на глобалните трендови, се придвижува кон многу поширок и поинтерактивен пазар на комуникации, којшто опфаќа говорни услуги, мобилен интернет и 3G/4G streaming услуги. Со цел да се осигури конкурентност на пазарот, се планира понатамошно распоредување на технологијата за мобилни широкопојасни услуги, подобрување на управувањето со корисниците и процесите на наплата и вложување во дополнителни услуги.

РЕГУЛАТИВА И ФОРМИРАЊЕ НА ЦЕНИ

Новиот Закон беше донесен во март 2014 година како примарно законодавство и правилници како секундарно законодавство.

На 19 декември 2014 година беа донесени измените и дополнувањата на ЗЕК (Закон за електронски комуникации). Една од најважните измени се имплементирани во член 75-а кој ги регулира цените за меѓународен роаминг.

Според овој член, Агенцијата за електронски комуникации („Агенцијата“ или „АЕК“) има право со Решение да ги утврди максималните цени за услуги кои им се нудат на корисниците на роаминг од земјите со кои Република Македонија има склучено договор за намалување на цените на роаминг услугите во јавните мобилни комуникациски мрежи (Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија) на реципрочна основа, кои не можат да бидат поголеми од цените на истите услуги во ЕУ. Во период од 3 години, почнувајќи од 2015 година, цените ќе се намалат до утврдениот максимум.

Целокупното секундарно законодавство беше изменето и дополнето во согласност со новиот ЗЕК до 1 декември 2014 година.

РЕГУЛИРАЊЕ НА БИЗНИСОТ НА ФИКСНА ТЕЛЕФОНИЈА

Во согласност со податоците за развојот на телекомуникацискиот пазар што Агенцијата ги објави во четвртиот квартал од 2014 година, до 31 декември 2014 година Агенцијата регистрираше 31 давател на јавни фиксни телефонски услуги. Во текот на 2014 година, Агенцијата ги избриша неактивните даватели на услуги.

Македонски Телеком, како оператор со ЗПМ има обврска на своите претплатници да им овозможи пристап до јавно достапните телефонски услуги на кој било интерконектиран оператор со официјално потпишан договор за интерконекција. Според новата подзаконска регулатива, Македонски Телеком има обврска да ги објавува референтните понуди за големопродажните производи за интерконекција, разврзан пристап на локална јамка („ULL“), локален битстрим пристап („BSA“), референтна понуда за пристап („RAO“) за водови и неискористени оптички влакна (dark fibre) и големопродажни терминиранчки сегменти на изнајмени линии. Измените и дополнувањата на референтните понуди (локален битстрим пристап („BSA“), референтна понуда за интерконекција („RIO“), референтна понуда за разврзан пристап „RUO“) според новите правилници се очекува да бидат објавени во првиот квартал од 2015 година.

РЕГУЛИРАНИ МАЛОПРОДАЖНИ ЦЕНИ

Во согласност со обврските од член 91 од ЗЕК (регулирање на малопродажни цени), проследни со измените од ноември 2014 година на Препораката за регулирање на малопродажните цени, Агенцијата го утврди начинот и постапката за регулирање на малопродажните цени за фиксните говорни телефонски мрежи и услуги на операторот со значителна пазарна моќ на релевантните малопродажни пазари. Македонски Телеком е оператор со ЗПМ на релевантниот малопродажен пазар 1

(пристап до јавна телефонска мрежа на фиксна локација) и пазар 2 (јавно достапни телефонски услуги на фиксна локација). Цените за малопродажните производи што се нудат на овие два пазари се предмет на регулирање од страна на Агенцијата. Ex-ante регулација на малопродажните цени значи дека Агенцијата треба да го одобри секое воведување на цена, промена на цена на секој производ или промоција пред тие да бидат пуштени во малопродажба. Ex-ante регулацијата на малопродажните цени се базира на методологијата за утврдување на постоењето на цени за истиснување на конкуренцијата на пазарот (price squeeze).

РЕГУЛИРАНИ ГОЛЕМОПРОДАЖНИ ЦЕНИ

Во 2014 година беше спроведена анализа во согласност со годишната програма за работа на АЕК за 2014 година. Анализите кои влијаат на работењето на Македонски Телеком се анализа на Пазар 8 (Пазар на широкопојасни услуги), Пазар 1 (Пристап до јавни телефонски мрежи на фиксна локација за приватни и деловни корисници), Пазар 9 и 10 (Преносни и терминални сегменти на изнајмени линии (LL).

Финалниот документ за анализа на пазарот за широкопојасни услуги (Пазар 8) беше објавен на 1 август 2014 година. За прв пат Агенцијата наметна регулирање на пристапот до широкопојасни услуги преку оптичка пристапна мрежа. Сите постојни обврски за бакарната мрежа остануваат непроменети.

На 30 декември 2014 година, АЕК донесе Решение за определување на Македонски Телеком за оператор со ЗПМ на Пазар 8 – Пристап до широкопојасни услуги базирани на бакарни парици и широкопојасни услуги кои се целосно или делумно базирани на оптика, вклучувајќи ги и следниве услуги:

- Точка на пристап на IP ниво
- Точка на пристап на Ethernet ниво, Виртуелен разврзан локален пристап (VULA)
- Битстрим пристап кој Македонски Телеком го обезбедува за сопствени потреби и којшто е делумно или целосно базиран на оптика

На 30 декември 2014 година, АЕК донесе Решение за определување на Македонски Телеком за оператор со ЗПМ на пазар 9 – Терминални сегменти на изнајмени линии во географската област на Република Македонија.

Финалниот документ за втората анализа на релевантниот малопродажен пазар 1 (Пристап до јавни телефонски мрежи на фиксна локација за приватни и деловни корисници за сите видови на мрежи независно од технологијата) беше објавен на 7 октомври 2014 година. АЕК ги регулираше производитите на Македонски Телеком базирани на оптика со тестови за истиснување на конкуренцијата со маржи коишто веќе се имплементирани за регулирање на производитите базирани на бакар. Решението за определување на Македонски Телеком за оператор со ЗПМ на Пазар 1 беше донесено на 30 декември 2014 година.

РЕГУЛАТИВА ЗА АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги стапи во сила на 3 јануари 2014 година. Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, којашто е правен

наследник на Советот за радиодифузија, има право и обврска да спроведува програмски надзор на програмските пакети кои се реемитуваат од страна на операторите на јавни електронски комуникациски мрежи.

Македонски Телеком како давател на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги на барање има уредувачка одговорност во врска со изборот или содржината на услугата. Македонски Телеком е должен да ја одржува аудиовизуелната медиумска услуга непроменета најмалку 30 дена откако ќе им стане достапна на корисниците.

РЕГУЛИРАЊЕ НА БИЗНИСОТ НА МОБИЛНА ТЕЛЕФОНИЈА

Т-Мобиле МК има право на користење на следниве радиофреквенции за јавни мобилни комуникациски системи:

- 2 x 12.5 MHz во опсегот 900 MHz, период на важност: 8 септември 2008 година – 8 септември 2018 година (10 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 1800 MHz, период на важност: 9 јуни 2009 година – 9 јуни 2019 година (10 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 2100 MHz, период на важност: 17 декември 2008 година – 17 декември 2018 година (10 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 800 MHz, период на важност: 1 декември 2013 година – 30 ноември 2033 година (20 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 1800 MHz, период на важност: 1 декември 2013 година – 30 ноември 2033 година (20 години)

Врз основа на одлука на Друштвото, во 2014 година Т-Мобиле МК врати 5 MHz од спектарот кој го поседуваше во опсегот од 2100 MHz. Спектарот од 5 MHz кој беше доделен за TDD (Time Division Duplex) operation mode не беше користен уште од кога беше доделен во 2008 година и не беше планирано да се користи ни во иднина. Спектарот на радиофреквенции за јавни мобилни комуникации во опсезите 800 MHz, 900 MHz и 1800 MHz е целосно доделен на трите мобилни оператори. Има преостанат достапен спектар на радиофреквенции во 2100 MHz опсегот, а опсегот 2600 MHz воопшто не е доделен за јавни мобилни услуги.

Услугите за малопродажба што ги обезбедуваат операторите на мобилната мрежа во Македонија во моментот не подлежат на регулирање на цените.

Во октомври 2014 година, операторите ВИП и ОНЕ најавија спојување на нивните компании во Македонија коишто се состојат од мобилна, фиксна, интернет и услуги за пренос на аудиовизуелни содржини.

МАКЕДОНИЈА И ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Врз основа на Извештајот за напредокот објавен во октомври 2014 година, остварен е добар напредок во однос на усогласувањето со законодавство на ЕУ во областа на информатичкото општество и медиумите. Донесено е ново законодавство на полето на политиката за електронски комуникации и аудиовизуелни услуги. Потребно е да се преземат чекори за да се гарантира независноста на јавниот радиодифузер и на медиумскиот регулатор. Општо земено, подготовките во оваа област се одвиваат според планот.

КОНКУРЕНЦИЈА

Конкуренцијата во телекомуникацискиот бизнис е добро развиена речиси во сите сегменти. Неколку главни учесници на пазарот го обликуваат телекомуникацискиот пазар во Македонија.

Првата половина од годината продолжи без значителни промени на пазарот додека движењата за консолидирање на пазарот започнаа во јули 2014 година со преземањето на кабелскиот ТВ оператор Blizoo од страна на Телеком Австрија. Понатаму, Телеком Словенија и ВИП најавија спојување во октомври 2014 година. Телеком Словенија нуди различни услуги под бренд името ОНЕ: мобилни и фиксни говорни услуги, мобилен и фиксен широкопојасен интернет и телевизија. Мобилниот оператор ВИП влезе на пазарот на фиксна телефонија со преземањето на кабелскиот ТВ оператор Blizoo во јули 2014 година. Три мобилни оператори воведоа 4G/LTE (Long Term Evolution) производи во нивните понуди.

Четвртиот мобилен виртуелен мрежен оператор (МВМО) Албафон е ограничен само на припејд понуди и има многу мал удел на пазарот. Кабелските оператори исто така имаат значајна улога на телекомуникацискиот пазар и, како даватели на кабелска телевизија како нивна главна услуга, тие се добро етаблирани на македонскиот пазар. Повеќето од нив нудат услуги за широкопојасен интернет и фиксни говорни услуги. Телекабел и Blizoo (дел од ВИП од август 2014 година) се најголеми даватели на кабелски ТВ услуги во групата од над 70 активни кабелски оператори.

Портфолиото на производи на сите оператори е базирано на пакет производи. Кабелските оператори формираат пакети составени од нивната понуда на ТВ, интернет и фиксни говорни услуги.

Бидејќи општо земено пазарот е ценовно чувствителен, перцепцијата на цените игра голема улога во изборот на корисниците, и поради тоа понудите на кабелските оператори се сметаат за поконкурентни од оние на Македонски Телеком во поглед на цените.

На крајот од 2014 година, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги наметна отстранување на неколку ТВ канали од програмите на давателите на ТВ услуги, со што се намалува атрактивноста на ТВ услугите. Ова може да влијае на вкупниот раст на пазарот во следниот период.

Македонски Телеком и Т-Мобиле МК се фокусирани на зголемување на уделот на пазарот во ИКТ сегментот со што ќе навлезат на веќе добро развиениот ИКТ пазар со иновативни услуги.

Трендот на пренесување на броевите (NP) продолжи да се зголемува во 2014 година, како за мобилните така и за фиксните броеви.

Со сите главни телекомуникациски услуги на Македонски Телеком и Т-Мобиле МК, како обезбедување на различни пакет понуди – комбинација на различни услуги, Македонски Телеком и Т-Мобиле МК сè уште го имаат најголемиот удел на пазарот. На 31 декември 2012 година, Македонски Телеком имаше удел на малопродажниот пазар на фиксни говорни услуги од 62%, удел на малопродажниот пазар на фиксен широкопојасен интернет од 44% и удел на пазарот на ТВ услуги од 23% (извор: внатрешни најдобри проценки). Во вториот квартал од 2014 година, уделот на пазарот на Т-Мобиле МК изнесуваше 46,1% (Извор: Извештај за развојот на електронските комуникации во вториот квартал на 2014 година, Агенција за електронски комуникации). Агенцијата за електронски комуникации го користи методот за пресметка на удел на пазарот врз основа на вкупниот број на активни SIM картички коишто биле користени во претходните три месеци.

Продолжуваме понатаму ...

“Како лидер на пазарот на полето на технологијата, ние сме целосно посветени на доближување на иновациите кон нашите корисници со цел да го олеснине нивниот живот и работа.“

НАШИ ДОСТИГНУВАЊА ВО 2014 ГОДИНА

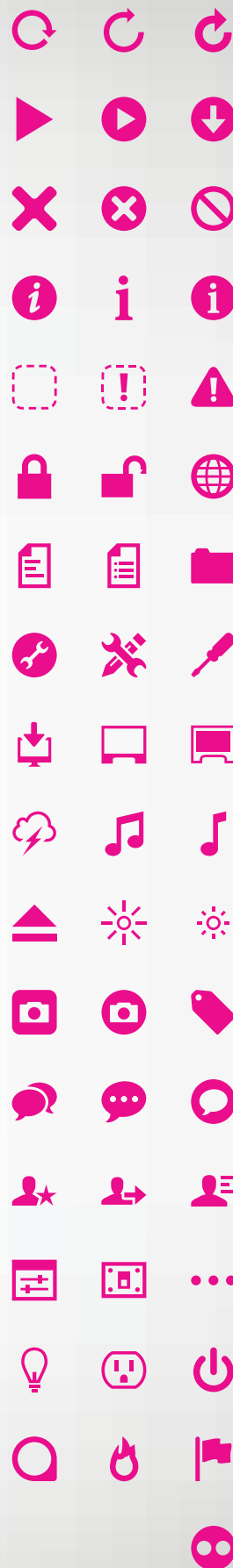
Во 2014 година достигнавме над

25.000 FTTH КОРИСНИЦИ

ТОА ШТО ГО
НАПРАВИВМЕ И
ПОСТИГНАВМЕ СЕГА НИ
СЛУЖИ КАКО **СОЛИДНА**
ПОДГОТОВКА ЗА
НАШАТА УСПЕШНА
ИДНИНА

46.8% удел на пазарот во
сегментот на мобилна телефонија

63.8 % удел на пазарот во
сегментот на фиксна телефонија

100,000 IPTV

корисници

135,000

корисници на широкопојасни
услуги од фиксна телефонија

Над **107,000**

поминати домови со **FTTH**

10,000

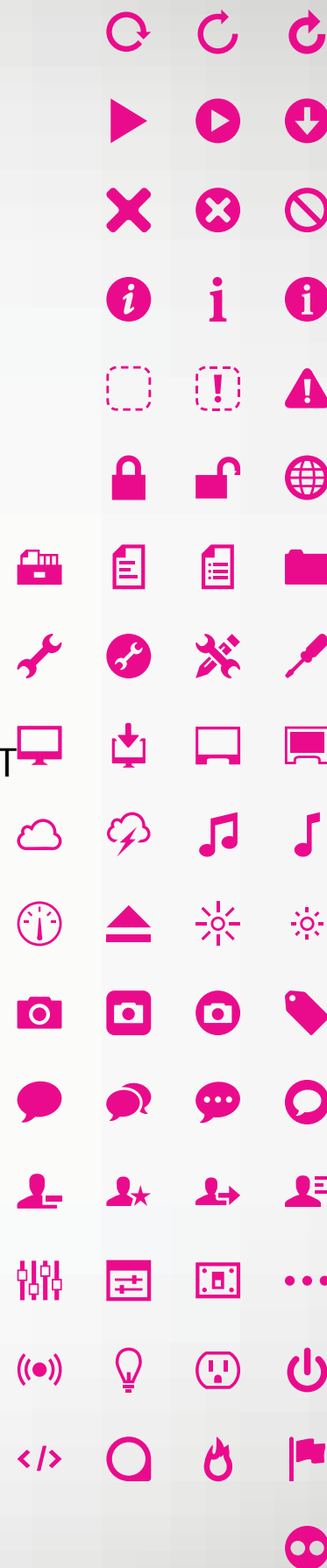
корисници на **FAMILY BOX**

Воведен **ПРВ**
ALL-IP производ

ПРВА КОМПАНИЈА во Групацијата ДТ
со **FMС ПРОИЗВОД**

Cloud бизнис партнерства

**“ОВОЗМОЖЕНО ОД
ТЕЛЕКОМ CLOUD”**

ИНОВАЦИИ И ИНФРАСТРУКТУРА

“СВЕТОТ НА ДЛАНКА,
СЛИКАЈ, ТВИТАЈ,
ПОСТИРАЈ И ПИНУВАЈ
ИСТОВРЕМЕНО.”

ИТ И ТЕХНИКА

A photograph of two men in a professional setting. The man on the left is younger, with dark hair, wearing a dark blue t-shirt. The man on the right is older, with grey hair, wearing a light blue suit jacket. They are both looking towards the right side of the frame, where a screen is partially visible. The man on the right has his hand raised as if pointing at something on the screen. The background is a blurred office environment with a whiteboard.

ИНОВАЦИЈАТА КАКО НАШ ВРВЕН ПРИОРИТЕТ

Иднината е полна со предизвици. Со нашата работа денес, креираме и оставаме белег за иднината. Всушност, иднината зависи од нас. Дефинитивно, иднината е тоа што сакаме да биде. Гледајќи наназад, гледаме дека светот го менуваат креативни и динамични компании, коишто сакаат да бидат лидери на промените, а не следбеници, коишто имаат јасна визија за иднината.

Промените се насекаде околу нас и имаат големо влијание како врз потрошувачите така и врз бизнисите, со што доведуваат до динамични промени во начинот на извршување на работите. ИТ индустријата е една од најбрзо движечките сектори во светот и тоа не се очекува да се промени. Но, зголемената конкуренција, корисниците кои имаат сè поголеми барања и севкупните промени на пазарот нè доведуваат во положба и ние да мораме да се менуваме. Всушност, обезбедувањето на супериорни комуникациски решенија толку многу години наназад и фактот дека сме една од најуспешните компании, создаваат високи очекувања кај корисниците и ние имаме одговорност да бидеме лидери на промените.

Треба да креираме подобра иднина за следните генерации и општеството воопшто. Не само Македонски Телеком и Т-Мобиле, туку и бизнис заедницата е одговорна да размислува не само за сопствената егзистенција, туку треба да бидеме носители на промените. Имајќи предвид дека очекувањата на корисниците се повеќе се зголемуваат, треба да се прилагодиме и постојано да изнаоѓаме нови иновативни начини за да бидеме лидери во иновациите.

Поради тоа креираме партнерства. Нудиме можност на сите во нашата заедница да играат главна улога во подобрувањето на комуникациите на иднината, а за возврат го нудиме нашето искуство, поддршка и инвестиции за имплементација на добрата идеја.

Врз основа на нашето искуство од работа со многу компании на јакнење на нивните иновативни стратегии и процеси, минатата година ја имплементиравме програмата за Cloud партнерства. Се разбира дека остануваме посветени и поттикнуваме, прифаќаме и наградуваме нови идеи и соработка насочени кон иновации. Предност се дава на решенијата коишто можат да се прилагодат на потребите на локалната заедница.

Програма за Cloud партнерства - отворени
за постојните, но и за нови партнери.

МРЕЖА НА ИДНИНАТА

Македонски Телеком и Т-Мобиле имаат најдобра мрежа во земјата. Тоа не нешто што го направивме за еден ден, туку тоа е резултат на една долгогодишна инвестиција, стотици проекти, постојани подобрувања, вклучување на најдобрите луѓе, многу енергија, време, ресурси, инвестиции.

Но, токму поради тоа денес сме тоа што сме! Ја имаме најдобрата мрежа, основа за иднината и го водиме телекомуникациското општество и македонската економија кон иднината.

Исто така, свесни сме дека денес корисниците имаат постојана потреба од зголемување на податочниот сообраќај.

Брзината и безбедноста на преносот на податоци, не прави партнер од доверба за нашите корисници и долгорочни партнери. Сета тоа е од исклучителна важност за осигурување на раст на компанијата, остварување на приходите на компанијата и одржливост на бизнисот.

Во текот на минатата година финализиравме неколку проекти кои придонесоа за тоа. По финализирањето на All IP проектот станавме пример за земјите на ДТ ширум Европа. Сакаме да им понудиме одлично мрежно покривање на нашите корисници каде и да се. Како резултат од нашите амбиции, нашата работа и напори имаме една интегрирана фиксна мрежа и мобилна инфраструктура која што зборува еден ист јазик – IP. FTTH (Fiber to the home) е проект на којшто му посветивме многу години во минатото, бидејќи сме сигурни дека на овој начин обезбедуваме подобри животи и секојдневни навики за нашите корисници.

Т-Мобиле први во Македонија воведоа 4G мрежа. Ја проширивме 4G мрежата и ја затворивме годината со 50% покриеност на населението и 20% покриеност на територијата. Зошто го правиме ова? Усвојувањето на 3G и 4G стандардите од страна на корисниците се проценува дека ќе надмине 8 милијарди конекции до 2020 година. Корисниците очекуваат дека мобилната телефонија ќе продолжи да ги подобрува и трансформира нивните животи, што ќе обезбеди поширок спектар на услуги коишто ќе ги поврзат со сè, насекаде.

Затоа, денес активно креираме стратегии и планираме проекти и активности за уште повеќе да ја подобриме нашата мрежа. Ова бара постојана работа и инвестиции во иновации и подобрувања. Се стремиме да ја задржиме нашата лидерска позиција на полето на технологијата и да осигуриме раст преку лидерство на полето на услугите и иновациите со постојан развој на нашата инфраструктура.

Се стремиме и понатаму да бидеме синоним за комуникација во животите на нашите корисници – управувајќи со сè од уреди за домаќинство до системи за забава па дури и безбедноста.

ЈА ПРОШИРИВМЕ 4G МРЕЖАТА И ЈА
ЗАТВОРИВМЕ ГОДИНАТА СО 50% ПОКРИЕНОСТ
НА НАСЕЛЕНИЕТО И 20% ПОКРИЕНОСТ НА
ТЕРИТОРИЈАТА.

ИСТРАЖУВАЊЕ И РАЗВОЈ

Развојот на инфраструктурата и инвестициите во технологијата треба да осигурат одлично функционирање на широкопојасните услуги, обезбедување на интегрирани услуги, лидерство од аспект на ефикасност и квалитет со напредни можности за самоуслужување, како и постојани иновации.

Во текот на 2014 година, со цел да се обезбеди висок квалитет на широкопојасните услуги продолживме да инвестираме во развојот на широкопојасен пристап во фиксна мрежа, и имаме инсталирано капацитети што покриваат околу 107.000 поминати домови или околу 19% покриеност на домаќинствата со FTTH. Капацитетите на IP/ Multi-protocol label switching (“MPLS”) мрежата беа проширени согласно зголемувањето на сообраќајот.

Во однос на сервисните платформи, беа финализирани надградбите на главните платформи за обезбедување на говорни услуги (IMS платформа) и видео услуги (IPTV платформа), а имплементацијата на IMS георедундантност влезе во завршна фаза.

Во 2014 година, продолжи проширувањето на Ethernet преку капацитетите на бакарни и оптички кабли за обезбедување на податочни услуги за деловни корисници. Ова проширување ја поддржува и миграцијата на постојните линии од мрежата за временски мултиплекс (Time Division Multiplex - TDM) како и на конекциите на мобилните базни станици кон мрежа целосно базирана на интернет протокол.

Проширувањето на радио пристапната мрежа (RAN) продолжи во 2014 година. На крајот од 2014 година, радио пристапната мрежа на Т-Мобиле МК се состоеше од:

- 99.9% покривање на населението со 2G,
- 93% покривање на населението со 3G,
- 46% покривање на населението со 4G.

Ова им овозможува на претплатниците да користат мобилен интернет со голема брзина.

Во текот на 2014 година извршивме надградба на:

- Мобилната широкопојасна пакетска мрежа (MBPN) со 40x10G интерфејси,
- надградба на системот за мобилна наплата со хардверски свап од 14 јазли,
- беше воведена PCRF (функција за политика и правила за наплата) за автоматско обезбедување на функциите за намалување (Speed Step-down) и зголемување (Speed Booster) на брзината и
- беше воведено микроплаќање (мобилен плаќање преку постпејд сметка).

Во 2014 Македонски Телеком и Т-Мобиле МК воведоа и конвергентен производ од фиксна и мобилна телефонија (FMC) - пакет од мобилни говорни услуги, фиксен и мобилен интернет и IPTV.

Ќе продолжиме со:

- развојот на мрежата со цел да се обезбедат висококвалитетни услуги, зголемено задоволство на корисниците, зголемена достапност на мрежата, зголемена оперативна ефикасност и сигурна долгорочна еволуција и
- активности во областа на нов развој и иновации со цел да останеме лидер на пазарот на полето на иновациите.

Го воведовме нашиот прв ИП производ во сегментот на деловни корисници - IP Centrex.

Во текот на 2014 година, Компаниите ја воведоа првата управувана колаборациска услуга - Cisco Managed Voice на хостирана унифицирана комуникација.

Под мотото - ИНОВАЦИСКИ СИНЕРГИИ – ПОБЕДА СО ПАРТНЕРИ, дизајниравме партнерски екосистем како за Системска интеграција така и за јавните cloud области, коишто опфаќаат:

- Партнерства за технологија – синергија со членките на групација ДТ во Cisco, EMC, HP, Microsoft, Oracle и сл.
 - Партнерства за ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА УСЛУГИ со локални и меѓународни компании за големи систем интегратори и јавни cloud производи.
- Во такво партнерство за ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА УСЛУГИ ја воведовме нашата Loop услуга (решение за cloud дигитално медиумско складирање, преземање, споделување и стриминг на различни уреди (вклучително и MaxTV) и на различни мрежи).

Треба да вложиме максимални напори во истражување на нови пазари и можности за раст и развој на полето на енергијата, е-здравје, поврзан дом и сл.

“ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ПРОМЕНИТЕ БАРА СООЧУВАЊЕ СО МНОГУ БРОЈНИ И ГОЛЕМИ ПРЕДИЗВИЦИ”

ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Намалување на комплексноста на ИТ архитектурата преку консолидацијата и модернизацијата на ИТ системите и инфраструктурата беше главниот фокус во 2014 година. Главната цел беше да се подобри поддршката и автоматизацијата на корпоративните процеси и да се подобри корисничкото искуство како Една компанија. Интеграцијата на ИТ инфраструктурата и архитектурата е предуслов за спроведување на заедничките процеси на ниво на Групациската МКТ и за зголемување на ефикасноста на процесите.

Главните достигнувања во 2014 година беа:

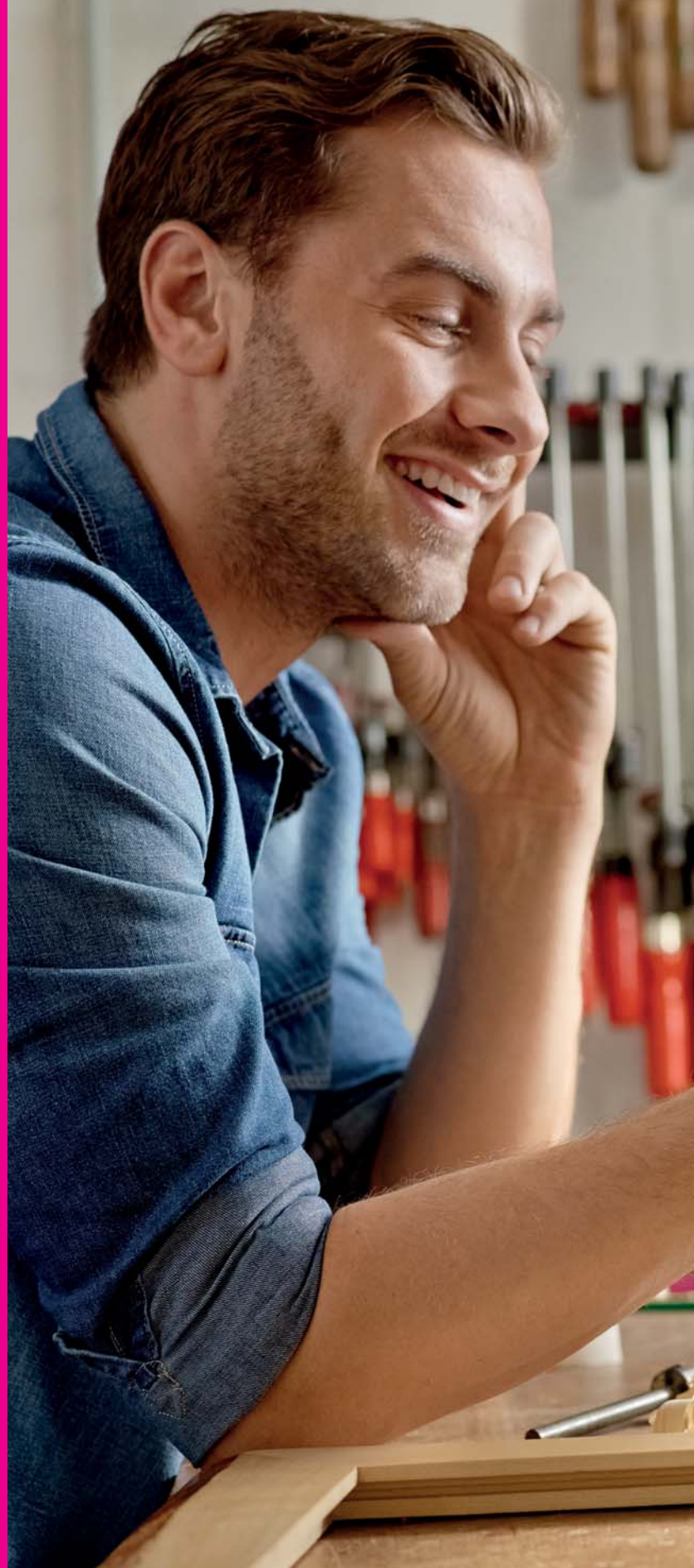
- Започнат е проектот за консолидација на билинг системот за малопродажба за корисниците на фиксна и мобилна телефонија. Целта на проектот е консолидирање на сите деловни единици во еден билинг систем. На овој начин ќе се намалат трошоците, но во исто време ќе се овозможи раст на бизнисот во нови насоки во иднина, ќе се креираат синергии во деловното работење и ќе се прошират можностите за нови производи и услуги како што е целосен quad play за сите деловни области.
- Започнат е проект за консолидација на системите на Македонски Телеком АД Скопје и на Т-Мобиле МК за Data Warehouse и Business Intelligence (DWH/BI) со еден систем. Новиот систем ќе ги зајакне можностите на компанијата за напредна аналитика и одлучување базирано на податоци со цел брзо да се одговори на промените на пазарот, но и ќе се овозможи намалување на оперативните трошоци преку остварување на синергии во работењето на постојните две решенија.
- Ефикасна поддршка на развојот на конвергирано производи за нашите корисници како што се Family Vox и Office 360, како и развој на нови услуги како што се PCRf што го подобрува корисничкото искуство во користењето на мобилни податочни услуги и LOOP – cloud медиумско складирање.

Согласно стратегијата за ИКТ, ИТ активно учествуваа во претпродажбата и во фазата на испорака за неколку проекти за надворешни корисници во обезбедувањето на услуги за надградба на сервери, надградба на складиште, help desk и VDI.

Во 2014 година, ИТ успешно го реализираше проектот за имплементација на единствен медијациски систем за Црногорски Телеком, што е прв проект на ИТ за обезбедување на апликациско решение и услуги за надворешни корисници.

ИТ ги зголеми ресурсите со имплементација на технологии за виртуелизација и во претстојниот период продолжуваме со имплементација на автоматизација на процеси, нивоа на само-услужување, конвергирано производи/услуги и ИКТ услуги. Стандардите за ИТ безбедност беа подобрени со имплементацијата на неколку системи коишто се релевантни за безбедноста и коишто ги намалуваат оперативните ризици и ја подобруваат заштитата на корисничките и личните податоци.

Во текот на 2014 година, Македонски Телеком АД Скопје и Т-Мобиле МК АД Скопје ги продолжија локалните активности на проектот за имплементација на нов консолидиран CRM систем. Овој систем треба да овозможи севкупен увид во однос на корисниците и дополнително да го изостри корисничкиот фокус на Македонски Телеком и Т-Мобиле МК АД Скопје.

Кратки новости

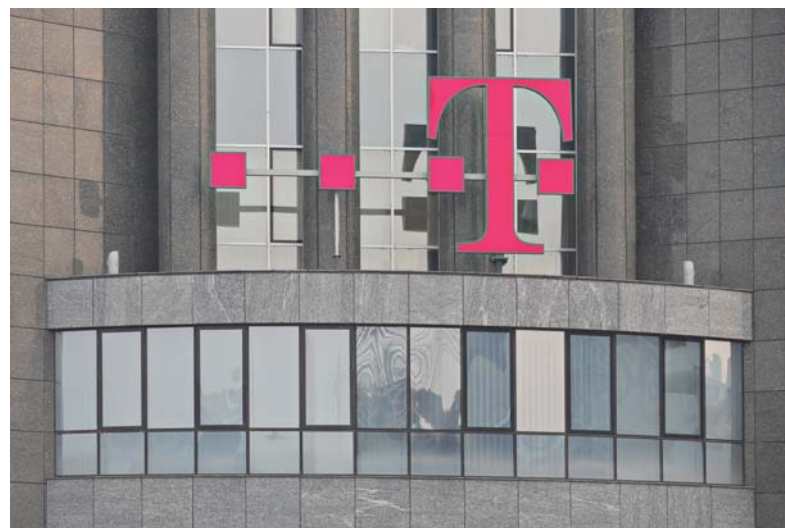
од архивата на вести за 2014

ДОЈЧЕ ТЕЛЕКОМ: МАКЕДОНИЈА Е ПРВАТА ЗЕМЈА ВО ЕВРОПА СО МРЕЖА ЦЕЛОСНО БАЗИРАНА НА ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ

13.02.2014

- Македонски Телеком го мигрираше и последниот корисник на новата IP мрежа, PSTN линии: 0

Македонски Телеком е првата компанија во Групацијата Дојче Телеком со мрежа целосно базирана на интернет протокол (ALL IP). Модернизацијата на мрежата започна во октомври 2011 година и за само 25 месеци, сите 290.000 линии беа мигрирани на новата платформа. Сега може да се нудат услуги како што се широкопојасни услуги на барање. Компанијата инвестираше 13 милиони евра, инвестиција што е значајна не само за Македонски Телеком, туку и за Македонија, која стана првата земја во Европа со мрежа целосно базирана на интернет протокол

SMARTWINE ПРВИОТ ОД ПОБЕДНИЧКИТЕ ПРОЕКТИ НА КОНКУРСОТ ЗА ИНОВАЦИИ НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ ИЗЛЕЗЕ НА ПАЗАРОТ

05.03.2014

- Интелигентен мониторинг систем за лозови насади
- Еко решение што ја зголемува ефикасноста, штеди енергија, вода и хемикалии
- Smart Wine ќе биде презентирани на CeBIT во Хановер, меѓународен саем за креативни проекти Smartwine, првиот од петте победнички проекти на конкурсот за иновации на Македонски Телеком и Т-Мобиле излезе на пазарот. Smart Wine е интелигентен мониторинг систем за лозови насади, со кој се автоматизира процесот на производство на грозје и се олеснува производството на вино.

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ ВОВЕДУВААТ CLOUD ПАРТНЕРСКА ПРОГРАМА

28.10.2014

■ Наменета за партнери кои имаат сопствени софтверски решенија или партнери кои нудат ИТ продукти и услуги Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија објавија повик за Cloud партнерства. Партнерската програма се однесува на постојните, но и потенцијални партнери кои имаат сопствени софтверски решенија или пак компании кои веќе нудат продукти и услуги.

Ваков тип на програма се објавува за прв пат во Македонија а целта е на корисниците да им се понудат комплетни (end to end) решенија преку партнерства со други компании.

СО LOOP ГЛЕДАЈТЕ ФОТОГРАФИИ И ВИДЕА НА МАХТВ

15.12.2014

■ Фотографиите и видеата се достапни на сите уреди

Т-Мобиле креираше нова апликација LOOP. Станува збор за апликација со која нашето секојдневие може да се разубави и да стане поинтересно. Со оваа услуга на Т-Мобиле може да се споделуваат слики и видеа од вашиот смартфон директно на МахТВ, компјутер и таблет. Едноставно, вашите фотографии и видеа се достапни на сите уреди!

На таков начин, додека сте на патување, вашето семејство директно на својот телевизор со МахТВ може да ги гледа фотографиите или видео материјалите и да биде во тек со она што ви се случува. Можете да креирате и база на фотографии, кои ќе ги чувате на вашиот уред, да ги средувате и селектирате како што сакате.

Loop е достапно и за сите корисници на мобилна или фиксна телефонија, со вклучен простор од најмалку 5 GB.

Она што треба да се направи е да се активира услугата Loop на www.loop.mk, да се кликне на копчето “регистрај се” и сајтот ќе ве води чекор по чекор низ постапката, или пак преземете ја бесплатната апликација од Google Play и App Store и почнете да споделувате!

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ ГО ВОВЕДЕ ПРОИЗВОДОТ ШИРОКОПОЈАСНА УСЛУГА НА БАРАЊЕ

26.13.2014

■ Производот Широкопојасна услуга на барање е прв производ од ваков вид во светот.

Македонски Телеком го воведо производот Широкопојасна услуга на барање, прв производ од ваков вид во светот. Plug-and-play решението овозможува супериорно корисничко искуство бидејќи го забрзува времето на активирање на широкопојасната интернет услуга преку фиксна линија од неколку дена на помалку од две минути. Пред тоа, доколку сакавте да добиете широкопојасен интернет дома, вообичаено требаше да појдете во салон, да потпишете договор и потоа да чекате техничар да ја инсталира опремата во вашиот дом и да ја активира услугата. Целиот процес вообичаено траеше неколку дена.

Сега, ако имате активна телефонска линија, можете веднаш да добиете широкопојасен интернет со само еден клик без да излезете од дома. Сè што треба да направите е да го вклучите вашиот компјутер на home gateway инсталиран во вашиот дом, да го отворите пребарувачот и да ја внесете која било веб адреса. Автоматски ќе бидете пренасочени кон ALL-IP страната, Кликни и Поврзи се, каде што само треба да кликнете на широкопојасниот пакет којшто го сакате и ќе можете да продолжите да сурфате. Доколку сакате можете да се поврзете на home gateway и преку Wi-Fi.

Од воведувањето на првите пакети со Широкопојасна услуга на барање, во траење од три дена и седум дена, во 2014 година Македонски Телеком ја прошири понудата со едно месечен пакет.

ALL-IP мрежата воведена од Македонски Телеком беше предуслов за развој на производот Широкопојасна услуга на барање што и овозможува на компанијата да генерира супериорни резултати во однос на готовината бидејќи наплатата започнува веднаш, а не неколку дена подоцна и нема трошоци за провизии или за договори во писмена форма. Исто така производот овозможува подобра распределба на ресурсите бидејќи вработените кои се во директен контакт со корисниците можат да се фокусираат на стекнување на нови корисници, а техничарите можат да се фокусираат на инсталирање на други услуги.

КРЕАТИВНОСТ, КОНКУРЕНЦИЈА И ПРОМОЦИЈА

“ИСТРАЖИ ЈА, ИСКУСИ ЈА,
ИНСПИРИРАЈ СЕ ЗА ИДНИНАТА”

МАРКЕТИНГ И ПРОДАЖБА

НАШИТЕ КОРИСНИЦИ – НАШ НАЈДОБАР ПАРТНЕР ЗА ОСТВАРУВАЊЕ РАСТ И СТАБИЛНОСТ НА БИЗНИСОТ

Откако ја трансформиравме компанијата од технолошка кон кориснички ориентирана, инвестиравме многу во промена на културата, процесите, производите и услугите со цел да ги исполниме барањата на корисниците.

И воопшто не жалиме за тоа. Свесни сме дека тоа е единствениот вистински избор особено во денешното динамично живеење, каде корисниците ги поставуваат пазарните трендови и стандарди, и каде корисникот го дефинира нашето портфолио на производи.

Растот е приоритет и потребен ни е профитабилен раст. Затоа постојано се бориме и се бараме различни начини да го постигнеме тоа. Претходно се фокусиравме на ефикасноста и енергично ги намалуваме трошоците за продажба, маркетинг, брендирање, и сл.

...Остваривме краткорочна продуктивност, но денес сме свесни дека не можеме да ги елиминираме методите за остварување раст.

Денес, нашиот фокус е ставен на нови услуги и на задржување на постојните, како и на стекнување на нови корисници; на иновации и партнерства. Сите наши активности за маркетинг и продажба се вршат врз основа на корисничките потреби и навики.

Секојдневно градиме цврсти односи со корисниците.

Ги поставивме сите наши работни стандарди и нашата идна стратегија за креирање на најдобар кориснички приод и остварување на најдобро корисничко искуство, за постигнување поголема доверба кај корисниците секој ден.

Еден од најважните начини за остварување на тоа е преку нудење на нови, едноставни и персонализирани услуги, коишто ќе ги подобрат животите на нашиот корисник.

Први на пазарот понудивме конвергирани услуги и постојано работиме на одобрување на нашето портфолио. Се фокусираме на конвергенти решенија, коишто ги доволуваат сите комуникациски потреби, без оглед дали станува збор за приватни или деловни корисници. И ќе продолжиме на овој начин. Ќе стануваме се подобри и подобри бидејќи нашите корисници тоа го заслужуваат!

ПОСВЕТЕНИ НА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА
ПОДОБРИ КОРИСНИЧКИ УСЛУГИ
СЕКОЈ ДЕН!

ПРЕМИУМ УСЛУГИ И РЕШЕНИЈА ЗА НАШИТЕ КОРИСНИЦИ

Беа воведени неколку големи кампањи за остварување на планираните резултати на компанијата и за зголемување на свеста за придобивките што ги нудат услугите на Т брендот.

Главниот фокус (на фиксниот и на мобилниот пазар и во сегментот на приватни и во сегментот на деловни корисници) беше ставен на задржувањето на постојните корисници и на нагорна продажба на пакет услуги, како и на стекнувањето на нови корисници.

FAMILY BOX, како производ којшто се состои од услуги од фиксна и мобилна телефонија, беше воведен во мај 2014 година. Тој ги нуди сите услуги во еден пакет: фиксни говорни услуги, интернет и ТВ и мобилни говорни услуги, мобилен интернет и мобилна ТВ. Со ова ТММК станува прв учесник на пазарот со комплетно 4 play портфолио.

Беа понудени **ПРОМОТИВНИ ПАКЕТ ТАРИФИ (PROMO)** за постпејд сегментот, како за приватните така и за деловните корисници. Пакетите со говорни и податочни услуги беа збогатени за да обезбедат дополнителна вредност на корисниците: целокупниот сообраќај во мрежа е вклучен во претплатата, зголемен обем на интернет сообраќај и мобилен MaxTV.

LTE МОБИЛНАТА МРЕЖА се нуди во постпејд и припејд портфолиото како придобивка кај повисоките тарифи.

MAXTV И FAMILY BOX се користат како главна алатка за задржување на корисниците на говорни и интернет услуги, како и на корисниците на мобилни услуги.

Воведена е **АПЛИКАЦИЈА ЗА САМОУСЛУЖУВАЊЕ** на припејд корисници. Таа им овозможува на корисниците едноставно и брзо да се погрижат за своите потреби. Исто така беа развиени и воведени неколку други апликации и решенија, со што Македонски Телеком и Т-Мобиле МК станаа прв вистински давател на конвергирани cloud услуги од фиксна и мобилна телефонија.

Програмата за лојалност **МОЈ КЛУБ** беше проширена со зголемена партнерска мрежа и е достапна и за сегментот на фиксна и за сегментот на мобилна телефонија.

Исто така, продолжи развојот на социјалните медиуми како соодветен канал за ангажирање на корисници и обезбедување на релевантни и автентични содржини и искуства во согласност со ветувањето на брендот „Сподели доживувања“, со цел да се зголеми допадливоста и прифатеноста на брендот, како и да се зацврстат врските со корисниците.

Зголемената **ПОКРИЕНОСТ СО FTTH** и придобивките од понудите со производи базирани на оптички влакна ја подобрија базата на корисници на услуги базирани на оптички влакна за 30% на крајот на 2014 година во споредба со 2013 година.

МОБИЛНИТЕ ПОДАТОЧНИ УСЛУГИ беа подобрени со воведување на можност за активирање на дополнителни еднократни пакети кои уште повеќе ќе го зголемат користењето на податочни услуги и задоволството на корисниците.

Понудата за податочни услуги во **РОАМИНГ** беше збогатена со Business Travel & Surf пакети кои вклучуваат поголеми обеми на податочни услуги за деловни корисници.

Во однос на деловните корисници, Македонски Телеком и понатаму се фокусираше на обезбедување на нова современа мрежа која е целосно базирана на **ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ (ALL IP)**, а која ќе им овозможи на нашите корисници нови иновативни услуги. Нејзината уникатна понуда, како IP Centrex, овозможува значителна заштеда на трошоци и зголемување на задоволството на корисниците.

Во 2014 година Македонски Телеком АД Скопје воведо **3MAX OFFICE HARD ПАКЕТ** на фиксна говорна услуга, широкопојасен интернет и MaxTV што е далеку најатрактивна 3 play понуда во портфолиото на Македонски Телеком АД Скопје за деловни корисници.

Македонски Телеком АД Скопје воведо услуга за безбедност за интернет корисници, што обезбедува напредна услуга за безбедност покрај стандардната антивирус заштита, што е исто така уникатен производ на пазарот. Т-Мобиле МК АД Скопје го воведо **BUSINESS 360**, прв пакет на услуги од фиксна и мобилна телефонија за деловни корисници на пазарот, со уникатни карактеристики и многу атрактивни цени. Тоа вклучува мобилна телефонија, фиксна телефонија, широкопојасен интернет и опционално MaxTV конекција.

Македонски Телеком АД Скопје и Т-Мобиле МК АД Скопје се фокусирани на понатамошен развој на Cloud пазарот и понудија широк спектар на **CLOUD УСЛУГИ** на нашите корисници како што се **VIRTUAL DISC, VIRTUAL PRIVATE SERVER, E – СМЕТКОВОДСТВО** и многу други.

Македонски Телеком АД Скопје и Т-Мобиле МК АД Скопје имаат развиено различни продажни канали за цели на опслужување на корисниците од различните сегменти. Македонски Телеком АД Скопје и Т-Мобиле МК АД Скопје користат директни продажни канали, како што се: сопствена малопродажна мрежа, телепродажба, on-line продажни канали, техничари, агенти за директна продажба, менаџери за корисници (за корисници – институции, клучни корисници и големи корисници) и воведоа повеќеканална логика во продажбата и услугите за SOHO (Small office Home office) сегментот. Индиректни продажни канали се базирани на индиректни мастер дилери со нивна мрежа на сопствени продавници, партнерски продавници и киосци. Беше ангажирана надворешна компанија за активности за телепродажба (беа воведени и проактивни активности за задржување и лојалност на корисниците).

НАШИТЕ ПРОДАЖНИ КАНАЛИ СЕ НАШИОТ ДИРЕКТЕН ЛИНК СО НАШИТЕ КОРИСНИЦИ

Македонски Телеком и Т-Мобиле МК имаат развиено различни продажни канали за цели на опслужување на корисниците од различните сегменти. Компаниите користат директни продажни канали, како што се: сопствена малопродажна мрежа, телепродажба, on-line продажни канали, техничари, агенти за директна продажба, менаџери за корисници (за корисници – институции, клучни корисници и големи корисници) и воведоа повеќеканална логика во продажбата и услугите за SOHO (Small office Home office) сегментот.

Индириктни продажни канали се базирани на индириктни мастер дилери со нивна мрежа на сопствени продавници, партнерски продавници и киосци. Сепак, главните продажни канали на Македонски Телеком и Т-Мобиле МК се нивните продажните салони.

На 31 декември 2014 година имаше 36 заеднички продажни салони кои го нудат комплетното портфолио на производи на Т-Мобиле МК и Македонски Телеком. Како дел од спроведувањето на програмата за поттикнување на продажбата, работењето во сопствените продажни салони беше подобро и покрај соодносот на трансакциите (продажба во однос на услуга) и спроведувањето на нагорна продажба во 2014 година. Во 2014 година беа дури отворени и нови продажни салони со акцент на дигиталната комуникација, можност за директно презентирање и тестирање на уредите. Целта на овој нов концепт на продажни салони е да овозможи интерактивно истражување и забава за нашите корисници и подобри можности за воведување на новите услуги. Беа отворени три продажни салони со истиот концепт, во Сити Мол, Капитол Мол и Велес. Презентацијата на партнерите во сопствените продажни продолжи и во 2014 година со воведувањето на нов m-Walls и Window Digits во 2014 година. Т-Мобиле МК го донесе iPhone 6 на пазарот на 31 октомври 2014 година.

„НИЕ ГИ СЛУШАМЕ
НАШИТЕ
КОРИСНИЦИ,
САКАМЕ ДА
ОСТАНЕМЕ НИВНИОТ
НАЈДОБАР ПАРТНЕР“

Во текот на 2014 година се користеа продажни активности кои вклучуваа испорака до дома преку телепродажба, со цел задржување на претплатниците на фиксна и мобилна телефонија.

е-Бизнис: развој на нови карактеристики и зголемено користење на Купи онлајн (веб продавница), утврдени и остварени KPI за еТрансформација, како и воведување на Телеком МК мобилна апликација за самоопслужување за припејд корисници. Во 2014 година, директните агенти ставија силен акцент на продажбата на производи за Оптика до домот ("FTTH") за приватни и SOHO корисници, како и на продажбата на некои ИКТ производи.

Друг канал на дистрибутивната мрежа на Македонски Телеком и Т-Мобиле МК е соработката со дилери. На 31 декември 2014 година, мрежата се состоеше од 7 мастер дилери со 60 продажни места како партнери на Т-Мобиле МК и 7 мастер дилери со 35 продажни места како партнери на Македонски Телеком. Повеќето продажни места на мастер дилерите на Т-Мобиле МК се заеднички продажни места кои го нудат комплетното портфолио на Македонски Телеком и Т-Мобиле МК, а некои од нив веќе започнаа да го вршат процесот за наплата на сметки во декември 2014 година.

Припејд и постпејд пакетите на Т-Мобиле (со или без телефонски апарати) се достапни во сите продажни места на дилерите. Покрај тоа, припејд ваучерите се исто така достапни во повеќе од 4.015 киосци.

Еден дел од портфолиото на производи на Македонски Телеком (на пример, телефонски апарати, ТВ уреди, компјутери, печатачи, мрежна опрема и апарати за домаќинства) им е достапен на корисниците со плаќање на рати преку нивната телефонска сметка.

Во јуни 2014 година, Т-Мобиле МК го збогати Mobipay портфолиото со два нови производи: MobiPay Standard и Easy (производи за микроплаќање) коишто се достапни преку сите продажни канали.

Кратки новости

од архивата на вести за 2014

Најголемата програма за лојалност - Мој клуб со уште повеќе придобивки за корисниците

30.01.2014

Со најголемата програма за лојалност Мој Клуб освен редовните поени од T-Mobile и T-Home, корисниците добиваат поени со секое купување во продавниците на партнерите: „Тинекс“, „Космо“, Travel Solution, „Нептун“, како и продавниците на Fashion Group (Okaidi, Bata, Mango, Golden Point, Geox, Timberland, Hugo Boss, Fashion ID, Giovanni Galli, Celio, Fashion&Friends, Women's secret, Parfois, Springfield, Blanco, Bitsiani). Собраните поени може да се користат за плаќање во која било продавница на партнерите, за нарачка на подароци од каталогот на Мој клуб или за купување уред од понудата на T-Mobile во Доверба.

Со MaxTV на Светското првенство во Бразил

23.04.2014

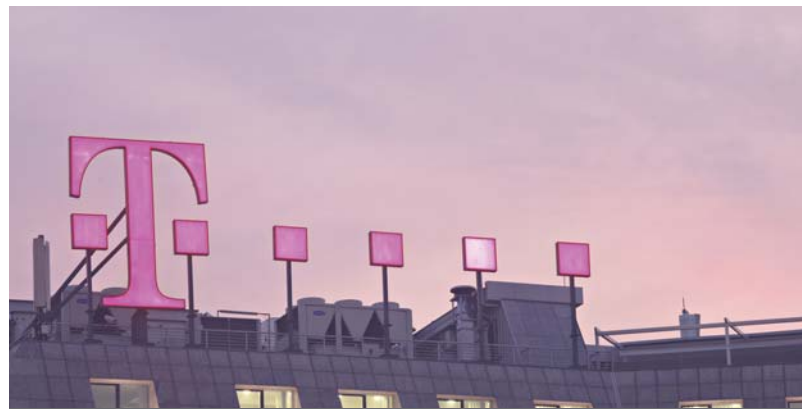
Македонски Телеком почнува со голема наградна игра за сите 3 Max корисници со главна награда – 3 патувања во Бразил на финалето од Светското првенство во фудбал. Наградната игра почнува на 23 април и ќе трае до 20 мај 2014 година.

Адвертајзинг фестивалот „Golden Drum“ и Македонски Телеком ги повикува младите креативци за учество на натпревар

19.09.2014

Младите креативци од Македонија ќе добијат единствена шанса да ги покажат своите креативни моќи и да бидат дел од најголемиот адвертајзинг фестивал во регионот

Во пресрет на еден од најпрестижните адвертајзинг фестивали во регионот „Golden Drum“ (7-10 октомври, 2014 година Порторож, Словенија) со поддршка и партнерство на Македонски Телеком за првпат во Македонија се организира натпревар „Young Drummers“ на кој се покануваат сите млади креативци (родени после 10 Октомври 1984 година) да земат учество преку креирање постер-решение на тема: „Стоп за пишување на мобилен додека возите“.

Македонски Телеком ги намали цените за национални повици кон сите фиксни оператори
26.02.2014

- Корисниците ќе плаќаат до 70% пониски цени
- Намалени и цените на повиците од фиксни кон мобилни дестинации до 30%

Намалувањето на цените е овозможено со инвестицијата на Македонски Телеком во новата, модерна платформа базирана на Интернет протокол, на која беа мигрирани сите корисници.

Family Vox- најдоброто за целото семејство

30.05.2014

- Најатраaktivните услуги во еден пакет - најбрзиот интернет за дома, најдобрата телевизија MaxTV и два постпејд броја со неограничени разговори кон сите мрежи и неограничен интернет
- Од 23 мај, сите корисници на T-Mobile и T-Home ќе имаат единствена можност да активираат Family Vox, пакет на услуги, одговор на телекомуникациските потреби на целото семејство.

Нова Телеком продавница во Градскиот трговскиот центар во Скопје

09.10.2014

- Супер понуда на денот на отворањето – Samsung смартфони во Play Comfort со над 50% попуст
- Калиопи и Владо Јаневски се дружеа со посетителите

Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија отворија нова продавница во Скопје. Продавницата, која се наоѓа на приземје, во Градскиот трговски центар на површина од 210 метри квадратни, има седум работни единици и нуди мултимедијално искуство за корисниците.

MobiPay – мобилно плаќање, отсега и преку постпејд сметка

10.06.2014

- Со MobiPay мобилниот телефон станува виртуелен паричник
- Услугата е достапна преку сите модели на мобилни телефони, без дополнителни трошоци

Корисниците на Т-Mobile од денес ќе можат да го користат мобилниот телефон како паричник и преку нивната постпејд сметка. Со MobiPay може безготовински да се плаќа во такси, ресторани, кафулиња, продавници и во голем број на други продажни места во Македонија а мрежата континуирано се проширува.

Онлајн промоција за Т-Mobile корисници

18.08.2014

- 10% попуст и подароци за онлајн купување

Т-Mobile започна промотивна акција за корисниците, кои ќе купат мобилен телефон од интернет продавницата „Купи онлајн“ на www.t-mobile.mk.

Новогодишни понуди на Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија со РК Вардар

26.11.2014

- 6 GB најбрз 4G интернет, неограничени разговори кон сите мрежи и 20 часа Mobile MaxTV
 - 6 месеци бесплатно MaxTV и можност за купување Toshiba LED телевизор за 500 денари на 24 рати
- Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија и ракомениот клуб Вардар оваа година достигнаа високи европски врвови.

Македонски Телеком стана прв во Европа со целосна IP мрежа, Т-Мобиле прв во Македонија со 4G мрежа, додека Вардар стана шампион на СЕХА регионалната лига и влезе меѓу осумте најдобри во ракометната Лига на шампионите.

ОСТВАРУВАМЕ, РАСТЕМЕ И УСЛУЖУВАМЕ

„ВИЗИЈАТА Е УТВРДЕНА,
ИНФРАСТРУКТУРАТА Е
ОДЛИЧНА, А ДОВЕРБАТА И
ПОСВЕТЕНОСТА ВО РАМКИТЕ
НА НАШИОТ ТИМ СЕ НА МНОГУ
ВИСОКО НИВО.
ОЧЕКУВАМЕ СИТЕ ДА РАБОТАТ
КАКО ЕДЕН ТИМ И ДА
ОВОЗМОЖАТ ЦЕЛИТЕ НА
КОМПАНИЈАТА ДА СЕ
ОСТВАРУВААТ СО
ПРОГРЕСИВНА ЕНЕРГИЈА,
СИЛНА ВОЛЈА И ВЕРБА ДЕКА
НЕМА НЕШТО ШТО НЕ МОЖЕ
ДА СЕ ОСТВАРИ.”

ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

ВРАБОТЕНИТЕ СЕ НАШИОТ БРЕНД

Да се биде успешна корпорација којашто генерира профит, а истовремено да се има висока стапка на мотивација на вработените, е главната задача на врвниот менаџмент. Вработените се нашиот клучен елемент којшто и нешто што нашата конкуренција не може да го ископира. Денес, брендот не е некој производ или услуга на компанијата. Вработените се нашиот бренд. Од таа причина, управувањето со човечките ресурси е стратешка задача на којашто сме постојано фокусирани.

Со цел компанијата да биде попродуктивна и попрофитабилна, нашата основна политика за човечки ресурси е вработување на квалитетен персонал, мотивирање и стекнување на нови знаења, сè со цел што е можно повеќе да се придонесе кон остварувањето на организациските цели. Со стапката на вработување, и најмногу со нивната поддршка и знаење, свесни сме дека придонесуваме кон севкупниот развој на македонското општество. Затоа постојано се трудиме да ги следиме светските трендови за човечки ресурси и да учиме нови начини за ангажирање и мотивирање на нашите вработени...

Само со мотивирани вработени можеме да ги оствариме нашите цели!

НАШАТА ПОСВЕТЕНОСТ НА ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Македонски Телеком АД и Т-Мобиле МК се компании коишто се постојано фокусирани на потребите и барањата на корисниците. Компанијата, во согласност со својата мисија и развојна стратегија, постојано го збогатува своето портфолио на производи и услуги, со истовремено воведување на новитети во работењето, се со цел да се одговори на потребите на нејзините корисници.

Со цел да ја остварат оваа стратешка обврска, Компаниите постојано ги следат и ги применуваат најновите методи и трендови во процесот на вработување и управување со човечки ресурси, а истовремено работат во согласност со највисоките глобални стандарди.

ПОСВЕТЕНИ СМЕ НА ВРВНИТЕ РЕЗУЛТАТИ – ТИЕ СЕ ДЕЛ ОД НАШАТА РАБОТНА КУЛТУРА

Денешните деловни лидери се соочени со крајно динамично деловно опкружување коешто се карактеризира со технолошки иновации, постојани промени во однесувањето на корисниците и недостаток на таленти. Функциите за човечки ресурси треба да вршат улога на стратешки партнери и да им помогнат на компаниите да се соочат со овие предизвици.

Компаниите треба да се фокусираат на клучните човечки ресурси теми како што се: таленти, лидерство, ангажираност, однесување, управување со култура, стратегија за човечки ресурси и управување со трошоци, што покажува дека човечките ресурси се висок деловен приоритет.

Во моментот се фокусираме на три клучни области:

■ Привлекување и задржување на таленти

Ние нудиме можности и за искусните и високо-квалификувани вработени и за скоро дипломираните студенти коишто го бараат своето прво вработување. Исто така, нудиме многу можности за професионален технички и нетехнички развој. Нашите таленти добија шанса да бидат дел од Talent Space на ДТ, едногодишна програма чијашто цел е обезбедување на видливост на талентите во рамките на процесот со управување со наследници на работните места, создавање на можности за вмрежување на талентите во Групацијата ДТ и негување на интеракцијата на вкстено-функционално и на меѓусекторско ниво.

■ Поддршка на организацијата со цел да се обезбедат одлични услуги за корисниците.

Преку високото ниво на соработка и корпоративната култура придонесуваме кон успехот на компанијата.

■ Подобрување на ефикасноста и продуктивноста.

Со цел да се подобри нашата ефикасност и продуктивност, успеавме да извршиме соодветна распределба на вработените што се во директен контакт со корисниците, истовремено управувајќи со трошоците и ефикасноста на интерната и надворешната работна сила.

РАЗВИВАЊЕ НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ ЗА ИДНИ ДЕЛОВНИ ПОТРЕБИ

Постојаниот развој на нашиот бизнис и нашите вработени е една од нашите клучни цели. Заради тоа, во текот на 2014 имплементиравме различни видови на проекти и активности поврзани со човечки ресурси.

Воведуваме користење на нови и модерни методи за развој чијашто цел е на нашиот менаџмент да му се обезбеди најсовремен развој на квалитет преку нашата ПРОГРАМА ЗА ПОДУЧУВАЊЕ. Нашата цел е да им се помогне подобро да управуваат со нивните тимови преку промена и подобрување на исполнувањето на целите на компанијата.

Цел на ПРОГРАМАТА ЗА ПОДУЧУВАЊЕ:

- Зајакнување на општата и вкрстено-функционалната соработка со цел подобро да се решат идните деловни предизвици и да се остварат очекуваните резултати,
- Преземање на одговорност за сопствениот развој и управување со тимовите преку испробување на различни, поефикасни алатки и техники за управување/лидерство и
- Поттикнување на дискусии и размена на знаења за теми што се релевантни за бизнисот, со цел да се олесни и да се подобри секојдневното работење и реализацијата на деловните цели.

Во текот на целата кариера на вработените, постојат чекори за поттикнување и развој на компетенциите и вештините што се потребни за успешна кариера.

Во 2014 година ја продолживме меѓународната соработка во рамките на ДТ. Нашите вработени имаа можност да учествуваат во ПРОГРАМИТЕ ЗА РАЗМЕНА, во Мастер часовите - работилници за теми што се релевантни за бизнисот како што се Соработка, Меѓународно управување со проекти и Деловна симулација за услуги.

Во текот на 2014 година спроведовме ПРОГРАМА ЗА СПОДЕЛУВАЊЕ НА ЗНАЕЊА. Идејата на програмата „учи и сподели“ беше, преку двонасочна комуникација во која вработените беа и обучувачи и ученици, да се научи нешто ново и да се сподели со останатите. Нејзините цели беа:

- Користење на внатрешните ресурси и знаења,
- Давање шанса на вработените да стекнат нови вештини и
- Поттикнување на културата на споделување на знаења.

Покрај тоа, имавме наши учесници во LDP – Програмата за развој на лидерски способности на ДТ, во која нови и поискусни менаџери добиваат можност да работат на понатамошен развој на нивните вештини преку различни активности.

Како резултат на тоа започнавме со ПРОГРАМАТА ЛИДЕРСТВО ЗА ПОБЕДА со која се имплементира нов систем за управување со извршувањето на работата на извршните менаџери. Со тоа ги поставивме основите за доследен и транспарентен систем за управување со извршувањето на работата.

Со цел да се дојде до посилна и поефикасна компанија којашто е фокусирана на пазарот и на корисниците и земајќи ги предвид потребите на вработените, Компаниите започнаа со имплементација на НОВАТА ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА од ноември 2014 година.

Новата структура, којашто е дел од програмата "НАШИТЕ АМБИЦИИ", има холистички пристап.

Таа има за цел:

- поддршка на активностите што се директно поврзани со корисниците и обезбедување на најдобра можна поддршка на работењето на компанијата,
- воспоставување на нова рамнотежа помеѓу единиците што се и што не се во директен контакт со пазарот, што од своја страна ќе придонесе кон стабилизација на надолните трендови и ќе не подготви за иднината и
- користење на капацитетите на синергиите помеѓу единиците за да се подобри времето потребно за пласирање на производите на пазарот.

Со цел да се обезбедат еднакви можности за заработка за идентично извршување на работата, во 2014 година воведовме нов систем за плати и бонуси во Продажба за приватни корисници. Целта е:

- да се изгради посилна култура за извршување на работата,
- да се овозможат еднакви можности за заработка и атрактивен бонус базиран на резултатите од работата и
- нов систем за плати и бонуси во кој плаќањето е фер и конкурентно и нуди атрактивни можности за бонуси за поттикнување на продажните резултати.

Во 2014 година немавме несреќи при работа. Нашиот стандард за здравје и безбедност е многу висок и признаен преку спроведувањето на OHSAS кој ги дефинира условите за воспоставување и систематска примена на критериумите за здравје и безбедност. Преку овој стандард обезбедуваме структуриран пристап и насоки за воведување на сите релевантни контроли и процеси во еден систем за управување кој создава безбедни услови за работа.

Тоа е ИСПИТУВАЊЕТО НА ПУЛСОТ НА ВРАБОТЕНИТЕ кој го мери задоволството на вработените и помага во откривањето на празнините што треба да се пополнат со идните активности. Тоа ни ги дава вистинските насоки и уште повеќе нè мотивира да работиме на изградбата на подобра иднина.

Испитувањето на пулсот на вработените од 2014 година се карактеризираше со многу висока стапка на одговор од страна на вработените (> 65%) и нè увери дека тие чувствуваат силна поврзаност со Компанијата и со Т-брендот и дека ги препорачуваат нашите производи. Во иднина планираме да постигнеме уште повеќе.

ПОДДРШКА, ПОМОШ И ИНВЕСТИРАЊЕ

„НИЕ МУ ДАВАМЕ БОЈА НА
ВАШИОТ СВЕТ, ГРАДИМЕ
ПОДОБРИ ДЕНОВИ И
НОСИМЕ МНОГУ НАСМЕВКИ.
ТУКА СМЕ ВО ТЕКОТ НА
ЦЕЛАТА ГОДИНА!”

ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ
И ФОНДАЦИИ

ПИОНЕРИ ВО КОРПОРАТИВНАТА ОДГОВОРНОСТ

Да се биде глобален лидер во Поврзан живот и работа значи да се биде и лидер во корпоративната одговорност. Тоа е исто така и составен дел од нашата краткорочна и долгорочна стратегија!

Свесни сме дека на општеството му е потребна нашата помош во повеќе области. Ние ги проширивме нашите активности и на заштита на животната средина и одржливост на економскиот развој преку инфраструктура и логистика, и на градење на подобар живот за граѓаните преку овозможување на подобрувања на различни сегменти од нивниот живот.

Горди сме што ја имаме една од главните улоги во напредокот заедно со големите чинители во рамките на општеството.

Не очекуваме ништо за возврат! Сепак, се осмелуваме да веруваме дека нашата помош ќе доведе до подобрување на животот на различните категории на граѓани на кои тоа им е потребно и до здраво општество во целина.

СПОНЗОРСТВА И ДОНАЦИИ

Спортот, музиката и културата се трите главни столбови на стратегијата за спонзорства на Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија.

Во текот на 2014 година, го поддржавме спортот во Македонија во различни области и на тој начин придонесовме кон негов развој на едно повисоко ниво. Го поддржавме Охридскиот пливачки маратон, кој е еден од најголемите спортски настани во Македонија. Ја помогнавме организацијата на националниот Шарпланински куп, како и Мавровскиот меморијал на кои учествуваа и тимови од компанијата. Сите собрани финансиски средства од Мавровскиот меморијал беа донирани на центарот „Пораки“ за поддршка на луѓето со интелектуална попреченост. Го официјализиравме партнерството со победничкиот македонски спортски клуб Вардар.

Но не само во спортот, ние помогнавме и во организацијата на многу големи музички настани, кои со текот на годините станаа познати благодарение на нашата традиционална поддршка. Меѓународниот Скопски џез фестивал, концертите на најголемите балкански музички ѕвезди Бјело Дугме, како и македонските но меѓународно познати музичари Влатко Стефановски, Есма Реџепова и Тавитијан. Светскиот музички и културен настан Охридско лето и Струшките вечери на поезијата беа само дел од нашите спонзорства во областа на културата. Како едни од најголемите хуманитарци и како пример за донаторите во бизнис секторот во земјата, ја продолживме соработката со детската амбасада Меѓаши и со организацијата на жените поддржувајќи ги нивните активности за борба против ракот на дојката.

Систем за управување со стари батерии и мобилни уреди за 350.000 граѓани – партнерски проект на Т-Мобиле и Go Green.

Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија станаа партнери со Младинската организација за заштита на животната средина „Go green“ како резултат на заедничката цел за селектирање на стари батерии и нефункционални мобилни уреди. Проектот вклучуваше седум општини и 78 училишта со повеќе од 15 000 ученици од цела Македонија. Освен едукација на учениците, проектот резултираше и со воспоставен систем за селектирање на отпадни батерии за повеќе од 350.000 граѓани. Финалната активност беше музички настан на кој 2500 граѓани собраа повеќе од 150 кг отпадни батерии.

ФОНДАЦИИ

Т-МОБИЛЕ ЗА МАКЕДОНИЈА

Во текот на последните две години се фокусиравме на долгорочни партнерски проекти кои имаат влијание на пошироки и поголеми целни групи.

ПРВИТЕ ПЕТ НАЈВАЖНИ НА СВЕТ

Во партнерство со УНИЦЕФ, фондацијата започна кампања за важноста на раниот детски развој. Нашата цел е да ја зголемиме свесноста за висококвалитетно образование за децата во текот на првите пет години, но нашите активности исто така се фокусирани и на собирање на финансиски средства за отворање на вистински центри за ран детски развој. Таков вид на центри треба да бидат алтернатива за градинките во руралните и маргинализираните области низ земјата. Донацијата на фондацијата на Т-Мобиле помогна да се отворат осум центри во Селце, Јаргулица, Десово, Злеово, Дебреште, Долно Лисиче, Ратавица и Центар Жупа. Во текот на 2015 година планираме отворање на уште најмалку пет центри. Освен тоа, Т-Мобиле Македонија ги донираше сите финансиски средства собрани од СМС пораките од Новогодишната вечер за постигнување на истата цел. Нашата цел е да отвориме што е можно повеќе центри во Македонија така што сите деца ќе имаат можност за среќно и здраво детство.

БРОЕВИ ЗА ДОНАЦИЈА

Нашата помош од секаков вид е од најголема важност за оние на кои им е потребна. Затоа ние продолживме со телефонските броеви за донација кои им помагаат на граѓаните за собирање средства за потребната помош. Во текот на 2014 година броевите беа доделени 55 пати, од кои 51 за приватни и четири пати за правни лица.

ФОНДАЦИЈА Е-МАКЕДОНИЈА

Креирање на можности за користење на новите технологии и ефективно вклучување на различни групи на граѓани во дигиталното општество.

БЛОГ НАТПРЕВАР „КАЖИ НЕШТО“

Во текот на 2014 година, фондацијата и здружението на граѓани ОХО организираа блог натпревар за сите средношколци во Македонија. Проектот има за цел да ги мотивира младите во Македонија да ги користат новите информатички технологии на практичен начин и да можат да се изразат креативно преку музика, видео, фотографија или пишување. Повеќе од 200 ученици учествуваа во натпреварот, а најдобрите тројца беа наградени од Македонски Телеком во текот на финалниот настан.

„КОМПЈУТЕРОТ - ПРОЗОРЕЦ КОН СВЕТОТ“

На почетокот од 2014 година, фондацијата склучи партнерство со здружението на граѓани „Отворете ги прозорците“. Целта на ова партнерство и на активностите беше на лицата со попреченост да им се обезбеди посебна асистивна смарт компјутерска опрема, која ќе им помогне во нивниот развој и вклученост во општеството, како и организирање на обуки за нејзино полесно користење.

Кратки новости

од архивата на вести за 2014

DEUTSCHE TELEKOM ОБЈАВИ ПАРТНЕРСТВО СО EVERNOTE НА 12 ЕВРОПСКИ ПАЗАРИ

22.01.2014

▪ Evernote достапен и за македонските корисници Deutsche Telekom и Evernote го проширија партнерството на 12 пазари во Европа, меѓу кои е и Македонија. Со Evernote, корисниците може да запишуваат приклучоци, да спојуваат веб страници, да прават исечоци од написи, да прават списоци за работи што треба да ги направат како и аудио снимки со нивните мобилни телефони. Корисниците на ДТ коишто ќе ја активираат апликацијата до 2 октомври 2014 година, ќе може да ја користат бесплатно 6 месеци со симнување преку он-лајн продавниците за апликации.

ЕДНАКВА ВКЛУЧЕНОСТ ВО ИНФОРМАТИЧКОТО ОПШТЕСТВО ЗА ДЕЦАТА И ЛИЦАТА СО ПОПРЕЧЕНОСТ

08.04.2014

▪ Фондацијата „е-Македонија“ донираше опрема во вредност од 14.000 евра

Фондацијата е-Македонија во партнерство со граѓанската организација „Отворете ги прозорците“ стартуваа со проектот „Компјутерот - прозорец кон светот“ за еднаква вклученост во информатичкото општество на децата и лицата со попреченост. Целта е да се овозможи што повеќе лица со попреченост да користат компјутер и интернет.

Лицата со попреченост не можат да користат стандардна компјутерска опрема, која наместо да помогне, ја отежнува нивната активна вклученост и негативно влијае на нивниот понатамошен успех во сите сфери на живеењето.

ТИМОТ НА ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ ЌЕ ТРЧА НА СКОПСКИОТ МАРАТОН ЗА ХУМАНИТАРНИ ЦЕЛИ

17.04.2014

За секој истрчан километар – донација од 1.500 денари

• Вкупна донација од 11.000 евра за дневниот центар за лица со интелектуална попреченост

Вработени во Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија ќе учествуваат на Скопскиот Wizz Air маратон, што ќе се одржи на 11 мај, 2014 година. Дваесет вработени во компанијата од групацијата од Македонија, Црна Гора и Унгарија ќе трчаат со голема мотивација да ја завршат трката, зашто за секој истрчан километар на маратонците компанијата ќе донира по 1.500 денари за дневниот центар за лица со интелектуална попреченост.

ВРАБОТЕНИТЕ ВО МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА-ДЕЛ ОД ЕВРОСПАКТА НЕДЕЛА НА МОБИЛНОСТ 22.09.2014

Во понеделникот, 22 септември, вработените на Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија се приклучија кон Европската недела на мобилност координирана од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање, односно не користеа автомобил, туку велосипед, пешачеа или го користеа јавниот транспорт.

ПАРТНЕРСТВО НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА СО СПОРТСКИОТ КЛУБ „ВАРДАР“ 15.10.2014

Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија го официјализираа партнерството со најтрофејниот македонски спортски клуб - ВАРДАР

На денешната заедничка прес-конференција, Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија и спортскиот клуб „Вардар“ го официјализираа договорот за партнерство.

МУЛТИМЕДИЈАЛНА ИЗЛОЖБА „ПАТУВАЊЕ НИЗ ИСТОРИЈАТА НА ЦЕЗОТ“ 08.10.2014

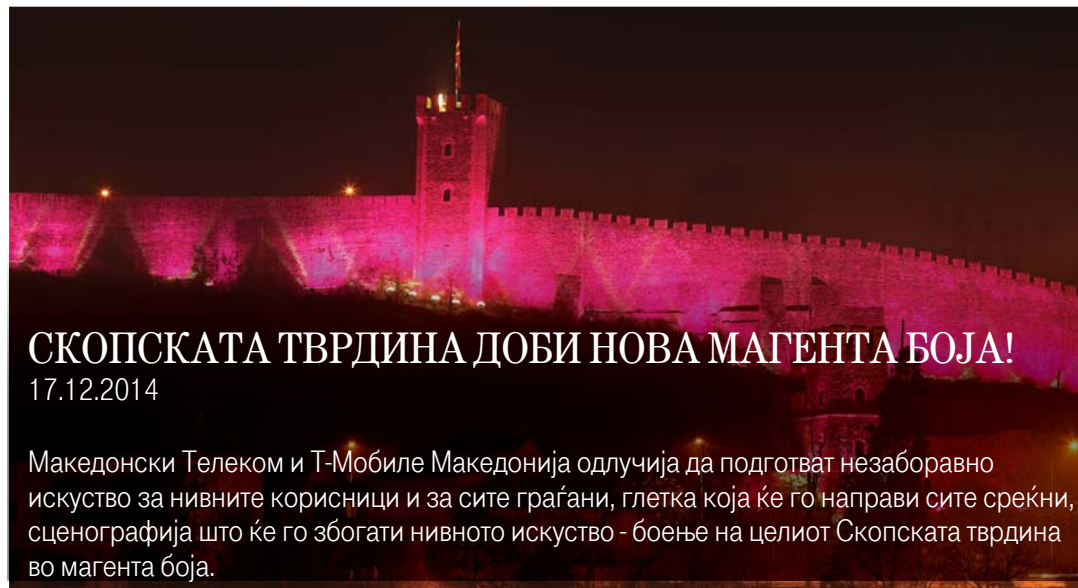
Од 7-ти до 19-ти октомври, во иновативниот центар на Македонски Телеком кој се наоѓа на плоштадот Македонија, ќе се одржи мултимедијална изложба под името „Патување низ историјата на Цезот“. Оваа изложба, која е во организација на Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија има за цел да го доближи цезот до пошироката публика преку интерактивен и мултимедијален пристап токму во период кога се одржува и култниот „Скопски Цез фестивал“.

ФОНДАЦИЈАТА Т-МОБИЛЕ ЗА МАКЕДОНИЈА ДОБИ ПЛАКЕТА ЗА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

25.09.2014

Национална награда за „Првите 5 најважни на свет“ на Фондацијата и УНИЦЕФ

Проектот „Првите 5 најважни на свет“, кој е продукт на партнерството на Фондацијата Т-Мобиле за Македонија и УНИЦЕФ, доби плакета за општествена одговорност од Националното координативно тело за општествена одговорност на претпријатијата и Министерството за економија.

СКОПСКАТА ТВРДИНА ДОБИ НОВА МАГЕНТА БОЈА! 17.12.2014

Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија одлучија да подготват незаборавно искуство за нивните корисници и за сите граѓани, глетка која ќе го направи сите среќни, сценографија што ќе го збогати нивното искуство - боене на целиот Скопската тврдина во магента боја.

ТРАДИЦИОНАЛЕН НОВОГОДИШНИОТ КАРАВАН НА ФОНДАЦИЈАТА Т-МОБИЛЕ ЗА МАКЕДОНИЈА

18.12.2014

Фондацијата Т-Мобиле за Македонија традиционално веќе 13 година по ред ќе организира хуманитарен Новогодишен карван за најранливите групи на деца. Караванот ќе ги посети дечињата без родители, децата со посебни потреби, со оштетен слух и вид, децата со телесен инвалидитет и децата од социјално загрозени семејства за кои специјално ќе биде организирана Новогодишна претстава и ќе им се поделат пакетчињата.

ДОНАЦИЈА НА МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ И Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА -СОФИСТИЦИРАН МЕДИЦИНСКИ АПАРАТ ВО КЛИНИКАТА ЗА ДЕТСКИ БОЛЕСТИ ВО СКОПЈЕ

18.12.2014

- Андреас Маиерхофер, Главен извршен директор на Македонски Телеком ја предаде донацијата
- Новогодишни пакетчиња за сите деца на Детска клиника

Денес, на Клиниката за детски болести во Скопје, Македонски Телеком и Т-Мобиле Македонија донираа софистициран медицински апарат NEUROWERK EEG 36.

Апаратот, прв од ваков вид во Македонија е донација на Одделот за неврологија, при детската клиника и ќе се користи за дијагностика на епилептични жаришта.

**Ние ја подобруваме иднината,
Ние се грижиме за нашата заедница!**

НАШАТА СТРАТЕГИЈА ЗА 2015 ГОДИНА

СИТЕ НАШИ АКТИВНОСТИ
СЕ ФОКУСИРАНИ НА
ОДРЖЛИВА ИДНИНА,
КОРИСТЕЈЌИ ГО
БОГАТОТО ИСКУСТВО!

2015 ГОДИНА ТРЕБА ДА БИДЕ ГОДИНА НА ЕКОНОМСКИ ПРЕДИЗВИЦИ, НО И НА НОВИ ПОЧЕТОЦИ

НАШАТА СТРАТЕГИЈА Е ПОДГОТВЕНА ВО СОГЛАСНОСТ СО СТРАТЕГИЈАТА НА ДТ „ВОДЕЧКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА КОМПАНИЈА“ И Е ФОКУСИРАНА НА ПРЕТВОРАЊЕ НА

ЛИДЕРСТВОТО ВО ТЕХНОЛОГИЈАТА ВО НАЈДОБРО КОРИСНИЧКО ИСКУСТВО

НАЈДОБРО КОРИСНИЧКО ИСКУСТВО ЗНАЧИ:

- ДОВЕРБА
- СТАБИЛНА ВРСКА
- ЕДНОСТАВНО И ПЕРСОНАЛИЗИРАНО

ЛИДЕРСТВО ВО ТЕХНОЛОГИЈАТА ЗНАЧИ:

- Е-ТРАНСФОРМАЦИЈА и трансформација на ИТ/процесите, односно креирање на вистинска
- ДИГИТАЛНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА КОМПАНИЈА (е-сметка, е-продажба, е-услуга) и дигитализација и поедноставување на интерните процеси
- СТРАТЕГИЈА ЗА ИНТЕГРИРАНА МРЕЖА (LTE, оптика, хибриден пристап)
- ПАН-ЕВРОПСКА МРЕЖА и сервисна платформа

Со цел да ја имплементираме нашата Стратегија на најуспешен начин, воспоставивме локални програми за имплементација на стратегијата Нашите амбиции 2.0 и One DT Europe, прогласувајќи ја 2015 година за „ГОДИНА НА УСЛУГИ“ – воспоставувајќи нови стандарди во „Пристапот ориентиран кон корисниците“.

- Нашата цел ВОДЕЧКА ПОЗИЦИЈА во сите сегменти
- Нашиот стратешки фокус е КОНВЕРГЕНЦИЈА во однос на услугите, корисничкото искуство, како и корпоративната култура
- Ќе продолжиме со трансформација на Телеком во целосно ИНТЕГРИРАНА И ОПТИМИЗИРАНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА КОМПАНИЈА.

ТРЕНДОВИ НА СТАБИЛИЗИРАЊЕ НА ПРИХОДИТЕ, ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА СОЛИДНА АМБИЦИЈА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ИДЕН РАСТ И ОСЛОБОДУВАЊЕ НА ЦЕЛОСНИОТ ПОТЕНЦИЈАЛ КАКО ВОДЕЧКА ЕВРОПСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИСКА КОМПАНИЈА.

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД – СКОПЈЕ

КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ

ИЗВЕШТАИ

ЗА ГОДИНАТА КОЈАШТО ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2014
СО ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	
КОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	64
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	65
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ	66
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	67
БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	68

Извештај на независниот ревизор

До Управниот Одбор и Акционерите на Македонски Телеком АД - Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените консолидирани финансиски извештаи на Македонски Телеком АД – Скопје („Друштвото,“) и неговите подружници Т-Мобиле Македонија АД - Скопје и фондацијата Е-Македонија - Скопје (заедно “Групацијата”), кои што ги вклучуваат консолидираниот извештај за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2014 година, како и консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промени во главнината и паричните текови за годината којашто завршува тогаш, и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за консолидираните финансиски извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на консолидираните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на консолидираните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на консолидираните финансиски извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, приложените консолидирани финансиски извештаи ја прикажуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Групацијата заклучно со 31 декември 2014 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување.

Priscilla Wilson Cooper, Revizija DOO
ПРАЈСВОТЕРХАУСКУПЕРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

Скопје

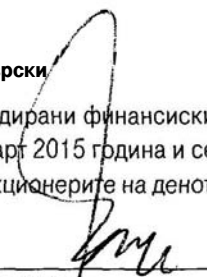
2 март 2015 година

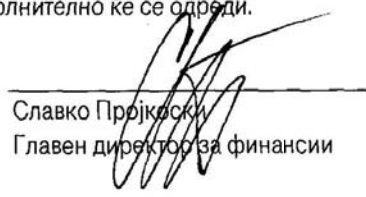
Консолидиран извештај за финансиската состојба

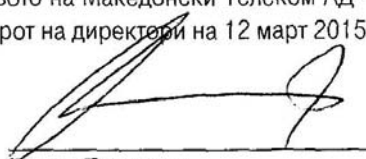
На 31 декември

Во илјади денари	Белешка	2014	2013
Средства			
Тековни средства			
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	5	1.450.018	1.403.643
Депозити во банки	6	1.418.676	1.565.249
Побарувања од купувачи и останати побарувања	7	3.420.937	3.151.591
Побарувања за даноци	8	11.672	10.640
Залихи	9	444.265	412.087
Вкупно тековни средства		6.745.568	6.543.210
Средства наменети за продажба			
	10	99.131	21.547
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	11	13.534.041	14.590.361
Аванси за недвижности, постројки и опрема		2.811	2.811
Нематеријални средства	12	2.341.532	2.357.548
Побарувања од купувачи и останати побарувања	7	363.387	353.677
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата		44.549	43.762
		612	612
Останати нетековни средства		16.286.932	17.348.771
Вкупно нетековни средства		23.131.631	23.913.528
Вкупно средства			
Обврски			
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи и останати обврски	13	4.019.481	3.571.681
Обврски за даноци	8	232.897	141.750
Резервирања за останати обврски и плаќања	15	252.744	117.884
Вкупно тековни обврски		4.505.122	3.831.315
Нетековни обврски			
Обврски кон добавувачи и останати обврски	13	470.767	566.867
Одложени даночни обврски	14	201.332	-
Резервирања за останати обврски и плаќања	15	60.356	57.068
Вкупно нетековни обврски		732.455	623.935
Вкупно обврски		5.237.577	4.455.250
Капитал			
Акционерски капитал		9.583.888	9.583.888
Премија за издавање акции		540.659	540.659
Сопствени акции		(3.738.358)	(3.738.358)
Останати резерви		1.237.534	1.237.534
Акумулирана добивка	16	10.270.331	11.834.555
Вкупно капитал		17.894.054	19.458.278
Вкупно капитал и обврски		23.131.631	23.913.528

Овие консолидирани финансиски извештаи беа одобрени од страна на Раководството на Македонски Телеком АД - Скопје на 2 март 2015 година и се предмет на разгледување и одобрување од Одборот на директори на 12 март 2015 година и од акционерите на денот кој дополнително ќе се одреди.

 Андреас Маерхофер
 Главен извршен директор

 Славко Приџиќи
 Главен директор за финансии

 Горан Тиловски
 Директор за сметководство и даноци
 Овластен сметководител
 Рег. Бр. 11-2504/2

Консолидиран извештај за сеопфатната добивка

За годината завршена на 31 декември

Во илјади денари	Белешка	2014	2013
Приходи	17	11.126.496	12.543.728
Амортизација		(2.740.313)	(3.007.966)
Трошоци за вработените	18	(1.225.870)	(1.830.905)
Плаќања кон останати оператори		(996.060)	(1.484.183)
Останати расходи од работењето	19	(4.281.489)	(4.355.943)
Трошоци од работењето		(9.243.732)	(10.678.997)
Останати оперативни приходи	20	44.442	121.001
Оперативна добивка		1.927.206	1.985.732
Расходи од финансирање	21	(132.987)	(84.023)
Приходи од финансирање	22	41.791	88.669
Приходи од финансирање - нето		(91.196)	4.646
Добивка пред оданочување		1.836.010	1.990.378
Данок на добивка	23	(955.596)	-
Добивка за годината		880.414	1.990.378
Вкупна сеопфатна добивка за годината		880.414	1.990.378
Информација за заработката по акција:			
Обична и разводнета заработка по акција (во денари)		10,21	23,08

Консолидиран извештај за парични текови

За годината завршена на 31 декември

Во илјади денари	Белешка	2014	2013
Оперативни активности			
Нето добивка пред оданочување		1.836.010	1.990.378
Корекции за:			
Амортизација		2.740.313	3.007.966
Исправка на вредноста на залихите до нето продажна вредност (Добивка)/загуба од промена на објективната вредност на финансиските средства	19	11.587	1.028
Исправка на вредноста на побарувања од купувачи и останати побарувања	22/21	(794)	7.073
Нето зголемување на резервирања	19	41.999	59.236
Нето добивка од продажба на недвижности, постројки и опрема	15	160.023	11.501
Приходи од дивиденди	20	(8.142)	(14.536)
Расходи од камати	22	(131)	(1.640)
Приходи од камати	21	117.514	59.486
Ефект од промена на курсот на паричните средства и еквивалентите на парични средства	22	(32.763)	(87.029)
		1.112	6.725
Парични средства добиени од работењето пред промената во обртниот капитал (Зголемување)/намалување на залихите		4.866.728	5.040.188
Зголемување на побарувањата		(43.765)	9.910
Зголемување/(намалување) на обврските		(327.202)	(168.562)
Парични средства добиени од работењето		5.068.395	4.769.487
Платени камати		(42.108)	(52.397)
Платени даноци		(579.797)	-
Паричен тек добиен од оперативни активности		4.446.490	4.717.090
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(1.597.600)	(2.260.785)
Набавка на нематеријални средства		(411.359)	(689.758)
Наплатени заеми		5.121	27.219
Приливи по основ на депозити во банки		1.554.962	6.350.036
Одливи по основ на депозити во банки		(1.413.362)	(1.554.962)
Приливи од дивиденди		131	1.640
Приливи од продажба на недвижности, постројки и опрема		57.571	88.513
Примени камати		37.736	95.764
Паричен тек (користен во)/добиен од инвестициони активности		(1.766.800)	2.057.667
Финансиски активности			
Исплата на дивиденди		(2.444.638)	(5.646.607)
Исплата на останати финансиски обврски		(187.565)	(143.016)
Паричен тек користен во финансиски активности		(2.632.203)	(5.789.623)
Нето зголемување на паричните средства и еквиваленти на паричните средства		47.487	985.134
Парични средства и еквиваленти на парични средства на 1 јануари		1.403.643	425.234
Ефект од промена на курсот на паричните средства и еквивалентите на парични средства		(1.112)	(6.725)
Парични средства и еквиваленти на парични средства на 31 декември	5	1.450.018	1.403.643

Консолидиран извештај за промени во главнината

Во илјади денари	Беле- шка	Акционер- ски капитал	Премија од издавање акции	Сопствени акции	Останати резерви	Акумулирана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2013		9.583.888	540.659	(3.738.358)	2.475.068	14.253.250	23.114.507
Вкупна сеопфатна добивка за годината		-	-	-	-	1.990.378	1.990.378
Трансакции со сопствениците во нивното својство на сопственици (исплатена дивиденда)		-	-	-	-	(5.646.607)	(5.646.607)
Трансфер (види белешка 2.13 и 16.2)		-	-	-	(1.237.534)	1.237.534	-
Состојба на 31 декември 2013	16	<u>9.583.888</u>	<u>540.659</u>	<u>(3.738.358)</u>	<u>1.237.534</u>	<u>11.834.555</u>	<u>19.458.278</u>
Состојба на 1 јануари 2014		9.583.888	540.659	(3.738.358)	1.237.534	11.834.555	19.458.278
Вкупна сеопфатна добивка за годината		-	-	-	-	880.414	880.414
Трансакции со сопствениците во нивното својство на сопственици (исплатена дивиденда)		-	-	-	-	(2.444.638)	(2.444.638)
Состојба на 31 декември 2014	16	<u>9.583.888</u>	<u>540.659</u>	<u>(3.738.358)</u>	<u>1.237.534</u>	<u>10.270.331</u>	<u>17.894.054</u>

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

1.1. За Друштвото

Овие консолидирани финансиски извештаи се однесуваат на групацијата на Македонски Телеком АД – Скопје која ги вклучува Македонски Телеком АД – Скопје, Т-Мобиле Македонија АД Скопје и фондацијата е-Македонија – Скопје (во понатамошниот текст: „Групацијата“).

Македонски Телеком АД – Скопје (во понатамошниот текст: „Друштвото“) е акционерско друштво регистрирано во Република Македонија.

Непосредно матично друштво на Друштвото е АД Каменимост Комуникации Скопје, во сопственост на Маѓар Телеком АД регистрирано во Унгарија. АД Каменимост Комуникации Скопје беше во доброволна ликвидација до крајот на 2013 година а од јануари 2014 година има променет статус и повеќе не е во процедура за ликвидација. Основно матично друштво е Дојче Телеком АД регистрирано во Сојузна Република Германија.

Друштвото е водечка компанија која обезбедува услуги од областа на фиксната телефонија, додека Т-Мобиле Македонија АД (во понатамошниот текст: „Подружницата“) е водечка компанија која обезбедува услуги од областа на мобилната телефонија во Македонија, е-Македонија е фондација, основана за цели на поддршка на примената и развојот на информационата технологија во Македонија.

Во јануари 2014 година Друштвото успешно го заврши проектот за целосна IP трансформација и последниот корисник на јавната комутирана телефонска мрежа (PSTN) беше мигриран на IP Multimedia Subsystem (IMS) платформата. IMS платформата овозможува користење на различни напредни и иновативни услуги во фиксната телефонија.

Од јуни 2013 година, Друштвото е котирано на Македонската берза на хартии од вредност („Берзата“) на сегментот задолжителната котација и известува кон Берзата согласно

промените во Законот за хартии од вредност во 2013 година. Во согласност со правилата за котација на Берзата, Друштвото има постојани обврски за известување поврзани со деловното работењето и капиталот, значајни промени во финансиската состојба, дивидендниот календар, промена во процентот на акции во посед на јавноста (доколку истиот се намали под 1%) и промени за значителни удели над 5%.

Дополнително, Друштвото има посебни обврски за објавување, кои се состојат од различни финансиски информации, вклучувајќи финансиски извештаи (тримесечни, полугодишни и годишни), како и јавен повик за одржување на акционерско собрание (АС), сите измени и дополнувања на агендата за АС и објавување на одредени усвоени одлуки од АС. Пред јуни 2013 година, Друштвото известуваше кон Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија како акционерско друштво со посебни обврски за известување. Регистрирана адреса на Друштвото е „Кеј 13 Ноември“ бр. 6, 1000 Скопје, Република Македонија. Просечниот број на вработени во Друштвото и во неговата подружница врз основа на часови на работа во текот на 2014 година беше 1.379 (2013: 1,534).

1.2. Регулаторно опкружување

Телекомуникацискиот сектор во Македонија е регулиран со Законот за електронски комуникации (ЗЕК) кој е донесен во март 2014 година (Службен весник бр. 39 од 28 февруари 2014 година) како примарно законодавство и правилници како секундарно законодавство. На 19 декември 2014 година во Службениот весник на РМ бр. 188 беа донесени измени и дополнувања на ЗЕК. Најважната измена се однесува на регулирање на цените за меѓународен роаинг. Според истата, Агенцијата за електронски комуникации („Агенцијата“ или „АЕК“) има право со Одлука да ги утврди максималните цени за услуги кои им се нудат на корисниците на роаинг од земјите со кои Република Македонија има склучено

договор за намалување на цените на роаинг услугите во јавните мобилни комуникациски мрежи (Босна и Херцеговина, Црна Гора и Србија) на реципрочна основа, кои не можат да бидат поголеми од цените на истите услуги во ЕУ. Во период од 3 години, почнувајќи од 2015 година, цените ќе се намалат до утврдениот максимум.

АЕК донесе одлука на 10 декември 2014 година со која се утврдува вредноста на бодот за пресметка на годишниот надомест за користење на радиофреквенции. Вредноста на бодот изнесува 0,8 евра што споредено со претходната вредност на бодот (1 евро согласно со ЗЕК од Службен весник 13/2005) значи дека сите годишни надоместоци за користење на радиофреквенции ќе бидат намалени за 20%, почнувајќи од 1 јануари 2015 година. Формулите за пресметување на годишните надоместоци за користење на радиофреквенции се дефинирани во Правилникот за начинот на пресметка на годишниот надоместок за користење на радиофреквенции, каде што износите се во бодови, а вредноста на бодот е дефинирана во горенаведената Одлука.

Целокупното секундарно законодавство треба да се измени според новиот ЗЕК до 1 декември 2014 година. Некои од постојните Правилници беа изменети од страна на Агенцијата во врска со:

- регулирање на малопродажната цена;
- утврдување на начинот на пресметка за користење на броеви и фреквенции и годишни надоместоци;
- доделување на броеви и серии на броеви од планот за нумерација и фреквенции;
- план за броеви;
- пренос на броеви;
- општи услови за односи со претплатници;
- изградба на електронска комуникациска мрежа- “вклучувајќи подземно каблирање“;
- Bit-stream пристап услуги и продажба на Bit-stream услуги;
- услов за користење на E-112 единствениот број за итни повизи;

- универзална услуга и функционален широкопојасен пристап;
- интерконекција;
- разврзан пристап до локална јамка;
- пристап до специфични мрежни средства;
- безбедност и интегритет на комуникациските мрежи и заштита на податоците;
- параметри за квалитет на услугите за фиксни и мобилни мрежи.

Во април 2012 година, Агенцијата објави општа Регулаторна стратегија за период од 5 години (2012-2016 година). Официјалниот документ е со наслов „Петгодишна регулаторна стратегија на АЕК“. Главните фокуси на стратегијата се: унапредување на регулирањето на големопродажни и малопродажни услуги, воведување на методологија на чисти долгорочни инкрементални трошоци („LRIC“) за фиксните и мобилните говорни услуги, СМС и слично, регулирање на Следната генерација на пристап („NGA“) и Оптика до домот („FTTH“) во согласност со препораката за NGA и рифарминг и распределба на фреквенции за 4G услуги.

Со измените на Правилникот за регулирање на малопродажните цени, Агенцијата ги утврди начинот и постапката за регулирање на малопродажните цени за мрежите за фиксна говорна телефонија и услугите на операторот со значителна пазарна моќ на релевантните малопродажни пазари. Ек-апте регулирањето на малопродажните цени е базирано на методологијата за истиснување на конкуренцијата со цени. Овие активности резултираа со намалување на цените на некои големопродажни и малопродажни услуги на Друштвото. На страната на малопродажбата, стандардната месечна претплата за деловни корисници беше намалена (на еднакво ниво со претплатата за приватни корисници). На страната на големопродажбата имаше промени во надоместоците за интерконекција (завршување и започнување), Разврзан пристап до локална јамка (ULL), битстрим пристап и изнајмување на линии на големо (WLR).

Друштвото има обврска за цени базирани на трошоци за регулираните големопродажни услуги, користејќи ја методологијата на Долгорочни инкрементални трошоците („LRIC“).

Во август 2012 година, Агенцијата ги објави нацрт резултатите од сопствениот развиен LRIC Bottom-up модел за формирање на трошоци за локален битстрим (базиран на трошоци) и за малопродажни и големопродажни изнајмени линии, водови и неискористени оптички влакна и минимален пакет на изнајмени линии (базирани на трошоци). Како резултат на тоа, на 15 јануари 2013 година АЕК донесе одлука за намалување на надоместоците и ја одобри изменетата Референтна понуда за обезбедување на физички пристап и користење на електронската комуникациска инфраструктура и придружни средства (водови и неискористени оптички влакна). Новите надоместоци беа имплементирани од 1 февруари 2013 година.

АЕК исто така ги одобри Референтните понуди за WS DLL (големопродажни дигитални изнајмени линии), локален битстрим пристап и минимален пакет на изнајмени линии и имплементирани се новите изменети методологии за пресметка на цените (во зависност од должината). Надоместоците за WS DLL и локален битстрим пристап беа намалени од 1 декември 2012 година, а надоместоците за минимален пакет на изнајмени линии од 1 јануари 2013 година.

Агенцијата ги одобри новите цени за услугите за изнајмување на водови на 18 јануари 2013 година. АЕК ги утврди цените според LRIC методологијата. Одобрените цени се повеќе од двојно намалени во однос на претходните цени утврдени од Друштвото.

На 5 август 2013 година, АЕК го објави својот финален документ за анализи на пазарот за започнување на повици, завршување на повици и транзит на повици на јавната телефонска мрежа на фиксна локација (Пазар 4, Пазар 5 и Пазар 6). Само Друштвото е назначено за оператор со ЗПМ на Пазар 4.

Новите мерки се следните:

- Имплементација на IP (Интернет протокол) IC (интерконекција) најдоцна до 2016 година за оператори на фиксна и мобилна телефонија;
- Преоден период за IP интерконекција за алтернативни оператори на фиксна и мобилна телефонија до 3 години;
- Поднесување на ажурирана MATERIO (Референтна понуда на Друштвото за интерконекција) со опис на IP IC (услуга и надоместоци) и услови најдоцна до 31 октомври 2013 година со содржина најмалку за:
 - IP мрежната структура и информации за IP IC опремата
 - Број и локација на IP точки за интерконекција
 - Протоколи за пренос на глас и IP сигнализација
 - Технички параметри и интерфејс за IP IC
 - Рок за тестирање на IP IC
 - Континуирано ажурирање на MATERIO во цените и сегментите за цени ориентирани според трошоците
- Останатите мерки за Пазар 4 се исти како и претходно (интерконекција и пристап, пристап до специфични мрежни средства, избор на оператор(CS) и предизбор на оператор (CPS), транспарентност, недискриминација, посебно сметководство, контрола на цени и сметководство на трошоци).

Во јуни 2013 година, АЕК го најави почетокот на првата анализа на големопродажниот пазар 13 (Пренос на радиодифузни содржини на крајните корисници). IP MATERIO беше доставена за одобрување до Агенцијата во октомври 2013 година на иницијатива на Друштвото, во согласност со заклучокот од анализите на пазарот за поднесување на измени на MATERIO со опис и услови за IP интерконекција. На 27 декември 2013 година, Друштвото доби одлука за одобрување на IP MATERIO. При процесот на одобрување беа направени дополнителни измени (беа вклучени нови цени за интерконекција базирани на „Top down LRIC“ моделот за формирање на трошоци). Има нови цени за завршување на повици во нормални и евтини тарифи. Измените во IP MATERIO стапија

во сила на 1 јануари 2014 година. Цените за регионална и локална терминација ќе постојат додека не се исклучи последната Time division multiplexing (TDM) централа.

Финалниот документ за анализа на пазарот за широкопојасни услуги (Пазар 8) беше објавен на 1 август 2014 година. За прв пат Агенцијата наметна регулирање на пристапот до широкопојасни услуги преку оптичка пристапна мрежа. Сите постојни обврски за бакарната мрежа остануваат непроменети. Сите обврски се однесуваат само за Друштвото како оператор со ЗПМ на пазарот за широкопојасни услуги.

Нови регулирани услуги се: Се наложува Битстрим пристап преку Пристап од следната генерација, Виртуелен разврзан локален пристап, Договор за услуги, Гаранција за услуги, (BSA преку NGA, VULA, SLA, SLG), Еквивалент на влезни податоци и дополнителни параметри за ефикасен мониторинг на обезбедувањето на големопродажен пристап (клучни показатели на извршувањето на работата, договори за услуги и гаранции). Нема обврска за ориентираност според трошоците за оптички производи, ќе се имплементираат само тестови за истиснување на конкуренцијата со маржи.

На 30 декември 2014 година, АЕК донесе одлука за назначување на Друштвото за оператор со ЗПМ на Пазар 8 – Пристап до широкопојасни услуги базирани на бакарни парици и широкопојасни услуги кои се целосно или делумно базирани на оптика, вклучувајќи ги и следниве услуги:

- Точка на пристап на IP ниво
- Точка на пристап на Ethernet ниво, Виртуелен разврзан локален пристап (VULA)
- Битстрим пристап кој Друштвото го обезбедува за сопствени потреби и кој е делумно или целосно базиран на оптика

Третата анализа на пазарите 9 и 10 (Пренос и терминирани сегменти на изнајмени линии и пазар 7 (Физички пристап до мрежна инфраструктура) беше завршена во ноември

2014 година. Како резултат на анализата, на пазарите 9 и 10 сегментите за пренос на изнајмени линии беа дерегулирани, а на пазар 7 беа вклучени регулативи за производи на Друштвото базирани на оптика.

На 30 декември 2014 година, АЕК донесе одлука за назначување на Друштвото за оператор со ЗПМ на пазар 9 – Терминирани сегменти на изнајмени линии во географската област на Република Македонија.

Во септември 2014 година се одржа јавна дебата за нацрт документот за втората анализа на релевантниот малопродажен пазар 1 (Пристап до јавни телефонски мрежи на фиксна локација за приватни и деловни корисници). АЕК ќе ги регулира производите на Друштвото базирани на оптика со тестови за истиснување на конкуренцијата со маржи кои веќе се имплементирани за регулирање на производите базирани на бакар. Финалниот документ беше објавен на 7 октомври 2014 година.

На 30 декември 2014 година, АЕК донесе одлука за назначување на Друштвото за оператор со ЗПМ на пазар 1 – Пристап на јавни телефонски мрежи на фиксна локација за приватни и деловни корисници, вклучувајќи ги и сите видови на неутрални мрежни технологии.

На 5 септември 2008 година, Агенцијата за електронски комуникации, по службена должност, достави известување до подружницата за оние јавни електронски комуникациски мрежи и/или услуги што му биле доделени во согласност со Договорите за концесија.

Лиценцата за радиофреквенции кои ги користи подружницата со пропусен опсег од 25 MHz во опсег од GSM 900, беше исто така издадена во форма регулирана во ЗЕК со период на важност до 5 септември 2018 година, која може да се обновува во период од дополнителни 20 години во согласност со ЗЕК. Како резултат на измените во подзаконските акти, опсегот од 900 MHz беше отворен за UMTS технологија и, врз

основа на барање на подружницата, лиценцата за радиофреквенција беше изменета така што овие фреквенции сега за достапни и за GSM и за UMTS технологија.

По анализата на големопродажниот пазар „Услуги за завршување на повик во јавни мобилни комуникациски мрежи“ Агенцијата во 2007 година донесе одлука со која подружницата се назначува за оператор со ЗПМ на овој пазар. Подружницата објави RIO (Референтна понуда за интерконекција) со регулирана терминална такса со важност од 1 август 2008 година. Регулирањето на цените на овој релевантен пазар продолжува со периодична анализа на пазарот и ажурирања на моделите за регулирање на цените од страна на АЕК. Сегашната терминална такса е симетрична за сите 3 мобилни оператори Т-Мобиле, ОНЕ и ВИП Оператор.

Во 2008 година беше објавена одлука за доделување на три 3G лиценци. Важноста на лиценцата е 10 години, односно до 17 декември 2018 година, со можност за продолжување за 20 години во согласност со ЗЕК.

Во 2010 година, подружницата беше назначена за оператор со ЗПМ на големопродажниот пазар „Пристап и започнување на повици во јавниот мобилен комуникациски пазар“. Врз основа на одлука од Агенцијата, во 2010 година подружницата објави Референтна понуда за пристап која се состои од следниве регулирани услуги:

- започнување на повици за Мобилен виртуелен мрежен оператор (МВМО);
- започнување на повици за национален роаминг оператор;
- започнување на СМС за МВМО;
- започнување на СМС за национален роаминг оператор.

На овој пазар не е спроведена втора рунда на анализи уште од 2010 година и нема МВМО или национален роаминг оператор на дополнителната мрежа. МВМО Албафон

хостиран на мрежата на ONE влезе на македонскиот пазар и започна со комерцијално работење во ноември 2013 година.

Во март 2011 година, Агенцијата ја објави финалната анализа на големопродажниот пазар „Завршување на СМС во јавни мобилни комуникациски мрежи“, додека во мај 2011 година сите три мобилни оператори беа назначени за оператори со ЗПМ на овој релевантен пазар. Во јули 2011 година Агенцијата ги одобри Референтните понуди за интерконекција со регулирани цени за завршување на SMS кои се симетрични за сите 3 оператори но остануваат исти како пред регулирањето.

Во октомври 2012 година, Агенцијата побара промени на Референтната понуда за интерконекција на подружницата во насока на дозволување на завршување на транзитиран сообраќај во мрежата на подружницата. Оваа интервенција на Агенцијата беше направена во Референтните понуди за интерконекција на сите оператори со цел да се обезбеди поширок простор за транзит на сообраќај.

Со постапка за наддавање која заврши во август 2013 година, целиот опсег од 790 – 862 MHz заедно со недоделениот спектар во опсегот од 1740–1880 – MHz за LTE технологија беше доделен на јавен тендер. Сите 3 македонски мобилни оператори добија LTE одобрение за радио-фреквенциски опсег од 2x10 MHz во опсегот од 800 MHz и 2x15 MHz во опсегот од 1800 MHz. Секое одобрение беше добиено со плаќање на еднократен надомест од 10,3 милиони евра. Одобрението важи 20 години, до 1 декември 2033 година, со опција за продолжување од 20 години во согласност со ЗЕК.

Во 2013 година Агенцијата спроведе втор круг на анализа на големопродажниот пазар за завршување на SMS и во октомври 2013 година отвори јавна расправа за предложените нови регулирани цени - симетрични за сите 3

оператори и 75% пониски од сегашната цена. По завршувањето на јавната дебата, Агенцијата остана на својата позиција за намалување на регулираната големопродажна цена за завршување на SMS за 75% за сите 3 оператори и цената стапи на сила на 1 јануари 2014 година. Во август 2013 година, Агенцијата ја определи Подружницата како оператор со ЗПМ на релевантниот големопродажен пазар „Завршување на повици во јавна телефонска мрежа на фиксна локација“. Врз основа на оваа одлука на Агенцијата, референтната понуда за интерконекција на подружницата беше изменета со вклучување на оваа услуга.

На 5 март 2014 година беше донесен нов ЗЕК. ЗЕК е усогласен со регулаторната рамка на ЕУ за електронски комуникации од 2009 година.

Процесот на усогласување на постојното секундарно законодавство со новиот ЗЕК беше спроведен во текот на 2014 година и поголемиот дел од него е ажуриран.

Подружницата има право на користење на следниве радиофреквенции за јавни мобилни комуникациски системи:

- 2 x 12.5 MHz во опсегот 900 MHz, период на важност: 8 септември 2008 година – 8 септември 2018 година (10 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 1800 MHz, период на важност: 9 јуни 2009 година – 9 јуни 2019 година (10 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 2100 MHz, период на важност: 17 декември 2008 година – 17 декември 2018 година (10 години)
- 2 x 10 MHz во опсегот 800 MHz, период на важност: 1 декември 2013 година – 30 ноември 2033 година (20 години)
- 2 x 15 MHz во опсегот 1800 MHz, период на важност: 1 декември 2013 година – 30 ноември 2033 година (20 години).

Врз основа на одлука на Друштвото, во 2014 година подружницата врати 5 MHz од спектарот кој го поседуваше во опсегот од 2100 MHz.

Спектарот од 5 MHz кој беше доделен за TDD (Time Division Duplex) operation mode не беше користен уште од кога беше доделен во 2008 година и не беше планирано да се користи ни во иднина.

Во октомври 2014 година, операторите ВИП и ONE најавија спојување на нивните компании во Македонија коишто се состојат од мобилна и фиксна телефонија, интернет и пренос на аудиовизуелни содржини. На 30 декември 2014 година операторите официјално и пристапиле на Комисијата за заштита на конкуренција најавувајќи го планот за нивното спојување и концентрација. На 8 јануари 2015 година Комисијата за заштита на конкуренција ја објави информацијата за планираното спојување и ги покани сите заинтересирани страни да достават свои коментари и мислења. На 23 јануари 2015 година, Друштвото и неговата подружница Т-Мобиле Македонија, поднесоа заеднички документ со коментари и мислења за најавеното спојување до Комисијата за заштита на конкуренција. На 3 февруари 2015 година Комисијата за заштита на конкуренција објави заклучок за започнување на постапка за оценка на концентрацијата во согласност со Законот за заштита од конкуренцијата за да резултира со одлука за одобрување или одбивање на концентрацијата во рок од 90 работни дена од денот на започнување на постапката.

1.3. Истрага за одредени договори за консултантски услуги

На 13 февруари 2006 година, Маѓар Телеком АД, доминантниот сопственик на Друштвото, (преку Каменимост Комуникации АД – Скопје, мнозински акционер на Друштвото), објави дека е вршена истрага на одредени договори склучени од друга подружница на Маѓар Телеком АД, со цел да се утврди дали договорите биле склучени во спротивност на политиките на Маѓар Телеком АД или важечките закони или регулативи. Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го ангажираше White & Case како свој независен правен советник за целите на спроведувањето на интерната истрага.

Последователно на ова, на 19 февруари 2007 година, Одборот на директори на Друштвото, врз основа на препораката на Одборот за ревизија на Друштвото и на Одборот за ревизија на Маѓар Телеком АД, донесе одлука за спроведување на независна интерна истрага во однос на одредени договори во Македонија.

Врз основа на јавно достапните информации, како и информациите добиени од Маѓар Телеком, а коишто беа претходно обелоденети, Одборот за ревизија на Маѓар Телеком спроведе интерна истрага во однос на одредени договори поврзани со активностите на Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Македонија кои вкупно изнесуваа повеќе од 31 милион евра. Поконкретно, интерната истрага испитуваше дали Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Македонија извршиле плаќања коишто се забранети со законите или прописите на САД, вклучувајќи го и американскиот Закон за спречување на корумпирано однесување во странство (ФЦПА). Друштвото претходно ги обелодени резултатите од интерната истрага.

Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го информираше Министерството за правда на САД („МП“) и Комисијата за хартии од вредност на САД („КХВ“) за интерната истрага. МП и КХВ започнаа истрага за активностите коишто беа предмет на интерната истрага. Во 29 декември 2011 година, Маѓар Телеком објави дека склучи конечни спогодби со МП и КХВ за решавање на истрагите на МП и КХВ поврзани со Маѓар Телеком. Со спогодбите завршија истрагите на МП и КХВ. Маѓар Телеком ги објави клучните услови од спогодбата со МП и КХВ на 29 декември 2011 година. Поконкретно, Маѓар Телеком објави дека склучил договор за одложено гонење за период од две години („ДОГ“) со МП. ДОГ истече на 5 јануари 2014 година, а врз основа на барањето на МП доставено во согласност со ДОГ, Окружниот суд на САД за Источната област на Вирџинија, на 5 февруари 2014 година, ги отфрли обвиненијата против Маѓар Телеком.

Во врска со локалната истрага од страна на државните органи во Македонија, нема нови развои во текот на 2014 година во однос на претходно обелоденетата информација во Финансиските извештаи на Друштвото за претходните години.

Немаме сознанија за било какви информации како резултат на барања од кое било регулаторно тело или други надворешни страни, освен како што е претходно обелоденето, од кои би можеле да заклучиме дека финансиските извештаи можат да бидат неточни, вклучувајќи го и ефектот од можни незаконски дејства.

2. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики усвоени во подготвувањето на овие консолидирани финансиски извештаи се прикажани подолу. Сметководствените политики се конзистентни со оние кои се применети во претходните години, освен ако не е поинаку наведено.

2.1. Основа за изготвување

Консолидираните финансиски извештаи на Македонски Телеком АД - Скопје се изготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ).

Консолидираните финансиски извештаи се прикажани во илјади македонски денари.

Изготвувањето на финансиски извештаи во согласност со МСФИ подразбира раководството да врши проценки и претпоставки кои влијаат врз прикажаните износи во финансиските извештаи и белешките поврзани со нив.

Деловите кои вклучуваат висок степен на претпоставки и комплексност или каде што оценките и претпоставките се значајни во однос на консолидираните финансиски извештаи се прикажани во белешка 4. Фактичките резултати може да се разликуваат од тие проценки.

2.1.1. Стандарди, измени и толкувања ефективни и прифатени од Групацјата во 2014 година:

- МСС 32 (изменет). Во декември 2011 година, Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) објави измени на МСС 32 Финансиски инструменти: Презентација.

Измените на МСС 32 ги појаснуваат барањата на ОМСС за пребивање на финансиските инструменти. Измените се однесуваат на недоследностите во тековната практика при примената на критериумот за пребивање во МСС 32. Стручното упатство го појаснува следново:

- значењето на „во моментот има законски важечко право да ги пребие признаените износи; и
- дека некои системи за бруто порамнување можат да се сметаат за еквивалентни на негов порамнување.

Групацјата го усвои изменетиот стандард на 1 јануари 2014 година. Изменетиот стандард немаше материјално влијание на обелоденувањата во финансиските извештаи на Групацјата.

- МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСС 27 и МСС 28(изменет). Во мај 2011 година, ОМСС го објави МСФИ 10 Консолидирани финансиски извештаи, МСФИ 11 Заеднички аранжмани, МСФИ 12 Обелоденување на учества во други субјекти и измени на МСС 27 Посебни финансиски извештаи и МСС 28 Вложувања во придружени субјекти и заеднички вложувања. МСФИ 10 го заменува упатството за консолидација во МСС 27 Консолидирани и посебни финансиски извештаи и ПКТ-12 Консолидација – Субјекти со посебна намена, преку воведување на единствен модел за консолидација за сите субјекти базирана на контрола, независно од природата на претпријатието во коешто е вложено (односно, дали субјектот е контролиран преку право на глас на инвеститорите или преку други договорни аранжмани, како што е вообичаено

во субјектите со посебна намена). Според МСФИ 10, контролата се базира на тоа дали инвеститорот има:

- моќ над претпријатието во коешто е вложено;
- изложеност или права на варијабилан поврат од неговиот удел во претпријатието во коешто е вложено; и
- способност да ја искористи својата моќ над претпријатието во коешто е вложено за да влијае на износот на повратот.

МСФИ 11 воведува нови сметководствени барања за заеднички аранжмани со што го заменува МСС 311 Учества во заеднички вложувања. Опцијата за примена на пропорционален метод за консолидација при евидентирање на заеднички контролирани субјекти е отстранета. Освен тоа, МСФИ 11 ги елиминира заеднички контролираните средства и сега само прави разлика помеѓу заедничко работење и заеднички вложувања. Заедничко работење е заеднички аранжман со кој страните кои имаат заедничка контрола имаат права на средствата и обврски за финансиските обврски. Заедничко вложување е заеднички аранжман со кој страните кои имаат заедничка контрола имаат права на нето средствата.

Според МСФИ 12 се бара зголемени обелоденувања и за консолидираните субјекти и за неконсолидираните субјекти во кои еден субјект има удел. Целта на МСФИ 12 е да бара информации со кои корисниците на финансискиот извештај ќе можат да ја проценат основата на контролата, евентуалните ограничувања на консолидираните средства и обврски, изложеностите на ризици кои произлегуваат од уделите во неконсолидирани структурирани субјекти и вклученост на имателите на неконтролирано учество во активностите на консолидираните субјекти.

Барањата кои се однесуваат на посебните финансиски извештаи се непроменети и се вклучени во изменетиот МСС 27 Посебни финансиски извештаи. Другите делови од МСС 27 се заменети со МСФИ 10.

МСС 28 Вложувања во придружени субјекти и заеднички вложувања е изменет за да биде во согласност со измените базирани на издавањето на МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12.

Во јуни 2012 година, ОМСС издаде измени на МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12. Измените го појаснуваат упатството за транзицијата во МСФИ 10 Консолидирани финансиски извештаи и обезбедуваат дополнително олеснување на транзицијата во МСФИ 10, МСФИ 11 Заеднички аранжмани и МСФИ 12 Обелоденување на учества во други субјекти, ограничувајќи го барањето за обезбедување на прилагодени споредбени информации само на претходниот споредбен период. Исто така, за обелоденувања поврзани со неконсолидирани структурирани субјекти, со измените се отстранува барањето за презентирање на споредбени информации за периоди пред првата примена на МСФИ 12.

Групацијата го усвои овој пакет од пет нови и ревидирани стандарди на 1 јануари 2014 година. Нивното усвојување не резултираше со значителни измени во обелоденувањата во финансиските извештаи на Групацијата.

- МСС 36 (изменет). Во мај 2013 година, ОМСС објави Обелоденувања на надоместлив износ за нефинансиски средства, измени на МСС 36 Оштетување (исправка на вредност) на средства. Измените се однесуваат на обелоденувањето на информации за надоместливиот износ на оштетени средства доколку тој износ е базиран на објективната вредност намалена за трошоците за отуѓување.

При креирањето на МСФИ 13 Мерење на објективната вредност, ОМСС одлучи да го измени МСС 36 за да бара обелоденувања за надоместливиот износ на оштетените средства. Измените ја појаснуваат првичната намера на ОМСС: дека опсегот на тие обелоденувања е ограничен на надоместливиот износ на оштетените средства кој се базира на објективната вредност намалена за трошоците за отуѓување. Групацијата го усвои изменетиот

стандард на 1 јануари 2014 година. Изменетиот стандард немаше никакво влијание на финансиските извештаи на Групацијата.

- МСС 39 (изменет). Во јуни 2013 година, ОМСС објави Замена на деривати и продолжување на сметководството за хеџинг, измени на МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење. Измените овозможуваат сметководството за хеџинг да продолжи во ситуација кога еден дериват, којшто бил назначен како хеџинг инструмент, е заменет со цел да овозможи пребивање со централната договорна страна како резултат на закон или пропис, доколку се исполнети конкретни услови (во овој контекст, замена значи дека страните во договорот се согласуваат да ја заменат нивната првична договорна страна со нова договорна страна). Ова олеснување е воведено како одговор на законските измени во многу јурисдикции кои би довеле до масовна замена на ОТС дериватните инструменти. Овие законски измени беа резултат на обврската од Г20 за подобрување на транспарентноста и регулаторниот надзор на ОТС дериватните инструменти на еден меѓународно конзистентен и недискриминаторски начин. Слично олеснување ќе биде вклучено во МСФИ 9 Финансиски инструменти. Групацијата го усвои изменетиот стандард на 1 јануари 2014 година. Изменетиот стандард немаше никакво влијание на финансиските извештаи на Групацијата.

- МСФИ 21 Во мај 2013 година, ОМСС издаде Толкување 21 на МСФИ: Давачки, Толкување на сметководството на давачки наметнати од владите. МСФИ 21 е толкување на МСС 37 Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства. МСС 37 ги утврдува критериумите за признавање на обврска, што претставува барање за субјектот да има сегашна обврска како резултат на минат настан (познат како обврзувачки настан). Новото толкување појаснува дека обврзувачкиот настан кој доведува до обврска за плаќање на давачка е

активност опишана во релевантното законодавство која го поттикнува плаќањето на давачката. Групацијата го усвои толкувањето на 1 јануари 2014 година. Толкувањето немаше никакво влијание врз финансиските извештаи на Групацијата бидејќи толкувањето на стандардот од страна на Групацијата беше идентично со КТМФИ применето во 2014 година.

2.1.2. Стандарди, измени и толкувања ефективни во 2014 година, но кои не се релевантни за Групацијата

- МСФИ 10, МСФИ 12, МСС 27 (изменети). Во октомври 2013 година, ОМСС објави „Инвестициски субјекти“ (измени на МСФИ 10, МСФИ 12 и МСС 27). Бидејќи Друштвото нема инвестициски субјекти, измените немаа никакво влијание врз финансиските извештаи на Групацијата.

2.1.3. Стандарди, измени и толкувања кои се уште не се ефективни и за кои не е извршено предвремено прифаќање од страна на Групацијата

- МСФИ 9, Финансиски инструменти. Стандардот го сочинува првиот дел од проектот во три фази за замена на МСС 39 (Финансиски инструменти: Признавање и мерење) со нов стандард кој ќе биде познат како МСФИ 9 Финансиски инструменти.

МСФИ 9 пропишува појаснување и мерење на финансиските средства и обврски. Останатите фази од овој проект, кои се однесуваат на исправка на вредност на финансиски инструменти и сметководство за хеџинг, како и понатамошниот проект за депривавање, се во тек.

Финансиски средства – При првичното признавање, според МСФИ 9 се бара финансиските средства да се мерат според објективната вредност. По првичното признавање, финансиските средства продолжуваат да се мерат во согласност со

нивната класификација според МСФИ 9. Кога едно финансиско средство е класифицирано и измерено според амортизиран трошок, потребно е да се тестира за оштетување во согласност со барањата за исправка на вредност во МСС 39. МСФИ 9 ги дефинира подолу дадените правила за класификација.

Според МСФИ 9 се бара финансиските средства да се класифицираат како последователно измерени или според амортизираниот трошок или според објективната вредност. Треба да се исполнат два услови за финансиските средства да се класифицираат според амортизираниот трошок: (1) Целта на деловниот модел на субјектот за управување со финансиски средства треба да биде да ги задржи средствата со цел да собере парични текови кои произлегуваат од договори; и (2) Договорните услови на финансиското средство резултираат со парични текови на утврдени датуми кои претставуваат само плаќања на главнина и камата на главнината на заостанатиот долг. Кога кој било од овие услови не е исполнет, финансиските средства се класифицираат според објективната вредност.

Опција за објективна вредност: МСФИ 9 дозволува субјектот да назначи еден инструмент, кој инаку би бил класифициран во категоријата амортизиран трошок, да биде со објективна вредност при добивка или загуба доколку тоа назначување ја елиминира или значително ја намали недоследноста во мерењето или признавањето („сметководствено несогласување“).

Сопственички инструменти: Стандардната категорија за сопственички инструменти е според нивната објективна вредност при добивка или загуба. Меѓутоа, стандардот предвидува дека субјектот може да направи неотповиклив избор при првичното признавање да ги презентира сите промени во објективната вредност на сопственичките инструменти, кои не се задржани за тргување, во останата сеопфатна добивка. Овие добивки или загуби во

објективната вредност не се пријавуваат како дел од добивката или загубата на субјектот кој поднесува извештај, дури и кога добивката или загубата е реализирана. Во добивката или загубата се пријавуваат само дивидендите добиени од овие вложувања.

Вградени деривати: Барањата во МСС 39 за вградени деривати се променети и повеќе не се бара вградените деривати да се одвоени од матичните договори за финансиски средства. Рекласификација: Според ИФРС 9 се бара рекласификација помеѓу објективната вредност и амортизираниот трошок, кога и само кога постои промена на деловниот модел на субјектот. „Спорните правила“ во МСС 39 се елиминирани. Финансиски обврски – МСФИ 9 Финансиски инструменти ги утврдува барањата за сметководство за финансиски обврски и ги заменува соодветните правила во МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење. Новото стручно упатство

- Ги пренесува правилата од МСС 39 за признавање и депривавање непроменети.
- Ги пренесува повеќето барања од МСС 39 за класификација и мерење.
- Го елиминира изземањето од мерење на објективната вредност за дериватни обврски кои се поврзани со и мора да бидат платени со достава на некотиран сопственички инструмент.
- Го менува барањето поврзано со опцијата за објективна вредност за финансиски обврски за да го адресира сопствениот кредитен ризик.

ОМСС објави измени на МСФИ 9 во декември 2011 година и во ноември 2013 година и го одложи задолжителниот датум на стапување во сила на МСФИ 9. Одложувањето ќе овозможи сите фази од проектот за МСФИ 9 да имаат ист задолжителен датум на стапување во сила.

Измените исто така обезбедуваат олеснување од барањето за повторно искажување на споредбени финансиски извештаи заради примена на МСФИ 9. Ова олеснување првично

беше достапно само за компании кои избрале да го применат МСФИ 9 пред 2012 година.

Наместо тоа, ќе се бараат дополнителни преодни обелоденувања за да им се помогне на инвеститорите да го разберат ефектот кој привичната примена на МСФИ 9 го има на класификацијата и мерењето на финансиските инструменти.

ОМСС го заврши финалниот елемент на МСФИ 9 Финансиски инструменти во јули 2014 година. Пакетот на подобрувања кој се воведува со МСФИ 9 вклучува модел за класификација и мерење, единствен модел за исправка на вредност за идна „очекувана загуба“ и значително реформиран пристап на сметководството за хеџинг.

Класификација и мерење: Класификацијата утврдува како финансиските средства и финансиските обврски се евидентираат во финансиските извештаи и особено како истите се мерат на континуирана основа. МСФИ 9 воведува пристап за класификација на финансиски средства кој е придвижен од карактеристиките на паричниот тек и деловниот модел во кој се чува средството. Овој единствен пристап базиран на принцип ги заменува постојните барања базирани на правило кои генерално се сметаат за премногу сложени и тешко применливи. Новиот модел исто така резултира со единствен модел за исправка на вредност кој се применува на сите финансиски инструменти.

Исправка на вредност: За време на финансиската криза, задоцнетото признавање на загуби на заеми (и други финансиски инструменти) се идентификуваше како слабост во постојните сметководствени стандарди. Како дел од МСФИ 9, ОМСС воведува нов модел за исправка на вредност за очекувана загуба според кој ќе биде потребно понавремено признавање на очекуваните загуби на кредити. Поконкретно, според новиот стандард се бара

субјектите да ги евидентираат очекуваните загуби на кредити од кога финансиските инструменти биле за прв пат признаени и понавремено да ги признаваат очекувани загуби во текот на целиот животен век.

Сметководство за хеџинг: МСФИ 9 воведува значително реформиран модел за сметководство за хеџинг со зголемени обелоденувања за активноста за управување со ризици. Новиот модел претставува значителна преработка на сметководството за хеџинг со што сметководствениот третман се израмнува со активностите за управување со ризици и на тој начин им се овозможува на субјектите подобри да ги рефлектираат овие активности во нивните финансиски извештаи.

Сопствени кредити: МСФИ 9 исто така го отстранува варирањето на добивката или загубата предизвикано од промените во кредитниот ризик на обврските за кои е избрано да се мерат според објективната вредност. Оваа промена во сметководството значи дека добивките што се резултат на намалување на сопствениот кредитен ризик на субјектот за тие обврски веќе не се признаваат во добивката или во загубата.

Примената на новиот стандард и неговите измени се бара за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2018 година. Дозволена е негова примена и порано.

Групацијата моментално ги анализира можните измени во финансиските извештаи на Групацијата кои ќе бидат резултат на усвојувањето на новиот стандард и неговите измени.

■ МСФИ 11 (изменет). Во мај 2014 година, ОМСС објави измени на МСФИ 11 Заеднички аранжмани. МСФИ 11 се однесува на сметководство за учество во заеднички вложувања и заедничко работење. Со измената експлицитно се бара стекнувачот на

учество во заедничко работење во кое активноста претставува бизнис да ги примени сите принципи на сметководство на деловни комбинации во МСФИ 3. Примената на измената се бара за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2016 година. Не очекуваме усвојувањето на измената да резултира со значителни промени во финансиските извештаи на Групацијата.

■ МСФИ 16 и МСФИ 38 (изменети). Во мај 2014 година, ОМСС објави измени на МСФИ 16 Недвижности, постројки и опрема и МСФИ 38 Нематеријални средства. МСФИ 16 и МСФИ 38 го воспоставија принципот за основата за депрецијација и амортизација како очекуван модел на трошење на идните економски користи на едно средство. ОМСС појасни дека користењето на методи базирани на приход за пресметување на депрецијацијата на средството не е соодветно бидејќи приходот генериран од активност која вклучува користење на средство генерално рефлектира фактори кои се различни од трошењето на економските користи вклучени во средството. ОМСС исто така појасни дека генерално се претпоставува дека приходот е несоодветна основа за мерење на трошењето на економските користи вклучени во нематеријално средство. Меѓутоа оваа претпоставка може да се побие во одредени ограничени околности. Примената на измените се бара за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2016 година.

Усвојувањето на измените нема да резултира со какви било промени во финансиските извештаи на Групацијата бидејќи ние применуваме линеарна депрецијација и амортизација.

■ МСФИ 15 Во мај 2014 година, Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) и Одборот за финансиски сметководствени стандарди (ОФСС) на САД заедно издадоа конвергиран Стандард за

признавање на приходот од договори со корисници. Основниот принцип на новиот Стандард е компаниите да го признаваат приходот за да се отслика трансферот на стоки или услуги до корисниците во износи кои го рефлектираат надместокот (односно, плаќањето) на кој компанијата очекува да има право за размена на тие стоки или услуги.

Новиот Стандард исто така ќе резултира со зголемени објавувања за приходот, ќе обезбеди упатство за трансакциите кои претходно не беа адресирани сеопфатно (на пример, приход од услуги и измени на договори) и ново упатство за аранжмани со повеќе елементи. Примената на новиот стандард се бара за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2017 година. Дозволена е негова примена и порано.

Усвојувањето на новиот стандард ќе резултира со значителни промени во финансиските извештаи на Групацјата, првенствено во однос на тајмингот на признавање на приходот и во однос на капитализацијата на трошоците за склучување на договор со корисник и трошоците за исполнување на договорот. Тајмингот за признавање на приходот и класификацијата на нашите приходи, било како услуги или опрема, ќе бидат засегнати како резултат на алоцирањето на надместокот во аранжмани со повеќе елементи (решенија за нашите корисници кои можат да вклучуваат доставување на повеќе услуги и производи во различни временски моменти и/или во текот на различни временски периоди) и веќе нема да бидат засегнати од методологијата на горна граница на ограничување. Нашето работење и поврзаните системи се сложени и моментално проценетото време и напори кои се неопходни за развој и имплементација на сметководствени политики, проценки, расудувања и процеси за исполнување на новиот стандард се очекува да опфатат значителен временски период. Како резултат на тоа, во моментов не е возможно да се направат разумни квантитативни проценки на ефектите од новиот стандард.

- МСФИ 10 и МСС 28 ОМСС издаде измени со тесен опсег кон МСФИ 10 Консолидирани финансиски извештаи и МСС 28 Вложувања во придружени субјекти и заеднички вложувања. Измените се однесуваат на продажбата или придонесот од средствата помеѓу инвеститорот и неговото придружено претпријатие или заедничко вложување. Главната последица од измените е дека вкупната добивка или загуба се признава кога трансакцијата вклучува деловно работење (било да е во рамките на подружница или не). Делумна добивка или загуба се признава кога трансакцијата вклучува средства кои не претставуваат деловно работење, дури и ако овие средства се сместени во подружница. Примената на измените се бара за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2016 година. Не очекуваме усвојувањето на измените да резултира со значителни промени во финансиските извештаи на Групацјата.

2.1.4. Стандарди, измени и толкувања кои сè уште не се ефективни и кои не се релевантни за работењето на Групацјата

- МСС 19 (изменет). Во ноември 2013 година, ОМСС објави измени на МСС 19 Користи за вработените. Измените се применуваат на придонеси од вработените или од трети страни за дефинирани планови за користи кои не се релевантни за Групацјата. Затоа изменетиот стандард нема да има никакво влијание на финансиските извештаи на Групацјата.
- МСФИ 14 Во јануари 2014 година, ОМСС издаде времен Стандард, МСФИ 14 Регулаторни сметки за одложено плаќање. Новиот времен стандард се применува за оние кои за прв пат ги усвојуваат сметководствените стандарди и тоа не е релевантно за Групацјата. Затоа новиот времен стандард нема да има никакво влијание на финансиските извештаи на Групацјата.

- МСС 16 и МСС 41 (изменет) Во јуни 2014 година, ОМСС објави измени со кои се менува финансиското известување за плодносни растенија како што се винови лози, каучукови дрвја и маслодајни палми. Бидејќи Групацјата не е ангажирана во земјоделска дејност, измените нема да имаат никакво влијание на финансиските извештаи на Групацјата.

- МСС 27 (изменет) Во август 2014 година ОМСС објави Метод на главнина во посебните финансиски извештаи (Измени на МСС 27). Измената се применува на посебните финансиски извештаи кои не се релевантни за Групацјата. Затоа измената нема да има никакво влијание на финансиските извештаи на Групацјата.

2.2. Основа на консолидација

2.2.1. Подружници

Подружници се оние претпријатија кои се контролирани од страна на Друштвото.

Контролата постои кога Друштвото има моќ над ентитетот во кој е вложено, изложеност или права на променлив поврат од неговиот удел во ентитетот во кој е вложено и можност да ја искористи својата моќ над ентитетот во кој е вложено за да влијае на износот на повратот кон инвеститорот. Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот кога ќе започне контролата до датумот на престанок на контролата.

Трансакциите во рамките на Групацјата, како и нереализираните добивки коишто произлегуваат од трансакциите во рамките на Групацјата се елиминираат при изготвувањето на консолидираните финансиски извештаи.

Подружниците и процентот на сопственост се прикажани подолу:

	Земја каде е инкорпорирана	Процент на сопственост	Процент на сопственост
		на 31 Декември 2014	на 31 Декември 2013
T-Мобиле Македонија АД	Македонија	100	100
e-Македонија	Македонија	100	100

2.3. Трансакции во странска валута

2.3.1. Функционална и презентациона валута

Консолидираните финансиски извештаи се прикажани во илјади македонски денари кој е функционална и презентациона валута на Друштвото.

2.3.2. Трансакции и салда

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата. Монетарните средства и обврски деноминирани во странска валута на датумот на изготвување на извештајот за финансиска состојба се претвораат во денари според средниот курс важечки на денот на извештајот за финансиска состојба, а приходите и расходите произлезени од оваа основа се признаваат во добивката или загубата (Финансиски приходи/трошоци). Немонетарните средства и обврски деноминирани во странска валута се претвораат во денари според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Групацијата се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД).

Официјалните курсеви важечки на 31 декември беа како што следи:

	2014	2013
	МКД	МКД
1 УСД	50,56	44,63
1 ЕУР	61,48	61,51

2.4. Финансиски инструменти

Финансиски инструмент е било каков договор кој што предизвикува финансиско средство кај еден ентитет и финансиска обврска или сопственички инструмент кај друг ентитет.

Финансиските средства на Групацијата вклучуваат парични средства и еквиваленти на парични средства, депозити во банки, сопственички инструменти на други ентитети (расположливи за продажба и по објективна вредност преку добивката или загубата) и договорни права да прими парични средства (побарувања од купувачи и останати побарувања) или друго финансиско средство од друг ентитет.

Финансиските обврски на Групацијата вклучуваат обврски кои произлегуваат од договорните обврски да испорача парични средства или други финансиски средства на друг ентитет (недеривативни финансиски средства). Во основа, финансиските обврски вклучуваат обврски кон добавувачи и останати обврски.

Објективната вредност на финансиските инструменти кои се тргуваат е одредена повикувајќи се на нивната пазарна цена на крајот на известувачкиот период. Ова е најчесто применливо за финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Објективната вредност на останатите финансиски инструменти кои не се тргуваат на активен пазар се одредува преку користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови. Очекуваните парични приливи и одливи се дисконтираат по пазарна каматна стапка.

Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски е исто така одредена со користење на техниката на вреднување на дисконтирани парични текови. Очекуваните парични приливи и одливи се дисконтираат по пазарна каматна стапка.

Претпоставките кои се применети во пресметките на објективна вредност се предмет на неизвесности. Промените во претпоставките кои се применети во пресметките може да имаат влијание на сегашните вредности, објективните вредности и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските инструменти. Анализата на сензитивност поврзана со финансиските инструменти на Групацијата се дадени во белешка 3.

2.4.1. Финансиски средства

Групацијата ги класификува финансиските средства во следниве категории:

- а) финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата
- б) заеми и побарувања
- в) финансиски средства расположливи за продажба

Класификацијата зависи од целите за коишто се стекнати овие средства. Раководството ја определува класификацијата на финансиските средства при првичното признавање.

Стандардните продажби и купувања на финансиски средства се признаваат на датумот на тргување, т.е. на датумот на кој Групацијата презела обврска за продажба или купување на средството. Инвестициите првично се признаваат по објективна вредност плус трансакциските трошоци за сите финансиски средства коишто не се прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата. Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата првично се признаваат по објективна вредност, а трансакциските трошоци се признаваат како трошок во добивката или загубата за годината.

На секој датум на извештајот за финансиска состојба, Групацијата проценува дали има објективни докази дека финансиското средство е оштетено. Постојат објективни докази за оштетување доколку како резултат на настани на загуба што се случиле по првичното признавање на средството има влијание на проценетите идни парични текови на финансиското средство или група на финансиски средства кои можат со сигурност да се проценат.

Загубите од оштетување на финансиски средства се признаваат во Добивката или загубата

наспроти сметки за исправка за да се намали сегашната вредност се до депризнавање на финансиското средство, кога нето сегашната вредност (вклучувајќи и било какви загуби од оштетување) се депризнава од Консолидираниот извештај за финансиска состојба. Добивките или загубите при депризнавањето се пресметуваат како разлика помеѓу приливите од продажба и нето сегашната вредност којашто е депризнаена. Финансиските средства престануваат да се признаваат (депризнавање) кога правото да се примаат парични приливи од инвестицијата е истечено или пренесено и Групацијата ги има пренесено значајните ризици и придобивки од сопственоста.

(а) Финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата.

Оваа категорија ги содржи оние финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата при нивното првично признавање. Финансиското средство е класификувано во оваа категорија доколку е така одредено од страна на раководството кое донесува одлуки за набавка и продажба врз основа на нивната објективна вредност во согласност со стратегијата на инвестирање на Групацијата за чување на вложувањата во сопственото портфолио се до моментот на појавување на поволни пазарни услови за нивна продажба.

Финансиските средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата последователно се прикажуваат по објективна вредност. Добивките и загубите коишто произлегуваат од промената на објективната вредност на финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признаваат во добивката или загубата (Финансиски приходи/расходи) во периодот во кој настануваат.

Приходот од дивиденди од финансиските средства по објективна вредност преку добивката или загубата, се признава во добивката или загубата кога е воспоставено правото на Групацијата да ја добие наплатата на истата и кога економските користи се веројатни.

(б) Заеми и побарувања
Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активниот пазар. Тие се вклучени во тековни средства, со исклучок на оние чие доспевање е по 12 месеци, по датумот од извештајот за финансиска состојба. Овие се класифицирани како нетековни средства.

Следниве ставки се вклучени во категоријата „заеми и побарувања“:

- парични средства и еквиваленти на паричните средства
- депозити над 3 месеци
- побарувања од купувачите
- побарувања од и заеми на трети лица
- заеми за вработени
- останати побарувања

Заемите и побарувањата првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Парични средства и еквиваленти на паричните средства

Паричните средства и еквивалентите на паричните средства се состојат од парични средства во благајна, парични средства во банка, депозити по видување и останати краткорочни високо ликвидни инвестиции со рок на доспеаност од три месеци или помалку. Доколку се случи исправка на вредноста на парични средства и еквиваленти на паричните средства, истата ќе биде признаена во добивката или загубата (расходи од финансирање).

Побарувања од купувачите и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка намалени за исправка на вредноста заради оштетување.

Исправката на вредност заради оштетување на побарувањата од купувачите и останатите побарувања се формира кога постојат објективни докази дека Групацијата нема да може да ги наплати сите доспееани износи согласно основниот договор. Значајните финансиски потешкотии на должникот, веројатноста дека ќе влезе во стечај или финансиска реорганизација и задочнетото плаќање како и наплатата се сметаат за индикатори дека побарувањето е оштетено. Доколку има објективни докази дека настанало оштетување на заеми и побарувања признаени по амортизирана вредност, износот на исправката на вредност се утврдува како разлика меѓу сегашната вредност на средството и сегашната вредност на предвидените идни парични текови (исклучувајќи ги идните кредитни загуби кои се уште не се случени) дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на финансиското средство (т.е. ефективната каматна стапка пресметана на првичното признавање).

Сегашната вредност на средството е намалена со користење на сметка за исправка, а износот на загубата е признаен во добивката или загубата (Останати расходи од работењето - Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања). Политиката на Групацијата за групна проценка за оштетување се базира на старосната структура на побарувањата поради големиот број на релативно слични видови на купувачи.

За најголемите купувачи, странските купувачи, за корисниците на интерконекциски услуги, како и за купувачи кои се во процес на ликвидација или

стечај, исправката е пресметана на индивидуална основа. Индивидуално вреднување исто така се врши во посебни околности.

Кога побарувањето од купувачот е ненаплатливо, се отпишува преку добивката или загубата (Останати оперативни трошоци - Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања) со паралелно ослободување на кумулираната исправка на сметката за исправка на побарувањата од купувачите. Последователните враќања на износите претходно отпишани се пребиени со признаените исправки на вредност во добивката или загубата.

Доколку во некој последователен период износот на оштетувањето се намали и тоа намалување објективно може да се поврзе со настан кој настанал после признавањето на оштетувањето (како на пример подобрување во кредитниот рејтинг на должникот), претходно признаената загуба ќе биде вратена со корекција на сметката за исправка на побарувањата.

Сегашната вредност на финансиското средство на датумот на кој се враќа загубата не смее да ја надмине амортизираната вредност која би била пресметана доколку оштетувањето не било признаено. Износот на вратената загуба ќе биде признаена во добивката или загубата како намалување на Останати расходи од работењето (Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања).

Износите кои се должат кон и побаруваат од другите мрежни оператори се прикажани на нето основа во случаите каде постои право за пребивање и износите се подмируваат на нето основа (како на пример побарувањата и обврските поврзани со меѓународен сообраќај).

Заеми за вработени

Заемите за вработени првично се признаваат по објективна вредност а последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Разликата помеѓу номиналната вредност на дадените заеми и првичната објективна вредност на заемите за вработени се признава како однапред платени користи за вработени, и ја намалува категоријата Заеми за вработени. Каматите од дадените заеми пресметани по методот на ефективна камата се признаваат како финансиски приходи, додека однапред платените користи на вработените се амортизираат како Трошоци за вработените рамномерно за времетраењето на заемот. Загубите од исправката на вредноста на заемите за вработени, доколку се случат, се признаваат во добивката или загубата (трошоци за вработени).

(в) Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативи кои се или одредени во оваа категорија или не се класифицирани во некоја од другите категории. Тие се вклучени во нетековните средства освен ако раководството има намера да ги продаде финансиските средства во рок од 12 месеци од датумот на извештајот за финансиска состојба. Стекнувањето и продажбата на финансиските средства се признаваат на денот на тргувањето - датумот на кој Групацијата се обврзува да купи или продаде некое средство.

По првичното признавање, сите финансиски средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со исклучок на некој инструмент кој што не е котиран на активниот пазар и чија што објективна вредност не може реално да се измери и во тој случај истиот се прикажува по набавна вредност, вклучувајќи ги трансакциските трошоци намалени за трошоците на оштетувањето. Намерата на Друштвото е да ги отуѓи овие средства кога ќе се појават поволни услови на пазарот за нивна продажба. Промените на објективната вредност на финансиските средства кои се класификувани како расположливи за продажба се признаваат во Останата сеопфатна добивка. Кога финансиските

средства, класификувани како расположливи за продажба ќе се продадат или ќе претрпат оштетување, акумулираната објективна вредност, признаена во капиталот, се вклучува во добивката или загубата, како добивка или загуба од вложувања во хартии од вредност.

Групацијата оценува на секој датум на извештајот за финансиска состојба дали има објективен доказ дека финансиското средство е оштетено.

Објективен доказ за оштетување има, кога како резултат на настани на загуба кои се случиле по првичното признавање на средството има влијание врз проценетите идни парични текови на финансиските средства или групата на финансиски средства кои можат со сигурност да се проценат. Доколку постои таков доказ за финансиски средства расположливи за продажба, кумулативната нереализирана добивка (доколку постои) е рекласифицирана од Останата сеопфатна добивка во Добивката или загубата и секоја останата разлика е исто така признаена во Добивката или загубата (Финансиски приходи). Загубите поради оштетување признаени во за капитални инструменти не се признаваат повторно преку добивката или загубата.

Доколку финансиските средства расположливи за продажба се продадени или откупени, и поради тоа депризнаени, корекцијата на објективната вредност акумулирана во капитал е рекласифицирана од Останата сеопфатна добивка во Добивката или загубата (Финансиски приходи).

2.4.2. Финансиски обврски

Обврски кон добавувачи и останати обврски Обврските кон добавувачи и останати обврски (вклучувајќи ги и пресметаните трошоци) првично се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана

вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Заради краткиот рок на доспевање, сегашната вредност на обврските кон добавувачи и останатите обврски е приближна на нивната објективна вредност.

Долгорочните финансиски обврски првично се признаваат по објективна вредност и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

2.5. Залихи

Залихите се искажуваат по вредност пониска од набавната или нето пазарна вредност. Нето пазарната вредност е проценета продажна цена во нормални услови на делување, намалена за проценетите трошоци за продажба.

Набавната вредност на залихите се евидентира според принципот просечни цени и ги вклучува трошоците настанати за нивна набавка и доведување на постојната состојба и локација. Телефонските апарати врзани во промотивни активности, често се продаваат по пониска од набавната вредност за целите на добивање на нови претплатници со обврзувачки период за користење на услугата. Таквите загуби од продажба на опрема се евидентираат само при настанување на продажбата, бидејќи истите се продадени како дел од профитабилен договор за услуги со купувачот и доколку номиналната продажна цена е повисока од набавната вредност на телефонот. Доколку номиналната продажна цена е пониска од набавната, разликата веднаш се признава како исправка. Загубите од исправката на залихите се признаваат во Останати расходи од работењето (Исправката на вредноста на залихите до нето продажна вредност).

2.6. Средства наменети за продажба

Средствата се класифицираат како средства наменети за продажба доколку повеќе не се потребни за идното работење на Групацијата, доколку се идентификувани за продажба и се очекува дека ќе бидат продадени во наредните 12 месеци. Овие средства се прикажани по пониска од сегашната вредност или објективната вредност намалена за трошоците за продажба. Амортизацијата престанува да се пресметува од денот кога средствата добиваат статус на средства наменети за продажба. Кога средствата се означени за продажба и утврдената објективна вредност е пониска од сегашната вредност, разликата се признава во добивката или загубата (Амортизација) како загуба од оштетување.

2.7. Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 2.9).

Набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата се состои од набавната цена, вклучувајќи ја увозната царина и неповратните даноци за набавка, намалена за трговските попусти и работи и сите директни трошоци направени за средството да се доведе на локација и во услови неопходни за средството да биде способно за употреба на начин кој е одреден од раководството. Првичната проценка на трошоците за демантирање и отстранување на средството, како и за обновување на просторот (реставрација) на кој средството е лоцирано исто така се вклучени во набавната вредност ако стекнатата обврска може да биде признаена како резервирање согласно МСС 37- Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства.

Набавната вредност на сопствено изградените средства ги вклучува трошоците за материјали и директна работна рака.

Во 2011 година беше донесен Закон за постапување со нелегално изградени објекти, според кој Групацијата ќе има одредени издатоци поврзани со добивање на целосна документација за базните станици и инфраструктурата на фиксната телефонија во согласност со применливите закони во Република Македонија. Групацијата ги капитализира овие издатоци при нивното настанување. Издатоците што се капитализирани се вклучени во рамките на Недвижности, постројки и опрема (види белешка 11).

Последователни издатоци се вклучени во сегашната вредност на средството, или се признаени како посебно средство, единствено кога е веројатно дека идните економски користи поврзани со средството ќе се прелеат во Групацијата и кога трошокот на средството може да биде измерен веродостојно. Сегашната вредност на заменетиот дел се отпишува. Сите останати издатоци за поправки и одржување се признаваат во добивката или загубата како трошоци во периодот кога настануваат.

Кога средствата се расходуваат, набавната вредност и акумулираната амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и загубата се признава во добивката или загубата како трошок за амортизација.

Кога средствата се продадени, набавната вредност и акумулираната амортизација се тргаат од сметководствената евиденција и добивката или загубата определена со споредување на приливот со сегашната вредност се признава во добивката или загубата (Останати оперативни приходи/ трошоци).

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата се признава во добивката или загубата на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на недвижностите, постројките и опремата. На недвижностите, постројките и опремата не им се пресметува амортизација се до моментот кога стануваат расположливи за употреба. Земјиштето не се амортизира. Корисниот век на недвижностите, постројките и опремата и остатокот на вредноста се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно. За повеќе детали околу влијанието на последната ревизија на корисниот век на групите на недвижности, постројки и опрема (види белешка 11).

Проценетиот корисен век на недвижностите, постројките и опремата е како што следи:

	2014	2013
	Години	Години
Згради	20-40	20-40
Надземни и кабелски линии	20-25	20-25
Телефонски централи	7-10	7-10
Базни станици	10	10
Компјутери	4	4
Мебел и друга канцелариска опрема	4-10	4-10
Возила	4-10	4-10
Останато	2-15	2-15

2.8. Нематеријални средства

Нематеријалните средства набавени од Групацијата се искажани по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загубите од оштетување (види белешка 2.9).

Последователните издатоци кај нематеријалните средства се капитализираат единствено кога ја зголемуваат идната економска корисност од нематеријалните средства содржани во специфични средства на кои што се однесуваат. Сите останати издатоци се третираат како трошоци во периодот кога настануваат. Нови софтверски модули, кои не може да се користат независно од постоечкиот софтвер (верзии), туку комбинирано со функционалностите на основната верзија и се имплементации на подобрен софтвер, кои се карактеризираат со систематски надградби, ревизии или проширувања на претходните верзии на постоечкиот софтвер претставуваат последователни трошоци за претходната верзија и се капитализираат доколку тие ги исполнуваат критериумите за капитализација, односно, доколку се совпаѓаат со креирањето на дополнителни функционалности. Како резултат на тоа, трошоците за верзиите се капитализираат како дел од основната верзија и се амортизираат заедно со остатокот од сегашната вредност во текот на преостанатиот корисен век на основниот софтвер. Ако постојат индикации дека софтверот ќе се користи подолго од тековниот корисен век како резултат на дополнително капитализирани трошоци, корисниот век на основната верзија на софтверот се ревидира, и доколку е применливо се продолжува.

Основните активности на Групацијата се во областа на фиксната и мобилната телефонија во Македонија. Вообичаено, за овие активности потребно е стекнување на лиценци/права на користење на радиофреквенции, кои најчесто содржат иницијални надоместоци и годишни надоместоци. За секоја стекната лиценца/право на користење на радиофреквенција, Групацијата проценува дали износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери на почетокот на периодот

на важност на лиценцата. Доколку Групацијата процени дека износот на идните годишни надоместоци може веродостојно да се измери, сегашната вредност на идните годишни надоместоци се капитализира како дел од набавната вредност на лиценцата, во спротивно ваквите надоместоци се признаваат како трошоци (Останати расходи од работењето) во периодот за кој се однесуваат.

Корисниот век на концесијата и лиценците е одреден врз основа на договорите по основ на кои истите се стекнати и се амортизираат на праволиниска основа во текот на периодот на достапност на фреквенцијата за комерцијална употреба до крајот на првичната концесија или периодот за кој е добиена лиценцата. При одредувањето на корисниот век не се земаат во предвид периодите на обновување (види белешка 12).

Проценетиот корисен век е како што следи:

	2014 Години	2013 Години
Софтвер и лиценци	2-5	2-5
Концесија	18	18
3G лиценца и 2G лиценца	10	10
4G лиценца	20	20

Амортизацијата на нематеријалните средства се признава во добивката или загубата на праволиниска основа во текот на проценетиот корисен век на траење на нематеријалните средства. Нематеријалните средства се амортизираат од датумот од кој се расположливи за употреба. Корисниот век на нематеријалните средства се ревидира, и се коригира ако е потребно, најмалку еднаш годишно (види белешка 12).

При одредување дали одредено средство кое инкорпорира елементи и на недвижност, постројки и опрема и на нематеријално средство треба да се евидентира според МСС 16 – Недвижност, постројки и опрема или како нематеријално средство според МСС 38 – Нематеријални средства, раководството користи проценка за да оцени кои елементи се позначајни и соодветно се признава истото.

2.9. Оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Средствата кои имаат неодреден век на користење не се предмет на амортизација и се тестирани годишно за оштетување. Средствата кои се предмет на амортизација се проценуваат за оштетување кога постојат настани или промени во околностите кои индицираат дека нивната сегашна вредност не е иста со нивната надоместувачка вредност. Загубите од оштетување се признаваат за износите за кои сегашната вредност на средството го надминува неговиот надоместувачки износ. Надоместувачкиот износ претставува поголемиот износ од износот кој ја

претставува реалната вредност на средството при продажба, намалена за трошоците и вредноста во употреба. За проценка на оштетување на средствата, истите се групираат на најниско можно ниво за кое може да се утврди независен паричен тек (cash-generating units).

Загубите од оштетување се признаваат во добивката или загубата (Амортизација). Нефинансиските средства кои претрпеле оштетување се ревидираат еднаш годишно за да се утврди можното враќање на оштетување.

2.10. Резервирања и неизвесни обврски

Резервирањата се признаваат кога Групацијата има сегашна законска или конструктивна обврска како резултат на изминати настани и е веројатно дека ќе настане одлив на средства со цел да се подмири оваа обврска и кога е можно да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

Резервирањата се мерат и евидентираат како најдобра можна проценка на износот кој е потребен да се подмири сегашната обврска на датумот на извештајот за финансиска состојба. Проценката може да се пресмета како пондериран просек од очекуваните потенцијални исходи или, исто така, може да биде еден исход со најголема веројатност. Резервирањата се признаени во добивката или загубата на соодветен трошок кој одговара на природата на резервирањето.

За неизвесните обврски не се врши резервирање. Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минат настан и чиешто постоење ќе биде потврдено само со случување или не-случување на еден или повеќе несигурни идни настани кои не се во целост под контрола на ентитетот, или сегашна обврска кој произлегува од минат настан но не е признаена бидејќи не е веројатно дека ќе има одлив на ресурси кои вклучуваат економски користи за исплата на таа обврска или не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската.

2.11. Акционерски капитал

Обичните акции се класифицирани во акционерскиот капитал.

2.12. Сопствени акции

Кога Друштвото или подружницата купуваат сопствени акции, износот кој е платен, вклучувајќи ги и директните променливи трошоци (намалени за данок на добивка), е намален од запишаниот капитал на акционерите на Друштвото како сопствени акции се додека акциите не се отповикани или повторно издадени. Кога сопствените акции повторно се издаваат состојбата на сопствени акции се намалува за вредноста по која што се купени акциите, а се зголемува капиталот, додека добивката или загубата

се признаваат во капиталот (Задржана добивка). Трансакциите поврзани со сопствените акции се евидентираат на денот на трансакцијата.

2.13. Останати резерви

Согласно локалната законска регулатива, членките на Групацијата беа обврзани да издвојуваат минимум 15 проценти од нето добивката за годината како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една петтина од основната главнина. Со измените на Законот за трговски друштва во сила од 1 јануари 2013 година членките на Групацијата се обврзани да издвојуваат минимум 5 проценти од нето добивката за годината според локалните општоприфатени сметководствени принципи, како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина (види белешка 16). Овие резерви се наменети за покривање на загуби и не се распределуваат на акционерите, освен во случај на банкротирање на членките на Групацијата.

2.14. Приходи

Приходите од дадени услуги и продажба на опрема (види белешка 17), се прикажани намалени за ДДВ и попусти и по елиминацијата на продажбата внатре во Групацијата. Приходите се признаваат кога износот на приходот може веродостојно да се измери, и кога е веројатно дека ќе настане прилив на идни економски користи во Групацијата сите останати специфични критериуми за признавање од МСС 18 за продажбата на производи и давањето на услуги се исполнети за давањето на секоја од услугите на Групацијата и продажбата на производи.

На купувачите на Групацијата им се доделуваат поени за лојалност (кредитни поени) врз основа на користењето на услугите на Групацијата, вклучувајќи го и навременото плаќање на фактурите. Наградите за лојалност можат да се акумулираат и искористат со цел да се

остварат идни придобивки (пр. Телефони, телекомуникациска опрема и сл.) од операторите на Групацијата. Кога купувачите ќе ги заработат нивните кредитни поени, објективната вредност на заработените кредитни поени се одзема од фактурираниот приход на купувачот, и се признава во Останати обврски (Одложен приход). При искористувањето (или истекувањето) на поените, Одложениот приход се ослободува во приход како што купувачот го искористува (или откажува) неиспорачаниот елемент од пакетот.

Приходите од оперативен наем се признаваат на праволиниска основа во текот на периодот во кој се дава услугата.

2.14.1. Приходи од фиксна и мобилна телефонија

Приходите произлегуваат од услуги дадени на претплатниците и останати трети лица кои ја користат телекомуникациската мрежа и од продажба на опрема.

Договорите со претплатниците вообичаено вклучуваат продажба на опрема, месечна претплата и реализиран говорен, интернет, податочен или мултимедијален сообраќај. Групацијата ги смета различните елементи на ваквите договори како поединечни приходи и го признава секој од овие приходи користејќи го методот на остаточна вредност. Овие елементи се идентификувани и поделени, бидејќи истите имаат самостојна вредност и се продаваат и одделно освен во пакет. Затоа Групацијата признава приход за сите овие елементи користејќи го методот на остаточна вредност при што вредноста земена во предвид за алоцирање на поодделните елементи е еднаква на вкупната вредност земена во предвид минус објективната вредност на неискористените елементи.

Групацијата им овозможува на купувачите теснопојасен и широкопојасен пристап до нејзината фиксна, мобилна и телевизиска мрежа. Приходите од услуги се признаваат кога услугите се дадени во согласност со договорните одредби

и услови. Приходите од сообраќај се признаваат според искористените минути и договорените надоместоци намалени за одобрените попусти, додека приходите од претплата и услуги со фиксен надомест се признаваат во периодот за кој се однесуваат.

Приходите и трошоците поврзани со продажба на телекомуникациска опрема и додатоци се признаваат кога производите се доставени, под услов да не постојат неисполнети обврски од страна на друштвото кои имаат влијание врз конечното прифаќање на договорот од страна на купувачот.

Приходите од аудио текст услуги (говорни и неговорни) се признаени на бруто основа бидејќи обезбедувањето на овие услуги преку мрежата е одговорност на Групацијата. Групацијата ја утврдува цената на овие услуги и ги сноси значајните ризици од овие услуги, во спротивно се прикажани на нето основа.

Клиентите можат да купат припејд картички за мобилен, јавни говорници и интернет („припејд картички“) кои им овозможуваат на тие претплатници да ја користат телекомуникациската мрежа за одреден временски период. Клиентите мора да платат за ваквите услуги на денот на купувањето на припејд картичката. Приходите од продажба на припејд картички се признаваат при користењето на картичките или кога рокот на користење на картичката е поминат со неискористен сообраќај.

Трети лица кои се корисници на телекомуникациската мрежа ги вклучуваат роаминг клиентите од други даватели на услуги и останати даватели на телекомуникациски услуги коишто ја користат мрежата за телефонски разговори. Овие приходи од големопродажен (дојдовен) сообраќај се признаваат во периодот на користење на мрежата. Дел од приходите најчесто се плаќаат на други оператори (интерконекции) за употреба на нивните мрежи,

каде што е применливо. Приходите и трошоците за овие телефонски разговори кои терминираат или транзитираат се прикажани на бруто основа во овие консолидирани финансиски извештаи бидејќи Групацијата е основен снабдувач на овие услуги притоа користејќи ја сопствената мрежа и слободно дефинирајќи ги цените на услугите, и се признаени во периодот на користење на мрежата.

2.14.2. Приходи од интегрирани решенија и ИТ

Договорите за мрежни услуги се состојат од инсталација и управување со комуникациски мрежи на корисниците. Приходите од говорни и услуги за податоци кои произлегуваат од таквите договори се признаваат кога услугите се искористени од страна на корисникот.

Приходите од договори за интегрирани решенија кои бараат доставување на производи и/или услуги генерално се покриени со договори со фиксни цени и приходите се признаваат врз основа на процент на довршеност земајќи го превид односот на направените трошоци за извршената работа во врска со договорот и проценетите вкупни трошоци од договорот. Приходите од продажбата на хардвер се признаваат кога ризикот од сопственоста значително ќе се пренесе на корисникот, обезбедувајќи дека не постојат неисполнети обврски кои влијаат на конечното прифаќање на договорот од страна на корисникот. Било какви трошоци во однос на овие обврски се признаваат кога соодветниот приход е признаен.

Приходите од договори за изградба се евидентираат со употреба на метода на процент на довршеност. Степенот на довршеност се утврдува врз основа на трошоците направени до тој датум во однос на проценетите вкупни трошоци. Побарувањата од договори за изградба се класификуваат во консолидираниот извештај за финансиската состојба како Побарувања од купувачи и останати побарувања.

2.15. Користи за вработените

2.15.1. Пензиски и останати краткорочни обврски кон вработените

Групацијата во текот на своето нормално работење врши исплати во корист на своите вработени за пензиско, здравствено и социјално осигурување како и персонален данок коишто се пресметуваат според важечките законски стапки кои се на сила во текот на годината врз основа на нивните бруто плати. Надоместокот за годишен одмор исто така се пресметува според локалното законодавство. Групацијата ги исплаќа овие придонеси кон државните и приватните фондови. Трошокот за овие исплати се прикажува на товар на добивката или загубата во истиот период како и трошокот за плата. Не е направено резервирање за надоместок за неискористен годишен одмор бидејќи согласно локалната законска регулатива, работодавачот е обврзан да обезбеди услови, а вработениот да го искористи годишниот одмор во рамките на една година. Ова исто така се применува како политика на Групацијата и во согласност со историските податоци вработените ги користат нивните годишни одмори во рамките на едногодишниот законски рок. Групацијата не работи со ниедна друга пензиска програма или план за пост пензиски користи и според тоа нема никаква обврска во однос на пензиите. Групацијата има законска обврска да им исплати на вработените две просечни плати во Република Македонија на денот на нивното пензионирање за кои е призната соодветна обврска во консолидираниот финансиски извештаи, мерена според сегашната вредност на две просечни плати заедно со корекциите вклучени во актуарската пресметка. Покрај законската обврска Друштвото има договорна обврска да им исплати на вработените три просечни плати во Република Македонија на датумот на нивното пензионирање според Колективниот договор меѓу Друштвото и Синдикатот на вработените во Друштвото.

Според тоа, соодветна обврска за една дополнителна плата за вработените во Друштвото е призната во консолидираниот финансиски извештаи мерена според сегашната вредност

на една просечна плата заедно со корекциите вклучени во актуарската пресметка. Обврската за дефинираната корист се пресметува на годишно ниво од страна на независни актуари со користење на методот на кредитирање на проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинираната корист е определена со дисконтирање на проценетите идни парични одливи со користење на каматни стапки на високо квалитетни обврзници, кои се деноминирани во валута во која ќе бидат платени надоместоците. Исто така, Групацијата нема обврска да обезбедува понатамошни користи на тековните и поранешните работници.

2.15.2. Бонус планови

Групацијата признава обврски и трошоци за бонуси земајќи ги предвид финансиските и оперативните резултати. Групацијата признава резервирања кога е обврзана со договор или кога има практика во минатото која резултирала во конструктивна обврска.

2.15.3. Користи поради прекин на вработувањето

Користите поради прекин на вработувањето се исплаќаат во случај кога престанува работниот однос на вработениот пред датумот на неговото нормално пензионирање, или доколку вработениот прифати доброволно прекинување на работниот однос во замена за овие користи. Групацијата ги признава користите поради прекин на вработувањето доколку престане работниот однос на вработените врз основа на детален формален план без можност за отповикување или во случај доколку Групацијата понуди опција на вработените за доброволно прекинување на работниот однос.

2.16. Маркетинг трошоци

Маркетинг трошоците се евидентираат кога ќе се случат. Маркетинг трошоците се прикажани во белешка 19.

2.17. Даноци

2.17.1. Данок на добивка

Друштвата не требаше да плаќаат данок на добивка на нивната добивка пред оданочување (заработена од 1 јануари 2009 година) се додека таа добивка не беше распределена во форма на дивиденда или во други форми на распределување на добивката. Доколку беше исплатена дивиденда, требаше да се плати 10% данок на добивка во моментот на исплата на дивидендата, без разлика дали исплатата е во парична или непарична форма, на странски нерезидентни правни лица, и странски и домашни физички лица. Дивидендите исплатени на резидентни правни лица беа изземени од плаќање данок. Освен на распределбата на дивиденди, данок се плаќаше и на непризнаени трошоци направени во таа фискална година, намалени за износот на даночните ослободувања и други даночни олеснувања (види белешка 2.17.3).

Во јануари 2014 година беше изменет Законот за данок на добивка со што данокот на добивка се плаќа во моментот на распределување на дивидендата без оглед на сопственичката структура. Во согласност со овие измени коишто се применливи од јануари 2014 година, данокот на добивка во Македонија повеќе ги нема карактеристиките на даноците по задршка.

Последователно, во согласност со МСС 12, данокот на добивка којшто произлегува од исплата на дивиденди беше прикажан како обврска и трошок во периодот во кој беа објавени дивидендите, без оглед на фактичкиот датум на исплата или периодите за кои истите биле исплатени.

На 1 август 2014 година стапи на сила нов закон за данок на добивка кој се применува од 1 јануари 2015 година за нето добивката за 2014 година, со кој основницата за пресметка на данокот на добивка е префрлена од концептот на “распределување” на добивката на добивка пред оданочување. Во согласност со одредбите на новиот закон, даночната основница е добивката којашто е остварена во текот на фискалната

година зголемена за непризнаените трошоци и намалена за даночно ослободените приходи (односно дивиденди за кои плаќачот веќе бил оданочен), при што стапката на данокот на добивка изнесува 10%. Во согласност со овие измени данок на добивка за годината беше пресметан и евидентиран во Консолидираниот извештај за сеопфатна добивка за 2014 година.

2.17.2. Одложен данок

Поради измените во македонското даночно законодавство во сила од 1 јануари 2009 година, даночната стапка за нераспределената добивка беше практично намалена на нула, бидејќи данок се плаќа само кога се распределува добивката. Согласно со МСС 12.52А, одложените даночни средства и обврски треба да се мерат до користење на стапката на нераспределена добивка. Ова резултираше со анулирање на салдата на дел од одложените даночни средства и сите одложени даночни обврски на 31 декември 2009 година и анулирање на сите одложени даночни средства на 31 декември 2010 година. Во согласност со барањата на СОС 25, Групацјата го евидентираше влијанието на оваа промена во добивката или загубата за 2009 и 2010 година, соодветно.

На 1 август 2014 година стапи на сила нов закон за данок на добивка кој ќе се применува од 1 јануари 2015 година за нето добивката за 2014 година, со кои основницата за пресметка данокот на добивка е префрлена од концептот на “распределување” на добивката на добивка пред оданочување. Во согласност со одредбите на новиот закон, даночната основница е добивката којашто е остварена во текот на фискалната година зголемена за непризнаените трошоци и намалена за признаените приходи (односно дивиденди за кои плаќачот веќе бил оданочен), при што стапката на данокот на добивка изнесува 10%.

Во согласност со новиот закон за данок на добивка, беше пресметан одложен данок и прикажан во Консолидираниот извештај за сеопфатна добивка за 2014 година.

Одложениот данок се признава според методот на обврски во консолидираниите финансиски извештаи, за износот на привремените разлики помеѓу сегашната вредност на средствата и обврските за цели на финансиско известување и вредноста користена за даночни цели. Одложен данок не се пресметува доколку произлегува од иницијално признавање на средство или обврска од трансакција, која не е деловна комбинација и која во времето на признавање нема влијание ниту врз сметководствената ниту врз даночната добивка. Одложениот данок е пресметан користејќи ја стапката на данокот на добивка која е донесена или значително донесена на денот на финансиските извештаи и се очекува да е применлива кога одложените даночни средства се реализирани или кога одложените даночни обврски се платени.

Одложени даночни средства се признаваат кога постои веројатност дека идни оданочиви добивки (или поврат на одложени даночни обврски) ќе настанат, во кој случај тие средства ќе може да се искористат.

Побарувањата и обврските од одложени даноци на добивка се пребиваат кога има законско право за пребивање на тековни даночни средства со тековни даночни обврски и кога побарувањата и обврските од одложените даноци од добивка се поврзани со даноци на добивка кои се наплатуваат од страна на истата даночна власт од даночен ентитет или различни даночни ентитети кога постои намера салдата да се исплатат на нето основа.

2.17.3. Данок на непризнаени трошоци

Според претходниот закон за данок на добивка, применлив за нето добивката за 2013 година, на крајот на фискалната година друштвата беа должни да платат данок на непризнаени трошоци, без оглед на нивните финансиски резултати. Основница беа трошоците кои не спаѓаат во делокругот на дејноста на друштвото, односно непризнаени трошоци (трошоци за репрезентација, подароци, и сл.) намалени за даночното ослободување и други даночни

олеснувања. Данокот на непризнаени трошоци беше признат во Добивката или загубата (Останати оперативни трошоци) наспроти Останати даноци. Со новиот закон за данок на добивка од 1 август 2014, кој е применлив на нето добивката за 2014 основницата за пресметка данокот на добивка е префрлена од концептот на “распределување” на добивката, на добивка пред оданочување и оданочувањето на непризнаени трошоци (намалени за даночните ослободувања) е сега дел од даночната основа и е во рамките на позицијата Данок на добивка во Добивката или загубата. Даночната основа е дефинирана како добивка генерирана во тековната година зголемена за непризнаени трошоци и намалена за даночно ослободени приходи (односно дивиденди за кои плаќачот веќе бил оданочен), при што стапката на данокот на добивка изнесува 10% (види белешка 8).

2.18. Наеми

2.18.1. Оперативен наем - Групацјата како наемодавател

Средствата дадени под наем на клиенти преку оперативни наеми се вклучени во Недвижности, постројки и опрема во консолидираниот извештај за финансиска состојба. Тие се амортизираат во текот на нивниот корисен век на конзистентна основа со слични основни средства. Приходите од наем се признаваат на праволиниска основа за време на траење на наемот.

2.18.2. Оперативен наем - Групацјата како наемател

Трошоците кои произлегуваат од оперативен наем се признаваат во добивката или загубата на праволиниска основа за време на траење на наемот.

2.19. Добивка по акција

Добивка по акција се пресметува со делење на добивката кој се однесува на имателите на акции на Друштвото за периодот со просечниот број на важечки обични акции.

2.20. Дистрибуција на дивиденда

Дивидендите се признаваат како обврска, при што се намалува капиталот, во финансиските извештаи на Групацјата во периодот кога се одобрени од страна на акционерите на Друштвото.

2.21. Сегменти

Оперативните сегменти на Групацјата се базираат на деловните сегменти, фиксен и мобилен, што е во согласност со интерните извештаи доставени до главниот извршен носител на одлуки. Главниот извршен директор (ГИД) кој добива совети од Менаџмент Колегиум на Групацјата (МКГ) на Друштвото. ГИД е одговорен за алокација на ресурсите, и оценување на остварувањата на оперативните сегменти. Сметководствените политиките и принципите на мерење на оперативните сегменти се исти со тие на Групацјата, опишани во делот Значајни сметководствени политики (види белешка 2). Во финансиските извештаи известувањето за сегментите на Групацјата се врши на начин којшто е конзистентен со интерното известување. Двата оперативни сегменти, фиксен и мобилен се претставени главно од двата посебни правни ентитети, Македонски Телеком АД – Скопје, и Т-Мобиле АД Скопје, соодветно.

Приходите на оперативните сегменти вклучуваат приходи од надворешни корисници како и внатрешниот приход генериран од останатите сегменти. Оперативните сегменти, како два посебни правни ентитети, фактурираат приходи за услугите дадени на другите сегменти исто како за надворешните корисници.

Резултатите на Оперативните сегменти ГИД и МКГ ги надгледуваат преку ЕБИТДА (добивка пред камата, данок на добивка и амортизација), која од страна на Групацјата е дефинирана како Оперативна добивка без трошок за амортизација. ГИД и МКГ не ги надгледуваат средствата и обврските на ниво на сегменти.

Друг важен клучен индикатор за остварувањето што се надгледува на ниво на сегментите се капиталните издатоци (Сарех), кои се определени како зголемувања на Недвижности, постројки и опрема и на Нематеријалните средства.

2.22. Споредбени информации

Со цел да се одржи конзистентност со прикажувањето во тековната година одредени ставки може да се рекласифицирани за цели на споредливост. Материјални промени во образложенијата, ако ги има, се детално опишани во соодветните белешки.

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИОТ РИЗИК

3.1. Финансиски фактори на ризик

Групацјата не применува сметководство за заштита од ризик на своите финансиски инструменти, сите добивки и загуба, освен финансиските средства класифицирани како расположливи за продажба кои се признаваат во останата сеопфатна добивка. Во основа Групацјата е изложена на кредитен ризик поврзан со нејзините финансиски средства и ризици од движењето на курсевите, каматните стапки и пазарните цени, кои влијаат на објективната вредност и/или паричните текови што произлегуваат од финансиските средства и обврски. Управувањето со финансискиот ризик има за цел да ги ограничи овие пазарни и кредитни ризици преку континуирани оперативни и финансиски активности.

Деталните објаснувања на ризиците, управувањето со истите како и сензитивните анализи се дадени подолу. Сензитивните анализи вклучуваат потенцијални промени во добивката пред оданочување. Потенцијалните влијанија кои се обелоденети (намалени за данокот) се исто така применливи на капиталот и резервите на Групацјата.

3.1.1. Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик дека објективната вредност или вредноста на идните парични текови на финансискиот инструмент ќе варираат како резултат на промени во пазарните цени” и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици.

Бидејќи голем дел од приходите и расходите на Групацијата се во денари, функционалната валута на Друштвото и сите ентитети во рамките на Групацијата е денарот, и како резултат на тоа целта на Групацијата е да се сведе на минимум нивото на финансиски ризик во поглед на денарот.

За презентирање на пазарните ризици, МСФИ 7 бара сензитивни анализи кои ги покажуваат ефектите од хипотетичните промени на релевантните варијабли на ризикот врз добивката или загубата и акционерскиот капитал. Периодичните влијанија се утврдуваат со поврзување на хипотетичните промени во варијаблиите на ризикот врз состојбата на финансиските инструменти на датумот на извештајот за финансиска состојба. Состојбите на датумот на извештајот вообичаено се репрезентативни за годината, како целина, затоа влијанијата се пресметуваат со користење на состојбите на крајот на годината претпоставувајќи дека состојбите биле конзистентни во текот на периодот на известување. Методите и претпоставките кои се користат во сензитивните анализи, се ажурирани да ја одразуваат тековната економска ситуација.

а) Валутен ризик

Функционална валута на Друштвото и Групацијата е македонскиот денар.

Изложеноста на валутен ризик е поврзана со поседување на депозити во банки кои се деноминирани во странска валута и од оперативни активности на приходи од и плаќања кон меѓународни телекомуникациски оператори

како и издатоците за недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства коишто произлегуваат од обврски кон добавувачи од странски земји.

Девизната валута од која произлегува овој ризик првенствено е ЕУР. Групацијата користи парични депозити во странски валути претежно во ЕУР и парични депозити во МКД со девизна клаузула со цел заштита од странски валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките. Групацијата управува со изложеноста на ризик од курсни стапки преку одржување на повисок износ на депозити во ЕУР како докажана стабилна валута.

Сензитивната информација за валутниот ризик која се бара според МСФИ 7 е ограничена на ризиците коишто произлегуваат од финансиски инструменти деноминирани во валути кои се различни од функционалната валута во која се мерат.

На 31 декември 2014 година, доколку МКД би бил 1% послаб или посилен во споредба со ЕУР, на нето основа добивката би била пониска или повисока за МКД 6.635 илјади, соодветно. На 31 декември 2013 година, доколку МКД би бил 1% послаб или посилен во споредба со ЕУР, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 9.139 илјади, соодветно. На 31 декември 2014 година, доколку МКД би бил 10% послаб или посилен во споредба со УСД, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 2.959 илјади соодветно. На 31 декември 2013 година, доколку МКД би бил 10% послаб или посилен во споредба со УСД, на нето основа добивката би била повисока или пониска за МКД 5.462 илјади соодветно.

б) Каматен ризик

Каматниот ризик е ризик дека објективната вредност или идните парични текови на финансискиот инструмент ќе се променат како резултат на промени во каматните стапки на пазарот.

Промената во каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Групацијата го минимизира каматниот ризик преку дефинирање на фиксни каматни стапки во периодот на валидност на определени финансиски инвестиции. Од друга страна, орочените депозити можат да бидат предвреме повлечени бидејќи договорите содржат одредба дека банката ќе пресмета и исплати камата по каматна стапка која е важечка на најблискиот период на доспевање на депозитот и во согласност со каматната стапка наведена во понудата.

Доколку значајно се зголемат пазарните каматни стапки, депозитот може да биде повлечен и заменет со нов депозит со поповолни каматни стапки за Групацијата со најниски можни трошоци.

Инвестициите се ограничени на форми на финансиски инвестиции со релативно низок ризик во очекување на објективен принос во однос на претпоставениот ризик.

Групацијата нема каматоносни обврски, но има ризик од каматните стапки во поглед на паричните депозити во банки и заемите кон вработените. Групацијата нема политика за заштита од каматниот ризик. Промените кај пазарните каматни стапки влијае врз каматата добиена од депозитите во банки.

На 31 декември 2014 година, Групацијата имаше депозити во износ од МКД 2.854.511 илјади (вклучувајќи и депозити по видување) и парични средства во банки, при што пораст од 1 % на пазарните каматни стапки ќе предизвикало зголемување (*ceteris paribus*) од МКД 28.545 илјади на каматата која се добива на годишно ниво, додека слично намалување би предизвикало исто такво намалување во добиената камата. На 31 декември 2013 година,

Групацијата имаше депозити во износ од МКД 2.957.481 илјади (вклучувајќи и депозити по видување) и парични средства во банки, при што пораст од 1% на пазарните каматни стапки ќе предизвикало зголемување (*ceteris paribus*) од приближно МКД 29.575 илјади на каматата која се добива на годишно ниво, додека слично намалување би предизвикало исто такво намалување во добиената камата.

в) Друг ценовен ризик

Инвестициите на Групацијата се во акционерски капитал на други ентитети што јавно тргуваат на македонската берза, како на официјалниот така и на редовниот пазар. Раководството постојано го следи портфолиото на инвестициите во акционерски капитал врз основа на фундаментални и технички анализи на акциите.

Сите одлуки за купување и продавање ги одобруваат соодветните тела на Друштвото.

Во согласност со стратегијата на Групацијата, инвестициите во рамките на портфолиото се чуваат до моментот кога ќе се создадат поволни услови на пазарот за продажба на истите.

Како дел од презентирањето на пазарните ризици, МСФИ 7 исто така бара обелоденувања за тоа како хипотетичките промени во варијаблите на ризикот влијаат на цената на финансиските инструменти. На 31 декември 2014 и 31 декември 2013 година Групацијата има инвестиции кои би можеле да бидат засегнати од варијаблите на ризикот како што се берзанските цени.

На 31 декември 2014 година Групацијата има МКД 44.549 илјади инвестиции во акционерски капитал на други ентитети кои што јавно се тргуваат на македонската берза, при што пораст од 20% на пазарните цени би предизвикал (*ceteris paribus*) добивка од МКД 8.910 илјади, додека слично намалување би предизвикало исто таква загуба во добивката или загубата. Износот на инвестиции во акционерски капитал на други

ентитети кои јавно се тргуваат на македонската берза на 31 декември 2013 година изнесува МКД 43.762 илјади, при што пораст од 20% на пазарните цени би предизвикал (*ceteris paribus*) добивка од МКД 8.752 илјади, додека слично намалување би предизвикало исто таква загуба во добивката за годината.

3.1.2. Кредитен ризик

Кредитен ризик се дефинира како ризик дека една страна на финансиски инструмент ќе предизвика финансиска загуба за другата страна со тоа што нема да исполни одредена обврска. Групацијата е изложена на кредитен ризик од своите оперативни активности и од одредени финансиски активности.

Ограничувањата на соработниците се одредуваат врз основа на доставените банкарски гаранции во согласност со пазарните услови на оние банки кои сакаат да издадат банкарска гаранција.

Вкупниот износ на банкарските гаранции кои ќе бидат обезбедени треба да го покрие износот на проектираните слободни парични средства на Групацијата.

Во однос на финансиските активности трансакциите примарно се склучуваат со соработници (банки) кои имаат кредитен рејтинг од најмалку BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг) или каде што соработникот има доставено банкарска гаранција каде што банката гарант треба да биде со кредитен рејтинг од BBB+ (или еквивалентен кредитен рејтинг).

Во случај кога расположливите средства на Групацијата го надминуваат вкупниот износ на добиени банкарски гаранции спомнати погоре, финансиското инвестирање на расположливите парични средства се врши во согласност со проценката на банкарскиот ризик базиран на CAEL методологијата како индиректен систем на оценување.

Одлуките за депонирање се прават врз основа на

следните приоритети:

- Да се депонира во банки (банки со кои Дојче Телеком АД најчесто соработува, доколку е возможно) со обезбедена банкарска гаранција од банките со најдобар рејтинг и најдобар квалитет на банкарска гаранција.
- Да се депонира во банки со обезбедена банкарска гаранција од банки со понизок рејтинг и послаб квалитет на банкарската гаранција.
- По усогласување и договор со матичното друштво овие правила може да бидат променети за да се обезбеди целосна покриеност на кредитниот ризик. Доколку вкупниот износ на депозити не може да се пласира во банки покриени со банкарска гаранција со најмалку BBB+ рејтинг (или еквивалентен кредитен рејтинг), тогаш депозитите ќе се пласираат во локални банки без банкарска гаранција.

Процесот на управување со кредитни ризици од оперативни активности вклучува превентивни мерки како што се проверка на кредибилитет и превентивни забрани, корективни мерки во текот на законските односи како на пример активности за опоменување и исклучување, соработка со агенции за наплата и наплата по законски односи како што се процеси на тужење, судски постапки, вклучување на извршната единица и факторинг. Задоцнетите плаќања се следат преку постапка за проследување на долг врз основа на видот на корисникот, кредитната класа и износот на долгот.

Кредитниот ризик се контролира преку проверка на кредибилитет - што утврдува дека корисникот нема долг и кредитната вредност на корисникот и преку превентивни забрани - што го утврдува кредитниот лимит врз основа на претходните приходи од сообраќај генерирани од корисникот. Групацијата нема значајна концентрација на кредитен ризик кон поединечна странка или кон група на странки кои имаат слични карактеристики.

Процедурите на Групацијата обезбедуваат на перманентна основа дека продажбата се извршува на корисници со соодветна кредитна

историја и дека не се надминува лимитот за изложување на кредитен ризик.

Максималната изложеност на кредитен ризик е презентирана преку сегашната вредност на финансиските средства во Консолидираниот извештај за финансиска состојба.

Последователно на тоа, Групацијата смета дека нејзината максимална изложеност на кредитен ризик е претставена со износот на побарувањата намалени за признаената исправката на вредноста и износот на депозитите во банки на денот на извештајот за финансиска состојба.

Најголемата вредност на депозит во 2014 година е МКД 300.000 илјади деноминирани во ЕУР 4.876 илјади (2013: МКД 430.579 илјади деноминирани во ЕУР 7.000 илјади).

Дополнително Групацијата има депозити во 1 домашна банка (2013: 1 домашна банка).

Групацијата има обезбедено залог (гаранција) што го намалува кредитниот ризик за нивото на депонираниот износ во соодветната банка.

3.1.3. Ризик за ликвидност

Ризикот за ликвидност е ризик дека ентитетот може да најде на тешкотии за подмирување на обврските поврзани со финансиските обврски.

Ризик за ликвидност се дефинира како ризик дека Групацијата нема да биде во можност навремено да ги подмири или исполни своите обврски.

Инвестициското портфолио треба да остане доволно ликвидно со цел да се задоволат сите оперативни барања кои можат разумно да се предвидат. Ова е постигнато со структурирање на портфолиото така да финансиските инструменти доспеваат истовремено со потребата од парични средства за задоволување на предвидените потреби.

Политика на Групацијата е да одржува вишок на парични средства и еквиваленти на паричните средства за подмирување на обврските во догледна иднина. Секој вишок на парични средства е депониран во комерцијалните банки.

Процесот за управување со ликвидноста на Групацијата вклучува предвидување на паричните текови од главните валути и разгледување на нивото на потребните ликвидни средства земајќи ги предвид податоците од бизнис планот, наплатите и одливот. Месечните, полугодишните и годишните парични проекции се изготвуваат и ажурираат на дневна основа од страна на Секторот за корпоративни финансии.

Табелите подолу ги прикажуваат обврските на 31 декември 2014 и 2013 година според преостанатите договорни рокови на доспевање. Износите наведени во табелата за доспевање се договорните недисконтирани парични текови. Таквите недисконтирани парични текови се разликуваат од износите вклучени во извештајот за финансиска состојба бидејќи износот во извештајот за финансиска состојба е врз основа на дисконтирани парични текови. Бидејќи финансиските обврски се плаќаат од паричните текови генерирани од редовно работење, анализата за доспеаност на финансиските средства на крајот на периодот на известување (во споредба со финансиските обврски) не би била корисна, затоа не е вклучена во табелите подолу.

Структурата на финансиските обврски на Групацијата според доспеаноста заклучно со 31 декември 2014 година е како што следи:

Во илјади денари	Вкупно	Доспеани или доспеваат за помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 12 месеци до 5 години
Обврски кон добавувачи	1.152.423	740.927	408.154	3.342	-
Обврски кон поврзани страни	574.253	553.277	20.976	-	-
Останати финансиски обврски	836.015	103.819	15.375	245.090	471.731
	<u>2.562.691</u>	<u>1.398.023</u>	<u>444.505</u>	<u>248.432</u>	<u>471.731</u>

Структурата на финансиските обврски на Групацијата според доспеаноста заклучно со 31 декември 2013 година е како што следи:

Во илјади денари	Вкупно	Доспеани или доспеваат за помалку од 1 месец	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 месеци	Од 12 месеци до 5 години
Обврски кон добавувачи	804.677	496.701	307.976	-	-
Обврски кон поврзани страни	257.465	241.327	16.138	-	-
Останати финансиски обврски	855.917	74.580	-	195.334	586.003
	<u>1.918.059</u>	<u>812.608</u>	<u>324.114</u>	<u>195.334</u>	<u>586.003</u>

3.2. Управување со капитални ризици

Целите на Групацјата при управување со капиталот е да се заштити способноста на Групацјата да работи на континуирана основа со цел да обезбеди поврат за акционерите и бенефиции за другите заинтересирани страни и да одржува оптимална структура на капитал со цел намалување на трошокот за капитал. Вкупниот капитал со кое што управува Друштвото на 31 декември 2014 година е МКД 14.057.432 илјади, според локалните општоприфатени сметководствени принципи (2013: МКД 14.239.213 илјади). Од овој износ МКД 9.583.888 илјади (2013: МКД 9.583.888 илјади) претставуваат акционерски капитал, додека МКД 958.389 илјади (2013: МКД 958.389 илјади) претставуваат законски резерви, кои не се распределуваат (види белешка 2.13).

Друштвото исто така има купено сопствени акции (види белешки 2.12 и 16.1). Трансакцијата е во согласност со локалните законски барања со стекнувањето на сопствените акции, да не се намали имотот на Друштвото под износот на основната главнина и резервите коишто, според закон или според статутот на Друштвото, не смеат да се користат за исплата на акционерите. Исто така, согласно локалните законски барања дивиденда може да биде исплатена на акционерите во износ којшто нема да ја надминува вкупно остварената добивка искажана во финансиските извештаи на Друштвото подготвени според локалните општоприфатени сметководствени принципи, зголемена за пренесената нераспределена добивка од претходните години или со резервите коишто можат да се распределуваат, односно кои резерви кои ги надминуваат законските резерви и останатите резерви определени со статутот на Друштвото. Друштвото е во согласност со сите законски барања кои се однесуваат на капиталот.

3.3. Проценка на објективна вредност

Паричните средства и еквивалентите на парични средства, побарувањата од купувачи и другите тековни финансиски средства главно се краткорочни. Поради ова, нивната сегашна вредност на денот на извештајот за финансиска состојба е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на нетековниот дел од побарувањата од купувачи ги вклучува заемите на вработени и се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек.

Финансиските средства расположливи за продажба претставуваат акции вреднувани по објективна вредност.

Објективната вредност на јавно тргуваните финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата се базира на објавената пазарна вредност на денот на извештајот за финансиска состојба.

Финансиските обврски вклучени во категоријата Обврски кон добавувачи и останати обврски, главно се краткорочни. Поради ова, нивната сегашна вредност на денот на извештајот за финансиска состојба е приближна на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на долгорочните финансиски обврски се определува користејќи техника на дисконтиран паричен тек.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

Групацјата прави проценки и претпоставки што се однесуваат на иднината. Проценките и мислењата континуирано се вреднуваат и се базираат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идни настани

за кои што се верува дека се разумни под соодветните услови. Најзначајните проценки и претпоставки се обелоденети подолу.

4.1. Корисен век на средствата

Определувањето на корисниот век на средствата се базира на историското искуство со слични средства, како и на очекуваниот технолошки развој и промените во пошироките економски или индустриски фактори. Соодветноста на проценетиот корисен век се ревидира на годишна основа или секогаш кога се појавуваат индикации за значајни промени во дадените претпоставки. Веруваме дека сметководствените проценки поврзани со одредувањето на корисниот век на средствата се значајни сметководствени проценки земајќи го во предвид тоа дека вклучуваат претпоставки за технолошкиот развој во иновативна индустрија и во голем дел зависат од инвестиционите планови на Групацјата. Понатаму, поради тоа што корисниот век на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства во рамките на вкупните средства е значителен, влијанието на било кои промени во проценките може да биде материјално за нашите финансиски позиции и резултати од работењето. На пример, кога Групацјата би го намалила просечниот корисен век на недвижностите, опремата и постројките и нематеријалните средства за 10%, тоа би резултирало во зголемување на годишниот трошок за амортизација во приближен износ од МКД 303.894 илјади (2013: МКД 334.218 илјади). Види белешка 11 и 12 за промените направени во корисниот век во 2014 година.

Групацјата постојано воведува нови услуги и платформи вклучувајќи, но не и ограничувајќи се на Универзален мобилен телекомуникациски систем (UMTS) и LTE технологија, базирани на широкопојасни услуги во мобилните комуникации како и поставување на оптички кабли во работењето на фиксната телефонија. Во случај на воведување на вакви нови услуги,

Групацијата спроведува ревизија на корисниот век на веќе постоечките платформи, но во најголемиот број случаи овие сервиси се дизајнирани да коегзистираат со постоечките платформи, без да предизвикаат промени кај новите технологии. Последователно, корисниот век на постоечките платформи вообичаено не треба да се скратува.

Во 2012 година Друштвото спроведе ревизија на корисен век на ниво на средство кој произлезе од проектот на Друштвото за PSTN миграција, што генерално резултираше со скратување на нивниот корисен век. Во јануари 2014 година Друштвото изврши миграција на последниот PSTN претплатник со што го заврши проектот за PSTN миграција (види белешка 10).

4.2. Можни оштетувања на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Ние го проценуваме оштетувањето на препознатливи недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства секогаш кога постои причина за верување дека сегашната вредност значително ја надминува надоместувачката вредност и таму каде што се очекува оштетување на вредноста. Износот на надоместувачката вредност примарно се добива по пат на пресметка на употребна вредност, при која се користи широк спектар на претпоставки и фактори кои влијаат на истите. Покрај другото, ги земаме во предвид идните приходи и расходи, технолошката застареност, дисконтинуитет во услугите и други промени на околности кои можат да доведат до оштетување. Доколку со методот на употребна вредност е утврдено оштетување, се утврдува и објективна вредност намалена за трошоците за продажба (ако можат да се утврдат), за да се пресмета точниот износ на оштетувањето. Земајќи во предвид дека ова се врши врз основа на проценки и мислења,

вредноста на можните оштетувања може да биде значително различна од онаа којашто е добиена по пат на овие калкулации.

Раководството има извршено тестирање на оштетување базирано на проекцијата за десет години на паричните текови и стапката на постојан раст од 2% (2013: 2%) за да се утврди остаточната вредност после десет години. Дисконтната стапка која се користеше беше 9,36% (2013: 9,64%). Тестот не резултираше со загуби од оштетување. Раководството верува дека ниедна разумно можна промена во која било од горенаведените клучни претпоставки нема да предизвика сегашната вредност на единиците што генерираат парични средства значително да ја надмине својата надоместувачка вредност.

4.3. Можни исправки на побарувања од купувачи и останати побарувања

Ние пресметуваме исправка на вредност на спорни побарувања базирајќи се на проценетите загуби кои произлегуваат од неможноста на корисниците да ги извршат плаќањата. За најголемите купувачи, странските купувачи и за корисници кои се во постапки за стечај и ликвидација исправката е пресметана на индивидуална основа, додека за останатите купувачи е пресметана на портфолио основа, која се базира на доспеаноста на побарувањата и минатото искуство со отпишување на побарувањата, кредитната способност на корисниците и неодамнешните промени на условите на плаќање (види белешка 2.4.1 (б)).

Овие фактори се разгледуваат периодично, и кога е потребно се вршат промени во пресметката. Во 2014 година Групацијата спроведе детална анализа на групите на купувачи на коишто се применува групна проценка за оштетување, од којашто произлезе понатамошна промена на соодветните стапки на исправка поради различно однесување на купувачите при

плаќање, што резултираше со нови стапки за исправка на побарувањата во 2014 година. Ако финансиската состојба на нашите корисници се влошува, тековните отписи на побарувањата можат да бидат и повисоки од очекуваните и можат да го надминат нивото на исправки коишто се признаени досега (види белешка 3.1.2).

4.4. Резервирања

Резервирањата главно се базираат на проценка особено во правни спорови. Групацијата ја проценува веројатноста од настанување на негативен исход како резултат на минат настан, и доколку веројатноста за одлив на економски користи е оценета како поголема од 50%.

Групацијата врши резервирање за целиот износ на обврската (види белешка 2.10). Бидејќи проценката на веројатноста се врши врз основа на претпоставки, во некои случаи проценката може да не биде во согласност со евентуалниот исход на случајот. Со цел да се утврди веројатноста од негативен исход, Групацијата користи внатрешни и надворешни правни совети.

4.5. Трошоци за стекнување на претплатници

Трошоците за стекнување на претплатници примарно вклучуваат загуби од продажба на опрема (приходите и трошоците се прикажани на бруто основа) и надоместоци платени на агенти за стекнување на претплатници или задржување на постојните. Агентите на Групацијата исто така, дел од своите агенциски провизии користат за маркетинг активности за производите на Друштвото, додека определен дел од маркетинг трошоците на Групацијата можат исто така да се сметаат како дел од трошоците за стекнување на претплатници. Директните надоместоци наплатени од претплатниците за активирање или поврзување се маргинални во споредба со трошоците за стекнување. Овие приходи и трошоци се признаени кога претплатникот ќе биде приклучен на фиксната или мобилната

мрежа на Групацјата. Ваквите трошоци или приходи не се капитализирани или одложени. Овие трошоци за стекнување (загуби) се признаваат веднаш како трошоци (Останати расходи од работењето) бидејќи не се точно деливи од другите маркетинг трошоци. Вкупниот износ на трошоци за надоместоци платени на агенти во 2014 година изнесува МКД 155.753 илјади (2013: МКД 183.013 илјади).

5. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА

Во илјади денари	2014	2013
Депозити по видување	1.154.086	1.034.130
Парични средства во банки	281.749	358.102
Парични средства во благајна	14.183	11.411
	<u>1.450.018</u>	<u>1.403.643</u>

Каматната стапка на депозити по видување во банки се движи од 0,30% до 1,00% на годишно ниво (2013: 0,30% до 1,00% на годишно ниво). Овие депозити имаат рок на доспевање помал од 3 месеци.

Сегашната вредност на парични средства и еквиваленти на парични средства е деноминирана во следните валути:

Во илјади денари	2014	2013
МКД	1.213.425	1.079.025
ЕУР	209.039	250.327
УСД	27.492	74.210
Останато	62	81
	<u>1.450.018</u>	<u>1.403.643</u>

Во продолжение е прегледот на депозити по видување и парични средства во банки со банкарска гаранција по кредитен рејтинг на гарантот (види белешка 3.1.2):

Во илјади денари	2014	2013
Кредитен рејтинг на Гарантот: А	1.395.258	1.332.230
	<u>1.395.258</u>	<u>1.332.230</u>

Во продолжение е прегледот на депозити по видување и парични средства во банки по кредитен рејтинг, во локални банки без банкарска гаранција (види белешка 3.1.2):

Во илјади денари	2014	2013
Кредитен рејтинг на Гарантот: BBB-	344	2.146
Кредитен рејтинг на Гарантот: BB+	-	117
Кредитен рејтинг на Гарантот: BB-	17.888	37.970
Кредитен рејтинг на Гарантот: B-	22.095	18.364
Депозити по видување во локални банки без кредитен рејтинг	250	1.405
	<u>40.577</u>	<u>60.002</u>

Кредитниот рејтинг во прегледот погоре го претставува кредитниот рејтинг на локалната банка или кредитниот рејтинг на матичната банка доколку не е расположлив кредитен рејтинг за локалната банка.

6. ДЕПОЗИТИ ВО БАНКИ

Депозитите во банки претставуваат парични средства во реномирани домашни банки, со каматни стапки од од 1,45% до 1,70% годишно (2013: 2,35% годишно) и со доспеаност од 3 до 12 месеци.

Сегашната вредност на депозитите во банки е деноминирана по валути како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
МКД	962.388	664.689
ЕУР	456.288	900.560
	<u>1.418.676</u>	<u>1.565.249</u>

Во продолжение е прегледот на депозити во банки по категории и по кредитен рејтинг на Гарантот (види белешка 3.1.2):

Во илјади денари	2014	2013
Кредитен рејтинг на Гарантот: А	1.418.676	1.565.249
	<u>1.418.676</u>	<u>1.565.249</u>

7. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

Во илјади денари	2014	2013
Побарувања од купувачи - домашни	4.135.382	3.986.043
Намалено за: исправка на вредноста	(1.748.663)	(1.748.145)
Побарувања од купувачи-домашни-нето	2.386.719	2.237.898
Побарувања од купувачи-странски	126.231	101.725
Намалено за: исправка на вредноста	(12.776)	-
Побарувања од купувачи-странски-нето	113.455	101.725
Побарувања од поврзани страни	576.788	455.319
Заеми дадени на трети страни	3.533	3.518
Намалено за: исправка на вредноста	(3.533)	(3.518)
Заеми дадени на трети страни - нето	-	-
Заеми за вработени	101.703	108.247
Останати побарувања	16.114	13.900
Финансиски средства	3.194.779	2.917.089
Аванси дадени на добавувачи	120.564	123.564
Намалено за: исправка на вредноста	(62.923)	(62.923)
Аванси дадени на добавувачи - нето	57.641	60.641
Претплати и пресметани приходи	531.904	527.538
	<u>3.784.324</u>	<u>3.505.268</u>
Намалено за нетековен дел: Заеми за вработени	(83.369)	(88.489)
Намалено за нетековен дел: Побарувања од купувачи - домашни	(280.018)	(265.188)
Тековен дел	<u>3.420.937</u>	<u>3.151.591</u>

Побарувањата од поврзани страни претставуваат побарувања од Групацијата Маџар Телеком и Групацијата Дојче Телеком (види белешка 29).

Заемите за вработените се обезбедени со хипотека на недвижност или меница.

Заеми дадени на трети страни претставува заем со референтната каматна стапка на 6 месечен ЕУРИБОР со маргина од 0,3%. Заемите одобрени за вработените имаат каматна стапка од 4,55% годишно (2013: 6,25% и 9,45% годишно).

Нетековниот дел од Заеми за вработени претставува побарувања кои се со датум на доспевање до 14 години од денот на извештајот за финансиска состојба. Нетековниот дел од Побарувања од купувачи претставува побарувања кои се со датум на доспевање до 4 години од денот на извештајот за финансиска состојба.

На 31 декември 2014 година за побарувањата од домашни купувачи во износ од МКД 2.103.291 илјади (2013: МКД 2.030.553 илјади) има исправка на вредноста. Старосната структура на овие побарувања е како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
Помалку од 30 дена	195.732	176.999
Помеѓу 31 и 180 дена	153.403	102.749
Помеѓу 181 и 360 дена	78.692	106.859
Повеќе од 360 дена	1.675.464	1.643.946
	<u>2.103.291</u>	<u>2.030.553</u>

На 31 декември 2014 година побарувањата од домашни купувачи во износ од МКД 236.337 илјади беа застарени но за нив нема исправка (2013: МКД 315.233 илјади). Тие главно се однесуваат на корисници на услуги за интерконекција кои се проценуваат на индивидуална основа во согласност со минатото искуство на Групацијата и сегашните очекувања, како и на деловни корисници и државни институции кои припаѓаат во одредена категорија и согласно старосна структура и се застарени но нема исправка, врз основа на минатото искуство за однесувањето на купувачите при плаќање (види белешка 2.4.1 и 4.3).

Анализата на овие застарени побарувања од домашни купувачите е дадена подолу:

Во илјади денари	2014	2013
Помалку од 30 дена	104.455	137.659
Помеѓу 31 и 60 дена	44.683	73.285
Помеѓу 61 и 90 дена	31.915	32.085
Помеѓу 91 и 180 дена	19.881	40.729
Помеѓу 181 и 360 дена	31.295	16.800
Повеќе од 360 дена	4.108	14.675
	<u>236.337</u>	<u>315.233</u>

Вкупниот износ на исправката на вредност за побарувања од домашни купувачи е МКД 1.748.663 илјади (2013: МКД 1.748.145 илјади). Од оваа вредност, МКД 1.538.064 илјади (2013: 1.529.364 илјади) се однесуваат на исправка според старосна структура на спомнатите побарувања, додека вредноста од МКД 47.339 илјади (2013: МКД 48.663 илјади) се побарувања од купувачи во стечај и ликвидација за кои има исправка за целата нивна вредност. Дополнително Групацијата има исправка на вредноста на индивидуална основа на одредена група клиенти во износ од МКД 163.260 илјади (2013: МКД 170.118 илјади). Вкупниот износ на исправката на побарувања од странски купувачи е МКД 12.776 илјади (2013: нема).

Износот на исправка главно е резултат на побарувања кои се доспеани повеќе од 720 дена. Вкупната вредност на побарувањата за кои е направена исправка за целата нивна вредност е МКД 1.557.900 илјади (2013: МКД 1.528.362 илјади). Овие побарувања се главно од купувачи кои се исклучени во две насоки, купувачи кои се демонтирани, тужени купувачи и купувачи кои веќе не ги користат услугите на Групацијата.

Објективните вредности на финансиските средства во побарувања од купувачите и останати побарувања по категории се како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
Побарувања од купувачи-домашни	2.386.719	2.237.898
Побарувања од купувачи-странски	113.455	101.725
Побарувања од поврзани страни	576.788	455.319
Заеми за вработени	101.703	108.247
Останати побарувања	16.114	13.900
	<u>3.194.779</u>	<u>2.917.089</u>

Движење на исправката на вредност на сомнителни и спорни побарувања од домашни купувачи:

Во илјади денари	2013	2012
Исправка на вредност на 1 јануари	1.748.145	1.719.381
Трошок во текот на годината	41.999	59.236
Отпис	(28.705)	(30.472)
Исправка на вредноста на 31 декември	<u>1.761.439</u>	<u>1.748.145</u>

Во 2013 и 2014 година нема движење на исправката на вредноста на аванс дадени на добавувачи.

Побарувањата за кои има исправка на вредност се отпишуваат кога нема очекување за дополнителни приливи.

На 31 декември 2014 година за побарувањата од странски купувачи има исправка на вредноста во износ од МКД 12.776 илјади (2013: нема).

Старосната структура на овие побарувања е како што следи:

Во илјади денари	2014
Помалку од 30 дена	326
Помеѓу 31 и 180 дена	1.629
Помеѓу 181 и 360 дена	1.955
Повеќе од 360 дена	8.866
	<u>12.776</u>

На 31 декември 2014 година побарувањата од странски купувачи во износ од МКД 104.036 илјади (2013: МКД 62.124 илјади) беа застарени, но за нив нема исправка. Ова се однесува на купувачи од странство пресметани на индивидуална основа во согласност со минатото искуство на Друштвото и тековните очекувања.

Анализата на овие застарени побарувања за кои не е направена исправка од странски купувачи е како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
Помалку од 30 дена	25.652	9.249
Помеѓу 31 и 60 дена	11.107	22.326
Помеѓу 61 и 90 дена	25.667	22.585
Помеѓу 91 и 180 дена	25.400	470
Помеѓу 181 и 360 дена	6.684	1
Повеќе од 360 дена	9.526	7.493
	<u>104.036</u>	<u>62.124</u>

Групацијата има побарувања од домашни купувачи со изменети договорни услови со сегашна вредност од МКД 35.915 илјади (2013: МКД 69.115 илјади). За сегашната вредност на заемите и побарувањата, кои инаку би биле застарени, за кои условите биле обновени, не е направена исправка на вредноста доколку ново договорените парични текови се сметаат за сигурни.

Сегашните вредности на нетековните побарувања од купувачи и останати побарувања на Групацијата се изразени во денари.

Сегашните вредности на тековните побарувања од купувачи и останати побарувања на Групацијата се изразени во следните валути:

Во илјади денари	2014	2013
МКД	2.648.968	2.360.817
ЕУР	702.351	744.701
УСД	67.571	43.832
Останато	2.047	2.241
	<u>3.420.937</u>	<u>3.151.591</u>

Кредитниот квалитет на побарувањата од купувачите коишто не се застарени, ниту пак има исправка на вредноста за нив се проценети врз база на податоците од минатото за доцнење во плаќањето на купувачите.

Категориите за кредитниот квалитет на побарувањата од домашните купувачи коишто не се застарени, ниту пак им е извршена исправка на вредноста се како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
Група 1	1.320.702	1.027.233
Група 2	81.037	234.392
Група 3	113.997	113.444
	<u>1.515.736</u>	<u>1.375.069</u>

Категориите за кредитниот квалитет на побарувањата од странските купувачи коишто не се застарени, ниту пак има исправка на вредноста за нив, се како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
Група 1	9.419	33.191
Група 2	-	6.410
	<u>9.419</u>	<u>39.601</u>

Група 1 - Корисници во фиксната телефонија коишто во просек вршат плаќање на нивните сметки пред истекот на рокот за плаќање и корисници во мобилната телефонија без исклучувања во последните 12 месеци.

Група 2 - Корисници во фиксната телефонија коишто во просек вршат плаќање на нивните сметки на денот на истекот на рокот за плаќање и корисници во мобилната телефонија до 3 исклучувања во последните 12 месеци.

Група 3 - Корисници во фиксната телефонија коишто во просек вршат плаќање на нивните сметки по истекот на рокот за плаќање и корисници во мобилната телефонија со повеќе од 3 исклучувања во последните 12 месеци.

8. ДАНОЦИ

Почнувајќи од 1 јануари 2009 и во текот на 2010 година, Владата на Република Македонија вовеле неколку измени во Законот за данок на добивка. Според овие измени основица за пресметување на данокот на добивка беа непризнаените трошоци направени во текот на фискалната година, додека данокот на добивка се плаќаше во моментот на дистрибуција на добивката во форма на дивиденда на странски правни лица, странски и домашни физички лица. Дистрибуцијата на дивиденда меѓу домашните друштва беше ослободена од данок. Затоа, од 31

декември 2011 година до декември 2013 пресметаниот данок на непризнаени трошоци беше презентираан како дел од Останати расходи од работењето во Добивка или загуба и Останати даноци во Извештајот за финансиската состојба (види белешка 19).

Во јануари 2014 година беше изменет Законот за данок на добивка со што данокот на добивка се плаќа во моментот на распределување на дивидендата без оглед на сопственичката структура. Во согласност со овие измени коишто се применливи од јануари 2014 година, данокот на добивка во Македонија повеќе ги нема карактеристиките на даноците по задршка. Последователно, во согласност со МСС 12, данокот на добивка којшто произлегува од исплата на дивиденди беше пресметан како обврска и расход во периодот во кој беа прикажани дивиденди, без оглед на фактичкиот датум на исплата или периодите за кои биле исплатени дивидендите. Ова резултираше со признавање на расход за данок на добивка во износ од 502.623 илјади денари во првото тромесечје од 2014 година (271.615 илјади денари за Друштвото и 231.008 илјади денари за подружницата) за дивидендите распределени во 2014 година (види белешка 23).

На 1 август 2014 година стапи на сила нов закон за данок на добивка кој ќе се применува од 1 јануари 2015 година за нето добивката за 2014 година, со кои основицата за пресметка данокот на добивка е префрлена од концептот на "распределување" на добивката на добивка пред оданочување. Во согласност со одредбите на новиот закон, даночната основица е добивката којашто е остварена во текот на фискалната година зголемена за непризнаените трошоци и намалена за признаените приходи (односно дивиденди за кои плаќачот веќе бил оданочен), при што стапката на данокот на добивка изнесува 10%. Во согласност со овие измени, данокот на добивка за годината беше пресметан и прикажан во Консолидираниот извештај за сеопфатна добивка за 2014 година.

Дополнително, по измените на законот, данокот даночната основица по ставките за корекција на (непризнаените трошоци и даночни ослободувања), којшто беше презентираан како дел од Останати расходи од работењето во 2013 година, сега е прикажан како дел од расходот за данок на добивка во Консолидираниот извештај за сеопфатна добивка за 2014 година (види белешка 2.17.1 и 2.17.3).

До сега даночните власти извршија целосна даночна ревизија на Друштвото за 2005 година и за претходните години. Исто така ревизија на персоналниот данок беше извршена од даночните власти за периодот од 1 јануари 2005 година до 31 март 2006 година. Во текот на 2010 година има спроведено ревизија од страна на Управата за јавни приходи, за данок на добивка за 2008 и 2009 година, задржан данок за 2007 и 2008 и ДДВ за 2009 година. Покрај тоа, во 2011 година Управата за јавни приходи

спроведе ревизија за задржаниот данок за 2010 година и даночна ревизија на одредени договори за услуги од перспектива на трансферни цени кои беа без наоди. Во 2012 година Управата за јавни приходи спроведе даночна ревизија за ДДВ за август 2012 година во Друштвото која беше без наоди.

Во 2012 година Управата за јавни приходи изврши даночна ревизија за данок на добивка во подружницата (вклучувајќи данок на непризнаени трошоци) за периодот од 2009 до 2011 година и даночна ревизија за ДДВ за 2009 година.

Даночните власти можат во период од 5 години од датумот на поднесениот даночен извештај да извршат ревизија и да утврдат дополнителни даночни обврски и казни. Во случај на даночна евазија или даночна измама периодот на застареност може да се продолжи до 10 години. Раководството нема сознанија за околности кои би можеле да доведат до значајни материјални обврски во контекст на горенаведеното, освен оние евидентирани во консолидираните финансиските извештаи.

8.1. Побарувања за даноци

Во илјади денари	2014	2013
Побарувања за ДДВ	11.169	10.138
Останати даночни побарувања	503	502
	<u>11.672</u>	<u>10.640</u>

8.2. Обврски за даноци

Во илјади денари	2014	2013
Тековни обврски за данок на добивка	176.682	-
Обврски за ДДВ	56.215	79.826
Обврски за данок на непризнаени трошоци	-	59.709
Обврски за месечна аконтација за данок на непризнаени трошоци	-	2.215
	<u>232.897</u>	<u>141.750</u>

9. ЗАЛИХИ

Во илјади денари	2014	2013
Материјали	114.383	134.544
Трговска стока	354.801	291.747
Исправка на вредноста на залихите	(24.919)	(14.204)
	<u>444.265</u>	<u>412.087</u>

Движење на исправката на вредност на залихите:

Во илјади денари	2014	2013
Состојба на 1 јануари	14.204	10.401
Исправка на вредноста на залихите до нето продажна вредност	11.587	1.028
Намалување на вредноста на залихите	9.060	11.764
Отпис	(9.932)	(8.989)
Состојба на 31 декември	<u>24.919</u>	<u>14.204</u>

Исправката на вредноста на залихите главно се однесува на трговска стока и застарени материјали (главно материјали потребни за инсталација на кабли). Исправката на вредноста на залихите до нето продажна вредност е врз основа на анализа на пониската од набавната и нето продажната вредност на датумот на извештајот за финансиска состојба.

10. СРЕДСТВА НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА

Средствата наменети за продажба вклучуваат недвижности, постројки и опрема на Групацијата, чија сегашна вредност ќе биде остварена главно преку нивна продажба или размена, наместо преку континуирана употреба кој раководството не ја смета за веројатна. Намерата на раководството е да ги продаде овие средства во рок од една година, со можност за пролонгирање на рокот зависно од околностите. Постои план за продажба или размена на овие средства и раководството започна со активна продажба на пазарот по разумна цена или пак за нив веќе постои договор за продажба со одреден купувач.

Во декември 2013 година Одборот на директори на Друштвото донесе одлука за продажба на PSTN центри согласно завршувањето на „Проектот за целосна IP трансформација“ со кој Друштвото изврши миграција на услугите од PSTN во IP базирани услуги (види белешка 4.1).

Сегашната вредност на овие средства во износ од МКД 10.441 илјади беше рекласифицирана во средства наменети за продажба во Консолидираниот извештај за финансиската состојба на 31 декември 2013 година. Во текот на 2014 година Друштвото призна оштетување за овие средства во износ од МКД 3.469 признаено во Амортизација и дел од овие средства беа продадени што резултираше во сегашна вредност од МКД 671 илјади на 31 декември 2014 година.

Дополнително, во текот на 2014 година, Групацијата донесе одлука за продажба на одреден број останати средства. Сегашната вредност на засегнатите средства беше рекласифицирана во средства наменети за продажба во Консолидираниот извештај за финансиската состојба. На 31 декември 2014 година салдото на средствата наменети за продажба вклучува возила со сегашна вредност од МКД 12.288 илјади, за кои Групацијата призна оштетување во износ од МКД 1.800 илјади, врз основа на добиените пазарни понуди, признаено во Амортизација, згради со

сегашна вредност од МКД 86.159 илјади и фискални принтери со сегашна вредност од МКД 13 илјади.

Во согласност со МСФИ 5, средствата презентирани како средства наменети за продажба на датумот на билансот на состојба се прикажани по пониската од сегашната вредност или објективната вредност намалена

за трошоците за продажба. Објективната вредност намалена за трошоците за продажба, е еднократна објективна вредност, која се мери користејќи информации достапни на пазарот, и ја претставува пазарната цената одредена од неповрзани трети страни, и затоа е во рамките на Ниво 2 во хиерархијата на објективна вредност.

11. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Во илјади денари	Земјиште	Згради	Телекому- никациска опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2013	8.029	5.704.583	27.138.624	4.316.662	992.830	38.160.728
Зголемувања	85	15.739	854.492	180.474	1.282.462	2.333.252
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 12)	-	2.528	334.125	60.228	(600.569)	(203.688)
Намалувања	-	(36.258)	(789.480)	(341.175)	-	(1.166.913)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(3.624)	(5.411.468)	(244.539)	-	(5.659.631)
На 31 декември 2013	8.114	5.682.968	22.126.293	3.971.650	1.674.723	33.463.748
Амортизација						
На 1 јануари 2013	-	1.736.159	18.811.893	2.818.393	-	23.366.445
Амортизација за годината	-	155.445	1.631.419	474.003	-	2.260.867
Намалувања	-	(36.034)	(789.479)	(319.182)	-	(1.144.695)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(2.332)	(5.401.027)	(205.871)	-	(5.609.230)
Трансфер меѓу категории на средства	-	-	3.754	(3.754)	-	-
На 31 декември 2013	-	1.853.238	14.256.560	2.763.589	-	18.873.387
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2013	8.029	3.968.424	8.326.731	1.498.269	992.830	14.794.283
На 31 декември 2013	8.114	3.829.730	7.869.733	1.208.061	1.674.723	14.590.361

Во илјади денари	Земјиште	Згради	Телекому- никациска опрема	Останато	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност						
На 1 јануари 2014	8.114	5.682.968	22.126.293	3.971.650	1.674.723	33.463.748
Зголемувања	2.556	6.615	350.277	161.125	923.775	1.444.348
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 12)	-	10.129	839.479	175.620	(1.403.692)	(378.464)
Намалувања	-	(31.313)	(135.211)	(150.266)	-	(316.790)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(230.552)	-	(78.965)	-	(309.517)
На 31 декември 2014	10.670	5.437.847	23.180.838	4.079.164	1.194.806	33.903.325
Амортизација						
На 1 јануари 2014	-	1.853.238	14.256.560	2.763.589	-	18.873.387
Амортизација за годината	-	144.489	1.436.844	408.590	-	1.989.923
Намалувања	-	(31.313)	(135.211)	(142.726)	-	(309.250)
Пренос во средства наменети за продажба	-	(117.332)	-	(67.444)	-	(184.776)
Трансфер меѓу групи на средства	-	(1.663)	-	1.663	-	-
На 31 декември 2014	-	1.847.419	15.558.193	2.963.672	-	20.369.284
Сегашна вредност						
На 1 јануари 2014	8.114	3.829.730	7.869.733	1.208.061	1.674.723	14.590.361
На 31 декември 2014	10.670	3.590.428	7.622.645	1.115.492	1.194.806	13.534.041

Во 2014 година, Групацјата капитализираше МКД 23.719 илјади (2013: МКД 226.203 илјади) трошоци поврзани со добивање на целосна документација за базните станици и МКД 45.699 илјади (2013: нема) трошоци поврзани со добивање на целосна документација за инфраструктурата на фиксна линија во согласност со применливите закони во Република Македонија (види белешка 2.7).

Ревизијата на корисниот век и остаточната вредност на недвижностите,

постројките и опремата, направена во текот на 2014 година, влијаеше врз корисниот век на неколку типови на средства, главно опрема за пренос, хардвер, базни станици и дигитални центри. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на членките на Групацјата.

Ревизијата резултираше со следната промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат.

Во илјади денари	2014	2015	2016	2017	После 2017
(Намалување) / зголемување на амортизацијата	(45.296)	(42.255)	29.110	45.413	13.028
	(45.296)	(42.255)	29.110	45.413	13.028

12. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во илјади денари	Софтвер и лиценци	Концесија, 2G 3G и 4G лиценци	Останато	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2013	6.111.577	891.406	32.155	7.035.138
Зголемувања	184.629	634.011	-	818.640
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 11)	203.688	-	-	203.688
Намалувања	(1.554.799)	-	(32.155)	(1.586.954)
Пренос во средства наменети за продажба	(58.879)	-	-	(58.879)
На 31 декември 2013	4.886.216	1.525.417	-	6.411.633
Амортизација				
На 1 јануари 2013	4.561.455	372.305	32.155	4.965.915
Амортизација за годината	641.312	88.136	-	729.448
Намалувања	(1.554.799)	-	(32.155)	(1.586.954)
Пренос во средства наменети за продажба	(54.324)	-	-	(54.324)
На 31 декември 2013	3.593.644	460.441	-	4.054.085
Сегашна вредност				
На 1 јануари 2013	1.550.122	519.101	-	2.069.223
На 31 декември 2013	1.292.572	1.064.976	-	2.357.548

Во 2013 година Групацјата се стекна со 4G LTE лиценца за радиофреквенција за еднократен надоместок од МКД 634.011 илјади. Валидноста на лиценцата е 20 години, до 1 декември 2033 година, со можност за продолжување за 20 години во согласност со ЗЕК (види белешка 1.2). Комерцијалниот почеток на користење на лиценцата беше во декември 2013 година.

Во илјади денари	Софтвер и лиценци	Концесија, 2G 3G и 4G лиценци	Останато	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2014	4.886.216	1.525.417	-	6.411.633
Зголемувања	172.098	-	178.544	350.642
Пренос од инвестиции во тек (види белешка 11)	378.464	-	-	378.464
Намалувања	(518.469)	-	-	(518.469)
На 31 декември 2014	4.918.309	1.525.417	178.544	6.622.270
Амортизација				
На 1 јануари 2014	3.593.644	460.441	-	4.054.085
Амортизација за годината	578.332	117.194	49.596	745.122
Намалувања	(518.469)	-	-	(518.469)
На 31 декември 2014	3.653.507	577.635	49.596	4.280.738
Сегашна вредност				
На 1 јануари 2014	1.292.572	1.064.976	-	2.357.548
На 31 декември 2014	1.264.802	947.782	128.948	2.341.532

Во 2014 година беше направено ревидирање на договорите за права за емитување на телевизиски содржини и беа идентификувани два договори кои се квалификуваат за капитализација, имајќи го во предвид перспективното признавање - договорите се нови или со повторно обновени услови после 1 јануари 2014 година; нераскинливиот рок на договорите од најмалку 12 месеци; сигурноста на испораката на содржината; и тоа дека набавната вредност на правата може со сигурност да се процени. Соодветно на тоа, овие права беа признати во 2014 година во нематеријални средства, категоријата Останато, по нето сегашната вредност на идните плаќања во износ од МКД 178.544 илјади и ќе се амортизираат во текот на времетраењето на договорите, што е 3 години (види белешка 13 и 21).

Ревизијата на корисниот век на нематеријалните средства во текот на 2014 година влијаеше на голем број средства, главно софтвер. Промената на корисниот век на засегнатите средства беше направена поради технолошките промени и деловните планови на членките на Групацијата. Ревизијата резултираше со следната промена на првичниот тренд на амортизација во тековната и во годините што следат.

Во илјади денари	2014	2015	2016	2017	После 2017
(Намалување) / зголемување на амортизацијата	(19.992)	(15.087)	17.858	14.251	2.970
	(19.992)	(15.087)	17.858	14.251	2.970

13. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

Во илјади денари	2014	2013
Обврски кон добавувачи - домашни	706.129	558.668
Обврски кон добавувачи - странски	446.294	246.009
Обврски кон поврзани страни	574.253	257.465
Останати финансиски обврски	767.530	764.764
Финансиски обврски	2.494.206	1.826.906
Пресметани трошоци	1.421.072	1.704.548
Одложен приход	390.657	420.204
Примени аванси	65.988	60.157
Останато	118.325	126.733
	4.490.248	4.138.548
Намалено за нетековен дел:		
Одложени приходи	(54.332)	(63.993)
Останати финансиски обврски	(416.435)	(502.874)
Тековен дел	4.019.481	3.571.681

Обврските кон поврзани страни претставуваат обврски кон Групацијата Маѓар Телеком и Групацијата Дојче Телеком (види белешка 29).

Нетековните одложени приходи имаат период на доспевање до 10 години од датумот на Консолидираниот извештај за финансиска состојба.

Во категоријата Останати финансиски обврски од МКД 533.089 илјади (2013: МКД 690.184 илјади) претставува сегашна вредност на долгорочни обврски поврзани со трансакцијата за купување и продажба на згради со

размена завршена во 2012 година. Овие обврски првично се признаваат по објективна вредност и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата. Финансиски обврски во износ од МКД 145.351 илјади (2013: нема) претставува сегашна вредност на долгорочни обврски поврзани со капитализацијата на одредени договори за права за емитување на телевизиски содржини во 2014 година (види белешка 12). Овие обврски првично се признаваат по нето сегашната вредност на идните плаќања и последователно се мерат по амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата.

Амортизирањето на дисконтот се признава како расходи за камати во добивката и загубата (види белешка 21). Сегашната вредност на овие обврски е приближна на нивната објективна вредност бидејќи поврзаните парични текови се дисконтираат со каматна стапка од 6% годишно, којашто е видлива на пазарот за слични долгорочни финансиски обврски.

Сегашната вредност на тековните обврски е деноминирана по валути како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
МКД	1.916.194	2.519.642
ЕУР	2.031.225	981.691
УСД	65.470	63.426
Останато	6.592	6.922
	4.019.481	3.571.681

14. ОДЛОЖЕН ДАНОК НА ДОБИВКА

Признаените (средства)/обврски за одложен данок на добивка се однесуваат на следните ставки:

Во илјади денари	Средства 2014	Обврски 2014	Нето 2014
Недвижности, постројки и опрема	-	198.198	198.198
Нематеријални средства	-	3.134	3.134
(Средства)/обврски за данок	-	201.332	201.332
Нето даночни обврски	-	201.332	201.332

Одложените даночни средства и обврски се нетираат кога постои законско право за порамнување на тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и кога одложените даноци се однесуваат на исти даночни власти. Нетираниите вредности се како што следи:

Во илјади денари	2014
Одложени даночни обврски:	
Одложени даночни обврски кои треба да се надоместат за повеќе од 12 месеци	201.332
Одложени даночни обврски кои треба да се надоместат за 12 месеци	-
	201.332
Одложени даночни обврски (нето)	201.332

Движење на времените разлики во текот на годината

Во илјади денари	Состојба на 1 јануари 2014	Признаено во добивка	Состојба на 31 декември 2014
Недвижности, постројки и опрема	-	(198.198)	198.198
Нематеријални средства	-	(3.134)	3.134
	-	(201.332)	201.332

Привремените разлики се однесуваат на различни сегашни вредности на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства бидејќи овие средства беа ревалоризирани во согласност со законските одредби во претходните години на крајот на годината со користење на официјални коефициенти за ревалоризација базирани растот на индексот на цени на општо произведените стоки.

15. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА ОСТАНАТИ ОБВРСКИ И ПЛАЌАЊА

Во илјади денари	Правни спорови	Останати	Вкупно
1 јануари 2013	195.791	41.559	237.350
Зголемувања	8.018	38.589	46.607
Ослободувања	(27.804)	(7.302)	(35.106)
Искористено во периодот	(60.505)	(13.394)	(73.899)
31 декември 2013	115.500	59.452	174.952

Во илјади денари	Правни спорови	Останати	Вкупно
1 јануари 2014	115.500	59.452	174.952
Зголемувања	137.808	23.561	161.369
Ослободувања	(1.346)	-	(1.346)
Искористено во периодот	(1.601)	(20.274)	(21.875)
31 декември 2014	250.361	62.739	313.100

Анализа на вкупните резервирања:

Во илјади денари	2014	2013
Нетековни (правни спорови и останати)	60.356	57.068
Тековни	252.744	117.884
	313.100	174.952

Резервирањата за правни спорови се однесуваат на одредени правни и регулативни спорови покренати против Групацијата.

Постојат одреден број судски спорови за кои е направено резервирање. Раководството направи резервирање за обврската согласно своите најдобри оценки но не ги обелоденува информациите барани од параграф 85 од МСС 37 бидејќи раководството верува дека тоа ќе предизвика сериозни штетни влијанија за исходот на овој спор. Раководството не очекува дека резултатот од овие правни предмети ќе резултира во загуба значително поголема од износот наведен на 31 декември 2014 година. Останати вклучува резервирања направени за законската или договорна обврска на Групацијата да исплати определен износ на вработените на датумот на пензионирање (види белешка 2.15.1) и резервирања за Variable II програмите за стимулација (види белешка 30). Резервирањето е признато спрема Трошоци за вработените во Добивката или загубата.

16. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Акционерскиот капитал се состои од следното:

Во илјади денари	2014	2013
Обични акции	9.583.878	9.583.878
Златна акција	10	10
	9.583.888	9.583.888

Акционерскиот капитал се состои од една златна акција со номинална вредност од МКД 9.733 и 95.838.780 обични акции со номинална вредност од МКД 100 по акција.

Златната акција со номинална вредност од МКД 9.733 е во сопственост на Владата на Република Македонија. Согласно член 16 од Статутот на Друштвото сопственикот на златна акција има дополнителни права со кои се немаат стекнато сопствениците на обични акции. Имено, ниту едно решение или одлука на Собранието на акционерите поврзана со: создавање, распределба или издавање на акционерски капитал; здружување, спојување, одделување, консолидирање, трансформирање, реконструкција, престанок или ликвидација на Друштвото; менување на основните деловни активности на Друштвото; отуѓување или напуштање на основните деловни активности или на значајните средства на Друштвото; дополнување на Статутот на Друштвото на таков начин што се менуваат или поништуваат правата коишто произлегуваат од златната акција; или промена на називот на Друштвото; нема да биде полноважна доколку имателот на златната акција гласа против соодветното решение. Правата кои ги има имателот на златната акција се детално наведени во Статутот на Друштвото.

На 31 декември 2014 и 2013 година, обичните акции на Друштвото се во сопственост на:

Во илјади денари	2014	%	2013	%
АД Каменимост Комуникации	4.887.778	51,00	4.887.778	51,00
Влада на Република Македонија	3.336.497	34,81	3.336.497	34,81
Друштвото (сопствени акции)	958.388	10,00	958.388	10,00
International Finance Corporation (IFC)	157.468	1,64	171.122	1,79
Останати малцински акционери	243.757	2,55	230.103	2,40
	<u>9.583.888</u>	<u>100,00</u>	<u>9.583.888</u>	<u>100,00</u>

16.1. Сопствени акции

Друштвото купи 9.583.878 од сопствените акции, што претставува 10% од неговите акции, преку Македонската берза за хартии од вредност во јуни 2006 година. Вкупната сума платена за откуп на овие акции, без данок, изнесува МКД 3.843.505 илјади. Акциите се прикажани како откупени сопствени акции.

Како резултат на наодите на Истрагата, еден консултантски договор, за кој исплатите биле погрешно капитализирани како дел од Сопствени акции во 2006 година, ретроспективно е депризнаен од Сопствени акции (види белешка 1.3).

Износот на сопствени акции од МКД 3.738.358 илјади, (после депризнавањето), го намалува акционерскиот капитал на Друштвото. Друштвото има право дополнително повторно да ги издаде овие акции. Сите акции издадени од Друштвото се целосно платени.

16.2. Останати резерви

Со измените на Законот за трговски друштва во сила од 1 јануари 2013 година членките на Групаацијата се обврзани да издвојуваат 5 проценти од нето добивката за годината како законска резерва се додека резервите не достигнат износ кој е еднаков на една десеттина од основната главнина. Бидејќи членките на Групаацијата имаат достигнато една петтина од основната главнина во законските резерви во минатите години, во 2013 година, износот над една десеттина од основната главнина во износ од МКД 1.237.534 илјади се префрли од законски резерви во задржана добивка.

17. ПРИХОДИ

Во илјади денари	2014	2013
Приходи од фиксна телефонија		
Говорна услуга – малопродажна	1.538.631	1.823.226
Говорна услуга – големопродажна	820.537	894.529
Интернет	1.185.294	1.178.407
ТВ	544.504	446.367
Пренос на податоци	338.509	392.163
Опрема	254.534	363.366
Приходи од интегрирани решенија и ИТ	144.542	80.924
Останати приходи од фиксна телефонија	104.229	124.319
	<u>4.930.780</u>	<u>5.303.301</u>
Приходи од мобилна телефонија		
Говорна услуга – малопродажна	3.108.615	3.522.309
Говорна услуга – големопродажна	1.185.977	1.830.661
Опрема	571.810	509.839
Пренос на податоци	539.116	694.728
Интернет	472.682	389.037
Приходи од посетители	118.839	72.507
Услуги со посебна цена на чинење	71.046	83.914
Останати приходи од мобилна телефонија	127.631	137.432
	<u>6.195.716</u>	<u>7.240.427</u>
	<u>11.126.496</u>	<u>12.543.728</u>

18. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Во илјади денари	2014	2013
Плати	788.055	890.618
Придонеси на плати	269.945	319.075
Бонуси	133.637	199.914
Останати трошоци за вработените	114.246	546.097
Капитализирани трошоци за вработените	(80.013)	(124.799)
	<u>1.225.870</u>	<u>1.830.905</u>

Останати трошоци за вработените вклучуваат користи поради прекин на вработувањето за 15 вработени кои ја напуштиле Групаацијата во 2014 година (2013: 234 вработени), додаток за одмор и други користи.

Во Бонуси исто така се вклучени трошоците Variable II програмите (види белешка 30).

19. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во илјади денари	2014	2013
Набавна вредност на продадени стоки	1.556.312	1.554.877
Услуги	661.198	726.549
Такси давачки и локални даноци	417.907	265.248
Маркетинг и донации	344.772	306.426
Материјали и одржување	291.289	312.861
Трошоци за тантиеми	279.075	238.217
Енергија	244.543	289.964
Подизведувачи	239.932	256.702
Закупнини	117.025	123.674
Исправка на вредноста на побарувања од купувачи и останати побарувања	41.999	59.236
Консултантски услуги	29.469	77.968
Осигурување	15.848	17.404
Исправка на вредноста на залихите до нето продажна вредност	11.587	1.028
Намалување на вредноста на залихи	9.060	11.764
Данок на непризнаени трошоци	-	87.262
Останато	21.473	26.763
	4.281.489	4.355.943

Услугите главно вклучуваат трошоци за агенциски провизии, трошоци за услуги за обезбедување содржини, поштенски услуги, трошоци за обезбедување, трошоци за чистење и комунални услуги.

20. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

Во илјади денари	2014	2013
Нето добивка од продажба на недвижности, постојки и опрема	8.142	14.536
Останато	36.300	106.465
	44.442	121.001

Во 2014 година износот од МКД 11.850 илјади во категоријата Останато претставува приход од надомест на штета за осигурена СРЕ опрема а износот од МКД 20.192 илјади претставува книжни одобренија издадени од Дојче Телеком за фактури од претходни години.

Во 2013 година Останато главно вклучува надомест од Т-Системс Интернационал за придонесот на членките на Групацијата во дизајнот и останати активности за проектот „Нова генерација на систем за управување на односи со корисници на Дојче Телеком Групација“ (NG CRM), поврзан со раскинувањето на Договорот за проектни услуги поради промени во моделот на управување со кои се презема целосна одговорност за проектот на локално ниво.

21. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Во илјади денари	2014	2013
Расходи од камати	117.514	59.486
Банкарски услуги и останати провизии	15.473	16.805
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата	-	7.073
Нето негативни курсни разлики	-	659
	132.987	84.023

Расходи од камата во износ од МКД 38.607 илјади (2013: МКД 49.586 илјади) претставува трошок од амортизирањето на дисконтот поврзан со сегашната вредност на долгорочните обврски од трансакцијата за купување и продажба на згради со размена завршена во 2012 година, првично признаени по објективна вредност и последователно мерени според амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата. Расходи од камата во износ од МКД 1.330 илјади (2013: нема) претставува трошок од амортизирањето на дисконтот поврзан со сегашната вредност на долгорочните обврски од договорите за права за емитување на телевизиски содржини капитализирани во 2014 година, првично признаени по нето сегашната вредност на идните плаќања и последователно мерени според амортизирана вредност користејќи го методот на ефективна камата (види белешка 13).

22. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Во илјади денари	2014	2013
Приходи од камати	32.763	87.029
Нето позитивни курсни разлики	8.103	-
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата	794	-
Приходи од дивиденди	131	1.640
	41.791	88.669

Приходи од дивиденди произлегуваат од финансиски средства по објективна вредност во добивката или загубата. Приходите од камати произлегуваат од финансиски средства класификувани како заеми и побарувања.

23. ДАНОК НА ДОБИВКА

Признаено во извештајот за сеопфатната добивка :

	2014
Во илјади денари	
Тековен данок	
Тековна година	754.264
Одложен данок	
Појава и анулирање на привремени разлики	201.332
Вкупен данок на добивка во извештајот за сеопфатната добивка	955.596

Усогласување на ефективната даночна стапка:

	2014	
Во илјади денари		
Добивка пред оданочување		1.836.010
Данок на добивка	10,00%	183.601
Трошоци непризнаени за даночни цели	3,99%	73.222
Даночно ослободени приходи	(0,26)%	(4.755)
Даночни стимулации	(0,02)%	(427)
Ефект на добивка на распределена дивиденда	27,38%	502.623
Ефект на промената на даночната стапка/регулатива на данок на добивка врз одложениот данок	10,96%	201.332
	<u>52,05%</u>	<u>955.596</u>

Почнувајќи од 1 јануари 2009 и во текот на 2010 година, Владата на Република Македонија вовеле неколку измени во Законот за данок на добивка. Според овие измени основна за пресметување на данокот на добивка беа непризнаените трошоци направени во текот на фискалната година, додека данокот на добивка се плаќаше во моментот на распределбата на добивката во форма на дивиденда на странски правни лица, странски и домашни физички лица. Распределбата на дивиденда меѓу домашните друштва беше ослободена од данок.

Во јануари 2014 година беше изменет Законот за данок на добивка со што данокот на добивка се плаќа во моментот на распределување на дивидендата без оглед на сопственичката структура. Во согласност со овие измени коишто се применливи од јануари 2014 година, данокот на добивка во Македонија повеќе ги нема карактеристиките на даноците по задршка. Последователно, во согласност со МСС 12, данокот на добивка којшто произлегува од исплата на дивиденди беше пресметан како обврска и трошок во периодот во кој беа објавени дивидендите, без оглед на фактичкиот датум на исплата или периодите за кои биле исплатени дивидендите. Ова резултираше со признавање на расход за данок на

добивка во износ од 502.623 илјади денари во првото тромесечје од 2014 година (271.615 илјади денари за Друштвото и 231.008 илјади денари за подружницата) за дивидендите распределени во 2014 година.

На 1 август 2014 година стапи на сила нов закон за данок на добивка кој се применува од 1 јануари 2015 година за нето добивката за 2014 година, со кој основната за пресметка на данокот на добивка е префрлена од концептот на "распределување" на добивката на добивка пред оданочување. Во согласност со одредбите на новиот закон, даночната основна е добивката којашто е остварена во текот на фискалната година зголемена за непризнаените трошоци и намалена за даночно ослободените приходи (односно дивиденди за кои плаќачот веќе бил оданочен), при што стапката на данокот на добивка изнесува 10%. Во согласност со овие измени данок на добивка за годината беше пресметан и евидентиран во Консолидираниот извештај за сеопфатна добивка за 2014 година (види белешка 2.17 и 8).

24. ДИВИДЕНДИ

Собранието на акционери на Друштвото на нивниот состанок одржан на 27 март 2014 година ја усвои одлуката за исплата на дивиденда за 2013 година. Одлуката за исплата на дивидендата за 2013 година е во вредност од МКД 2.716.253 илјади од нето добивката за 2013 година. Дивидендата беше исплатена во април 2014 година. До датумот на објавување на овие консолидирани финансиски извештаи не се објавени дивиденди за 2014 година.

25. ИЗВЕСТУВАЧКИ СЕГМЕНТИ И ИНФОРМАЦИИ

25.1. Известувачки сегменти

Известувачките сегменти на Групацијата се: фиксен сегмент и мобилен сегмент.

Фиксниот сегмент обезбедува локални, национални и меѓународни телефонски услуги, VoIP услуги, услуги за изнајмување на линии, интернет и телевизија под брендот Т-Хоум.

Мобилен сегмент обезбедува мобилни телефонски услуги по брендот Т-Мобиле.

25.2. Информации кои редовно се доставувани до главниот извршен носител на одлуки

Следните табели ги прикажуваат информациите за известувачките сегменти кои редовно се доставуваат до главниот оперативен носител на одлуки на Друштвото, усогласени со соодветните Групни бројки.

Информациите кои редовно се обезбедуваат за МКГ, вклучуваат неколку мерења на добивката кои се земаат во предвид при оценување на работењето и алоцирање на ресурсите, вклучувајќи ја EBITDA (добивка пред камата, данок на добивка и амортизација) корегирани за влијанието на одредени ставки кои се земаат во предвид како „специјално влијание“. Овие ставки се менуваат од година во година, по својата природа и големина. Раководството верува дека EBITDA е мерка на сегментот која е најконзистентна со принципите на мерење кои се користени во мерењето на соодветните износи во овие финансиски извештаи.

Приходи

Во илјади денари	2014	2013
Вкупно приходи од фиксниот сегмент	5.615.742	5.899.794
Намалено за: Приходи на фиксниот сегмент од останати сегменти	(684.962)	(596.493)
Приходи на фиксниот сегмент од надворешни корисници	4.930.780	5.303.301
Вкупно приходи од мобилниот сегмент	6.847.626	8.238.930
Намалено за: Приходи на мобилниот сегмент од останати сегменти	(651.910)	(998.503)
Приходи на мобилниот сегмент од надворешни корисници	6.195.716	7.240.427
Вкупно приходи на Групацијата	11.126.496	12.543.728

Ниту еден од надворешните корисници на Групацијата не преставува значаен извор на приходи.

Приходите од терминирање на мобилен сообраќај од ДТ во износ од МКД 494.760 илјади (2013: МКД 800.495 илјади) коишто потекнуваат од Друштвото, се презентираат како приходи од мобилен сегмент, следејќи ја суштината на трансакциите. Овие приходи се управуваат и се дел од приходите од мобилен сегмент во овие консолидирани финансиски извештаи.

Резултати по известувачки сегменти (EBITDA).

Во илјади денари	2014	2013
Фиксен сегмент	2.149.257	2.237.633
Мобилен сегмент	2.518.262	2.756.065
Вкупна EBITDA на Групацијата	4.667.519	4.993.698
Амортизација на Групацијата	2.740.313	3.007.966
Вкупна оперативна добивка на Групацијата	1.927.206	1.985.732
(Трошоци)/приходи од финансирање – нето	(91.196)	4.646
Добивка пред оданочување на Групацијата	1.836.010	1.990.378
Данок на добивка	(955.596)	-
Нето добивка за годината	880.414	1.990.378

Капитални издатоци (CAPEX) за Недвижности, постројки и опрема и Нематеријални средства

Во илјади денари	2014	2013
Фиксен сегмент	1.201.481	1.803.127
Мобилен сегмент	593.509	1.348.765
Вкупно капитални издатоци за Недвижности, постројки и опрема и Нематеријални средства на Групацијата	1.794.990	3.151.892

Износите обелоденети како „Капитални издатоци за Недвижности, постројки и опрема и Нематеријални средства“ се соодветни со линијата „Инвестиции“ обелоденета во белешка 11 и 12.

26. НАЕМИ И ОСТАНАТИ ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

26.1. Превземени обврски од оперативен наем - каде што Групацијата е наемател:

Превземените обврски од оперативен наем - каде што Групацијата е наемател главно се однесуваат на наем на деловни објекти, локации за базни телекомуникациски станици и останати телекомуникациски уреди. Идните вкупни минимални плаќања за наем по основ на нераскинливи оперативни договори за наем се како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
Под 1 година	142.200	117.828
Помеѓу 1 и 5 години	262.189	291.629
Над 5 години	38.634	49.234
	443.023	458.691

26.2. Превземени обврски од оперативен наем - каде Групацијата е наемодавател:

Превземените обврски од оперативен наем - каде Групацијата е наемодавател главно се однесуваат на наем на земјиште и базни станици. Идните вкупни минимални побарувања за наем по основ на нераскинливи оперативни договори за наем се како што следи:

Во илјади денари	2014	2013
Под 1 година	27.575	26.839
Помеѓу 1 и 5 години	80.068	94.420
Над 5 години	12.014	16.925
	119.657	138.184

26.3. Превземени обврски од капитални инвестиции

Вкупниот износ на превземени обврски од капитални инвестиции на 31 декември 2014 година изнесува МКД 443.327 илјади (2013: МКД 551.021 илјади). Износот на договорени капитални инвестиции на 31 декември 2014 година главно се однесува на телекомуникациска опрема.

27. ДОПОЛНИТЕЛНИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА

Групацијата ги класифицира мерењата на објективна вредност користејќи хиерархија на објективна вредност која ја одразува релевантноста на информациите коишто се користат во формирањето на објективната вредност. Во хиерархијата на објективна вредност постојат следните нивоа:

- а) котираны цени (неприлагодени) на активни пазари за идентични средства (Ниво 1);
- б) останати информации за средствата освен котираните цени вклучени во Ниво 1 коишто се достапни од извори надвор од Групацијата, директно или индиректно (Ниво 2); и
- в) информации за средството кои не базираат на податоци од надворешни пазари (Ниво 3).

Хиерархиското ниво на објективната вредност во рамките на објективното мерење на вредноста е категоризирано во целост и утврдено врз основа на најниското ниво на информации кои што се релевантни за објективното мерење на вредностите во целост. Релевантноста на информациите е оценувана во однос објективното мерење на вредноста во целост.

Објективните вредности во Ниво 2 и Ниво 3 во хиерархијата на објективна вредност, се проценети со користење на техниката на вреднување на

дисконтирани парични текови. Објективната вредност на инструментите со променлива стапка кои не се котираны на активен пазар е проценето дека се еднакви на нивната сегашна вредност. Објективната вредност на инструментите со фиксна каматна стапка кои не се котираны е проценета врз основа на проценетите идни парични текови кои се дисконтирани користејќи ги тековните каматни стапки на нови инструменти со сличен кредитен ризик и преостанат рок на доспевање.

Финансиски средства кои се водат по амортизирана вредност

Објективната вредност на инструментите со променлива стапка е вообичаено нивната сегашна вредност. Проценетата објективна вредност на инструментите со фиксна каматна стапка е базирана на очекуваните идните парични текови, кои се дисконтирани користејќи ги тековните каматни стапки на нови инструменти со сличен кредитен ризик и преостанат рок на доспевање. Дисконтните стапки кои се користат зависат од кредитниот ризик на другата договорна страна.

Финансиски обврски кои се водат по амортизирана вредност

Објективната вредност на финансиските обврски беше одредена со користење на техники на вреднување. Проценетата објективна вредност на инструментите со фиксна каматна стапка и наведен рок на доспевање е базирана на очекуваните идните парични текови, кои се дисконтирани користејќи ги тековните каматни стапки на нови инструменти со сличен кредитен ризик и преостанат рок на доспевање.

Не постои трансфер на финансиските средства помеѓу Ниво 1 и Ниво 2. Заемите и побарувањата и финансиските обврски се мерат по амортизирана набавна вредност, но исто така е дадена и информација за нивната објективна вредност. Објективната вредност на овие средства и обврски е определена користејќи информации за Ниво 3. Не постојат средства и обврски кои се водат по објективна вредност за кои објективната вредност беше утврдена користејќи информации за Ниво 3.

27.1. Финансиски средства - Сегашна вредност и објективни вредности

Табелата подолу ја прикажува поделбата на финансиските средства на 31 декември 2013 година.

Средства Во илјади денари	Финансиски средства				
	Заеми и побарувања	Расположливи за продажба (Ниво 2)	Објективна вредност во добивката или загубата (Ниво1)	Сегашна вредност	Објективна вредност
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	1.403.644	-	-	1.403.644	1.403.644
Депозити во банки	1.565.249	-	-	1.565.249	1.565.249
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.917.089	-	-	2.917.089	2.917.089
Останати финансиски средства	-	612	-	612	612
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата	-	-	43.762	43.762	43.762

Табелата подолу ја прикажува поделбата на финансиските средства на 31 декември 2014 година.

Средства Во илјади денари	Финансиски средства				
	Заеми и побарувања	Расположливи за продажба (Ниво 2)	Објективна вредност во добивката или загубата (Ниво 1)	Сегашна вредност	Објективна вредност
Парични средства и еквиваленти на паричните средства	1.450.018	-	-	1.450.018	1.450.018
Депозити во банки	1.418.676	-	-	1.418.676	1.418.676
Побарувања од купувачи и останати побарувања	3.194.779	-	-	3.194.779	3.194.779
Останати финансиски средства	-	612	-	612	612
Финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата	-	-	44.549	44.549	44.549

Заемите и побарувањата се мерат по амортизирана вредност, додека средства коишто се расположливи за продажба и коишто се чуваат за тргување се мерат по објективна вредност.

Паричните средства и еквиваленти на паричните средства, депозитите во банка, побарувањата од купувачите и останатите тековни финансиски средства главно имаат краток рок на доспевање. Од овие причини нивната сегашна вредност на крајот на периодот на известување е приближна на нивната објективна вредност.

Финансиските средства расположливи за продажба претставуваат акции вреднувани по објективна вредност.

Финансиските средства кои се прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата вклучуваат вложувања во сопственички инструменти во вредност од МКД 44.549 илјади (2013: МКД 43.762 илјади) кои се пресметани врз основа на нивната пазарна вредност на Македонската берза на хартии од вредност. Промените на пазарните цени на другите финансиски средства прикажани по објективна вредност преку добивката или загубата се евидентирани во приходи од финансирање во добивката или загубата (види белешка 21 и 22). Набавната вредност на овие капитални инвестиции изнесува МКД 31.786 илјади (2013: МКД 31.786 илјади).

27.2. Пребивање на финансиски средства и финансиски обврски

За финансиските средства и обврски кои се предмет на применливи договори за нетирање, секој договор помеѓу Групата и другата договорна страна (вообичаено роаминг и интерконекциски партнери) овозможува нето порамнување на соодветните побарувања од купувачи и обврски кон добавувачи, кога и двете страни ќе одберат да се порамни трансакцијата на нето основа. Во отсуство на таков избор, побарувањата од купувачите и обврските кон добавувачите ќе се порамнат на бруто основа, но сепак, секоја страна во договорот за нетирање ќе има можност да ги исплати сите овие износи на нето основа во случај на неисполнување на обврските на другата страна.

Следните побарувања од купувачи и обврски кон добавувачи се предмет на договори за нетирање и се прикажани по нетирањето во Консолидираниот извештај за финансиска состојба на 31 декември 2014:

Во илјади денари	Побарувања од купувачи и останати побарувања	Обврски кон добавувачи
Бруто износи на признати финансиски инструменти	3.266.642	2.566.069
Бруто износи на пребиени финансиски инструменти	(71.863)	(71.863)
Нето износи на признати финансиски инструменти	<u>3.194.779</u>	<u>2.494.206</u>

Следните побарувања од купувачи и обврски кон добавувачи се предмет на договори за нетирање и се прикажани по нетирањето во Консолидираниот извештај за финансиска состојба на 31 декември 2013:

Во илјади денари	Побарувања од купувачи и останати побарувања	Обврски кон добавувачи
Бруто износи на признати финансиски инструменти	2.989.923	1.899.740
Бруто износи на пребиени финансиски инструменти	(72.834)	(72.834)
Нето износи на признати финансиски инструменти	<u>2.917.089</u>	<u>1.826.906</u>

27.3. Останати обелоденувања во врска со финансиските инструменти

Не постојат финансиски средства или обврски, кои се рекласификувани во друга категорија на финансиски инструменти.

Не постојат финансиски средства кои се трансферирани на начин, на кој дел или сите финансиски средства не се квалификуваат за депривање.

28. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Групацијата има неизвесни обврски во однос на правни и регулаторни барања кои произлегуваат во редовното работење. Најголем дел од неизвесните обврски се однесуваат на 36 барања за поведување на прекршочни постапки од регулаторни тела за наводно прекршување на одредени рокови за донесување на одлука по барање на претплатник и во врска со наводна злоупотреба на доминантна позиција на пазарот. Максималната можна казна за секој поединечен случај е 4% во 33 случаи, 7% во 1 случај и 10% во 2 случаи од годишниот приход од претходната година, во согласност со претходно важечкото локално законодавство кое би можело да се примени. Раководството верува, врз основа на правен совет, дека не е веројатно дека значителни обврски ќе произлезат од овие спорови поради неоснованост за поведување на овие прекршочни постапки. Раководството на Групацијата не предвидува дека ќе дојде до појава на материјални обврски од неизвесните обврски освен оние коишто се резервирани (види белешка 15).

29. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Сите трансакции со поврзани страни произлегуваат од тековното работење и нивната вредност материјално не се разликува од условите кои би преовладувале во пазарни услови.

Владата на Република Македонија има 34,81% сопственост во Друштвото (види белешка 16). Освен плаќањето на даноци, надоместоци кон регулаторни тела во согласност со локалното законодавство и дивиденда (види белешка 24), во 2014 и 2013 година Групацијата немаше трансакции со Владата на Република Македонија или со кое било друштво што е контролирано или е под значително влијание на Владата на Република Македонија, надвор од редовните деловни активности на Групацијата.

Трансакциите со поврзани страни главно се состојат од обезбедување и добивање на телекомуникациски услуги. Износите на побарувањата и обврските се прикажани во соодветните белешки (види белешка 7 и 13).

Приходите и трошоците со поврзаните страни на Групацијата се следните:

Во илјади денари	2014		2013	
	Приходи	Трошоци	Приходи	Трошоци
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc	(808)	31.443	501	39.375
Подружници на доминантниот сопственик				
T-Systems Magyarország Zrt.	-	-	23.079	11
Telemakedonija AD	14	-	40	-
Crnogorski Telekom	395	739	497	1.046
Novatel	11.911	2.993	7.186	3.978
Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	934.700	146.190	1.287.298	194.252
Подружници на основното матично друштво				
Hrvatski Telekom	353	80	2.104	5.854
Slovak Telekom	(201)	152	109	180
T-Mobile Polska S.A.	198	48	241	348
T-Mobile Czech Republic	237	343	262	539
T-Mobile Austria	797	6.096	1.764	2.734
T-Mobile International Austria GmbH	-	3	-	-
Everything Everywhere Ltd	1.551	1.245	3.272	982
T-Mobile USA	687	1.097	875	1.627
T-Systems International GmbH	12.749	2.769	4.552	14.003
T-Mobile Netherlands B.V.	479	165	626	421
T-Mobile International UK Limited	547	26	1	569
Detecon International GmbH	-	-	2	132
OTE Globe	18.321	16.271	22.898	22.099
Telekom Romania Communications	37	915	-	915
Cosmo Bulgaria Mobile	-	-	624	1.709
Albanian Mobile Communications	585	1.950	921	3.103
Telekom Romania Mobile Communications S.A	41	71	28	87
COSMOTE-Mobile Telecommunications S.A.	(230)	2.829	2.127	4.676
Друштво контролирано од клучното раководство на Подружницата Мобико ДООЕЛ	592	564	381	287

Побарувањата и обврските со поврзаните страни на Друштвото се следните:

Во илјади денари	2014		2013	
	Побарувања	Обврски	Побарувања	Обврски
Доминантен сопственик Magyar Telekom Plc	1.896	7.416	3.885	7.131
Подружници на доминантниот сопственик T-Systems Magyarország Zrt.	-	-	1.058	-
Telemakedonija AD	-	-	6	-
Crnogorski Telekom	11.572	6.399	10.090	-
Novatel	1.351	166	3.445	1.334
Основно матично друштво Deutsche Telekom AG	414.832	388.217	196.141	212.666
Подружници на основното матично друштво Hrvatski Telekom	6.813	7.167	19.764	-
Slovak Telekom	918	649	-	127
T-Mobile Polska S.A.	630	743	541	-
T-Mobile Czech Republic	673	751	627	-
T-Mobile Austria	40.947	41.489	12.157	-
T-Mobile International Austria GmbH	-	299	-	-
Everything Everywhere Ltd	17.370	29.193	-	7.098
T-Mobile USA	27.342	34.030	-	2.968
T-Systems International GmbH	3.217	17.093	88.926	7.254
T-Mobile Netherlands B.V.	1.015	493	-	6.687
T-Mobile International UK Limited	32	-	-	32
OTE Globe	2.863	2.421	6.862	6.408
Telekom Romania Communications	-	2.121	-	3.005
Albanian Mobile Communications	36.985	27.258	20.106	-
Telekom Romania Mobile Communications S.A	2.585	2.032	616	-
COSMOTE-Mobile Telecommunications S.A.	5.371	6.011	90.964	-
Друштво контролирано од клучното раководство на Подружницата Мобико ДООЕЛ	376	305	131	2.755

30. НАДОМЕСТОЦИ НА КЛУЧНОТО РАКОВОДСТВО

Вкупниот износ на надоместоци за клучното раководство во Друштвото, вклучувајќи ги поврзаните даноци и придонеси, се прикажани подолу:

Во илјади денари	2014	2013
Краткорочни користи (вклучувајќи ги поврзаните даноци)	87.341	86.746
Законски придонеси за краткорочните користи	6.333	6.950
Долгорочни програми за стимулација	9.554	15.675
	<u>103.228</u>	<u>109.371</u>

Надоместокот на членовите на Одборот на директори на Друштвото кои изнесува МКД 5.961 илјади (2013: МКД 5.373 илјади) и е вклучен во Краткорочни користи за вработените. Овие трошоци се вклучени во Трошоци за вработени (види белешка 18).

Во текот на 2012 година, беше воведена долгорочна програма за стимулација базирана на променливи остварувања, наречена Variable II, како дел од глобалната алатка на Групацијата Дојче Телеком за надоместување на друштвата, која промовира среднорочно и долгорочно подобрување на вредноста на Групацијата Дојче Телеком и изедначување на интересите на раководството и акционерите.

Програмата Variable II е применлива од 1 јануари 2012 година до 31 декември 2015 година, во две преодни програми: Variable II Преодна програма I, со примена во периодот од 1 јануари 2012 година до 31 декември 2013 година и Variable II Преодна програма II, со примена во периодот од 1 јануари 2012 година до 31 декември 2014 година.

Програмата Variable II за 2013 година е применлива од 1 јануари 2013 година до 31 декември 2016 година. Програмата Variable II за 2014 година е применлива од 1 јануари 2014 година до 31 декември 2017 година.

Програмата Variable II се мери врз база на исполнувањето на четири долгорочни параметри за исполнување со еднаква важност (прилагодена заработка по акција (EPS); прилагоден поврат на капиталот (ROCE), задоволство на корисниците и задоволство на вработените). Секој параметар одредува една четвртина од износот на наградата. Нивоата на остварување на целите се ограничени на 150% и остварување на целите над 150% не се земаат во предвид во сите четири параметри. Периодот на оценување е четири години и е базиран на просечното остварување во планираните четири години.

Учесници на програмата се членовите на клучното раководство на Друштвото, кои прифатиле учество во назначената временска рамка. Направените трошоци поврзани со Variable II програмите се прикажани во рамките на Долгорочни програми за стимулација (види белешка 15 и 18).

31. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

Нема настани после денот на изготвување на извештајот за финансиска состојба кои ќе влијаат на добивката или загубата, консолидираниот извештај за финансиска состојба или паричните текови за 2014 година.

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

• AЕК	АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ
• ADSL	АСИМЕТРИЧНА ДИГИТАЛНА ПРЕТПЛАТНИЧКА ЛИНИЈА
• ARPU	ПРОСЕЧЕН ПРИХОД ПО ЕДИНИЦА/КОРИСНИК
• BB	ШИРОКОПОЈАСНО
• CATV	КАБЕЛСКА ТЕЛЕВИЗИЈА
• CPI	ИНДЕКС НА ТРОШОЦИТЕ НА ЖИВОТ
• CRM	УПРАВУВАЊЕ СО ОДНОСИ СО КОРИСНИЦИ
• DLL	ДИГИТАЛНА ИЗНАЈМЕНА ЛИНИЈА
• DOUBLE PLAY	СЕ ОДНЕСУВА НА ПАКЕТИТЕ НА УСЛУГИ КОИ ВКЛУЧУВААТ ИНТЕРНЕТ И ГОВОРНА КОМУНИКАЦИЈА
• DVBT	ДИГИТАЛЕН ВИДЕО ПРЕНОС – ЗЕМЕН
• LEC	ЗАКОН ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ
• NG ICCA	МЕЃУНАРОДНА АНАЛИЗА ОД НОВА ГЕНЕРАЦИЈА НА КОНТАКТИТЕ СО КОРИСНИЦИТЕ
• NGN	МРЕЖА ОД СЛЕДНА ГЕНЕРАЦИЈА
• KPI	КЛУЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗВРШУВАЊЕТО НА РАБОТАТА
• NGA	ПРИСТАП ОД СЛЕДНА ГЕНЕРАЦИЈА
• HDTV	ТЕЛЕВИЗИЈА СО ВИСОКА РЕЗОЛУЦИЈА
• DSL	ДИГИТАЛНА ПРЕТПЛАТНИЧКА ЛИНИЈА
• EBITDA	ДОБИВКА ПРЕД КАМАТИ, ДАНОЦИ, ДЕПРЕЦИЈАЦИЈА И АМОРТИЗАЦИЈА
• F2M	ФИКСНА КОН МОБИЛНА МРЕЖА
• FDI	СТРАНСКИ ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ
• FTTB	ОПТИКА ДО БИЗНИСОТ
• FTTH	ОПТИКА ДО ДОМОТ
• GAAP	ОПШТО ПРИФАТЕНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРИНЦИПИ
• HDTV	ТЕЛЕВИЗИЈА СО ВИСОКА РЕЗОЛУЦИЈА
• HSNS	МРЕЖНИ УСЛУГИ СО ГОЛЕМА БРЗИНА
• ICT	ИНФОРМАТИЧКА И КОМУНИКАЦИСКА ТЕХНОЛОГИЈА
• IDC	МЕЃУНАРОДНА КОРПОРАЦИЈА ЗА ПОДАТОЦИ

• IFRS	МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ФИНАНСИСКО ИЗВЕСТУВАЊЕ
• IP	ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ
• IP-VPN	ВИРТУЕЛНА ПРИВАТНА МРЕЖА ЗА ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ
• ISDN	ДИГИТАЛНА МРЕЖА НА ИНТЕГРИРАНИ УСЛУГИ
• ISP	ДАВАТЕЛ НА ИНТЕРНЕТ УСЛУГИ
• IT	ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА
• LAN	ЛОКАЛНА МРЕЖА
• LTE	ДОЛГОРОЧНА ЕВОЛУЦИЈА, ТЕХНОЛОГИЈА ЗА МОБИЛНА МРЕЖА ОД ЧЕТВРТА ГЕНЕРАЦИЈА, ЦЕЛОСНО БАЗИРАНА НА ПАКЕТИ, СПОСОБНА ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПОЕФИКАСЕН И ПОБРЗ ПРЕНОС НА ПОДАТОЦИ ОД 3G
• MKT	МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ
• TMMK	Т-МОБИЛЕ МАКЕДОНИЈА
• PSTN	ЈАВНА КОМУТИРАНА ТЕЛЕФОНСКА МРЕЖА
• RIO	РЕФЕРЕНТНА ПОНУДА ЗА ИНТЕРКОНЕКЦИЈА
• RUO	РЕФЕРЕНТНА ПОНУДА ЗА РАЗВРЗАН ПРИСТАП
• SME	МАЛИ И СРЕДНИ ПРЕТПРИЈАТИЈА
• SMS	УСЛУГА ЗА ИСПРАЌАЊЕ КРАТКИ ПОРАКИ
• SMP	ЗНАЧИТЕЛНА ПАЗАРНА МОЌ
• TRIPLE PLAY	ПАКЕТИ НА УСЛУГИ ШТО ВКЛУЧУВААТ ИНТЕРНЕТ, ТВ И ГОВОРНА КОМУНИКАЦИЈА
• UMTS	УНИВЕРЗАЛЕН СИСТЕМ ЗА МОБИЛНА КОМУНИКАЦИЈА
• ULL	РАЗВРЗАН ПРИСТАП ДО ЛОКАЛНА ЈАМКА
• VOD	ВИДЕО НА БАРАЊЕ
• VOIP	ГОВОР ПРЕКУ ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ
• VPN	ВИРТУЕЛНА ПРИВАТНА МРЕЖА, УСЛУГА ОБЕЗБЕДЕНА ОД ОПЕРАТОР ВО КОЈА ЈАВНАТА МРЕЖА НУДИ ЕКВИВАЛЕНТ НА ПРИВАТНА КОРИСНИЧКА МРЕЖА
• 3G	МОБИЛНА МРЕЖА ОД ТРЕТА ГЕНЕРАЦИЈА
• WLAN	БЕЗЖИЧНА ЛОКАЛНА МРЕЖА
• WLR	ИЗНАЈМУВАЊЕ НА ЛИНИИ НА ГОЛЕМО
• WS	ГОЛЕМОПРОДАЖБА

КОНТАКТИ И ПОДГОТОВКА:

Област за Комуникација на ниво на Групација
на Македонски Телеком АД – Скопје
и Т-Мобиле Македонија АД

e-mail: press@telekom.mk или
Тел.: + 389 2 3242564
Кеј 13 Ноември бр.6, 1000 Скопје

Ве молиме сите прашања поврзани со фискалната финансиска 2013
година и акциите на Компанијата да ги испратите на:

Investor.relations@telekom.mk или на телефон: + 38923242258

онлајн верзијата на Годишниот извештај на двете компании за 2014 година
е достапна на: www.telekom.mk и www.t-mobile.com.mk

ДИЗАЈН:

Карма ДС, Студио за графички дизајн - Скопје

ФОТОГРАФИИ:

База на фотографии на ДТ
и фотограф Љупчо Смоковски

НАПОМЕНА

Овој Извештај содржи предвидувања коишто ја рефлектираат визијата, ставовите и плановите на менаџментот на Македонски Телеком АД - Скопје и Т-Мобиле Македонија во однос на идните настани. Обично, тие се идентификувани со зборовите: „очекува“, „верува“, „има намера“, „проценува“, „има за цел“, „планира“, „ќе“ или слични изрази и генерално ги вклучуваат информациите коишто се однесуваат на очекувањата или целите што треба да се постигнат во блиска иднина.

Ваквите предвидувања се базирани на нашите постојни планови, проценки и проекции, земајќи ги предвид финансиските услови, резултатите на компаниите и работењето на Групацијата и поради тоа не треба премногу да се потпирате на нив.

Тие се однесуваат само на датумот кога се направени и не преземаме никаква обврска да ажурираме јавно ниту една од нив во однос на какви било нови информации или идни настани.

Македонски Телеком и Т-Мобиле не можат да го гарантираат исполнувањето на нивните очекувања или цели.

Овие мерки што не се поврзани со општо прифатените сметководствени принципи треба да се земат предвид во прилог на, но не и како замена за информациите подготвени во согласност со МСФИ. Мерките за финансиското работење што не се поврзани со општо прифатените сметководствени принципи не се предмет на МСФИ или на кои било други општо прифатени сметководствени принципи. Други компании можат да ги дефинираат овие услови на различни начини.

За повеќе информации во врска со мерките за работење што не се поврзани со општо прифатените сметководствени принципи, ве молиме да ја погледнете веб-страната за Односи со инвеститори на www.telekom.mk/investorrelations.

СПОДЕЛИ ДОЖИВУВАЊА